

2023

ΤΥΠΟΛΟΓΙΕΣ ΧΩΡΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΩΝ ΥΠΟΔΟΜΩΝ ΣΤΗ ΒΟΡΕΙΑ ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ ΤΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

Επιβλέπουσα _ Διμέλλη Δέσποινα
Φοιτητές_ Δασκαλάκης Σάββας
Τζατζιμάκη Σοφία

Πολυτεχνείο Κρήτης
Σχολή Αρχιτεκτόνων Μηχανικών
Ερευνητική εργασία

Typologies of Spatial Development of Tourism Infrastructure in the Northern Coastal Zone of Crete

Bird's Eye View of the Sea Coast - Leonardo daVinci¹

Ευχαριστούμε θερμά, την επιβλέπουσα αυτής της έρευνας, καθηγήτρια Πολυτεχνείου Κρήτης Αρχιτεκτόνων Μηχανικών , κ. Διμήλλη Δέσποινα, για τις συμβουλές της και την πολύτιμη καθοδήγησή της.

¹ Leonardo Da Vinci - Pen - 272 x 400 cm - 1515 - (Royal Library (Windsor, United Kingdom))
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/34/Leonardo_da_Vinci_-_Bird%27seyeview_of_sea_coast_-_WGA12871.jpg?20110613113429

Περιεχόμενα

ΕΝΟΤΗΤΑ Α	3
ΠΕΡΙΛΗΨΗ.....	3
ABSTRACT.....	3
ΕΙΣΑΓΩΓΗ.....	3
ΣΤΟΧΟΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ.....	5
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.....	5
ΒΑΣΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ – ΟΡΙΣΜΟΙ.....	5
ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ.....	5
ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ (Ο.Δ.Π.Ζ).....	6
ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.....	6
ΠΑΡΑΚΤΙΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ.....	6
ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΤΙΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ.....	8
ΕΝΟΤΗΤΑ Β	10
Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ.....	10
ΟΙ ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΚΤΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ.....	13
ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ.....	14
Ο ΠΑΡΑΚΤΙΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ 2003 ΚΑΙ 2017.....	14
ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2005-2019.....	17
Η ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΕΟΤ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΡΗΤΗ.....	18
ΕΝΟΤΗΤΑ Γ	19
ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ.....	19
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ - ΠΕΡΙΟΧΕΣ.....	20
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1 ΑΡΑΙΗ ΔΟΜΗΣΗ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΑΣ ΚΑΙ ΜΙΚΡΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	20
ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΚΑΙ ΘΕΣΗ - ΠΑΡΑΛΙΑ ΣΧΙΣΜΑ ΕΛΟΥΝΤΑΣ.....	20
ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	20
Η ΑΠΑΡΧΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.....	21
ΟΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΣΗΜΕΡΑ.....	22
ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΟΜΗΣΗΣ.....	25
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2 ΑΡΑΙΗ ΔΟΜΗΣΗ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	25
ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΚΑΙ ΘΕΣΗ - ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΟΛΥΜΒΑΡΙΟΥ.....	25
ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	25

Η ΑΠΑΡΧΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.....	26
ΟΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΣΗΜΕΡΑ.....	26
ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΟΜΗΣΗΣ.....	29
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 3 ΠΥΚΝΗ ΔΟΜΗΣΗ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	29
ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΚΑΙ ΘΕΣΗ - ΠΑΡΑΛΙΑ ΑΝΙΣΑΡΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟ.....	29
ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	29
Η ΑΠΑΡΧΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.....	30
ΟΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΣΗΜΕΡΑ.....	30
ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΟΜΗΣΗΣ.....	33
ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4 ΠΥΚΝΗ ΔΟΜΗΣΗ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΑΣ Η ΚΑΙ ΜΙΚΡΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ	33
ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΚΑΙ ΘΕΣΗ - ΠΑΡΑΛΙΑ ΑΛΜΥΡΙΔΑ ΧΑΝΙΑ.....	33
ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ.....	33
Η ΑΠΑΡΧΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ.....	33
ΟΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΣΗΜΕΡΑ.....	35
ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΟΜΗΣΗΣ.....	36
ΧΑΡΤΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ.....	38
ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ.....	39
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ.....	40
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ.....	71

ΕΝΟΤΗΤΑ Α

ΠΕΡΙΛΗΨΗ

Ο παράκτιος χώρος της Βόρειας Κρήτης βρίσκεται εκτεθειμένος απέναντι στο φαινόμενο του παράκτιου τουρισμού. Όπου τα τελευταία 20 χρόνια έχει προκαλέσει σημαντική ανατροπή του τοπίου και της παράκτιας ζώνης στο σύνολο της. Η παρούσα ερευνητική εργασία πραγματεύεται την χωρική ανάπτυξη των τουριστικών υποδομών, τον βιώσιμο σχεδιασμό στις παράκτιες περιοχές και πιο συγκεκριμένα στο Βόρειο παράκτιο τμήμα της Κρήτης. Η παράκτια ζώνη αποτελεί ένα σύστημα όπου συνυπάρχουν και αλληλεπιδρούν πολλοί παράγοντες. Η σύνδεσή της με τον υπάρχοντα αστικό ιστό μέσω των δικτύων έχει μεγάλη σημασία. Ο παράκτιος χωρικός σχεδιασμός και ο ανθρωπογενής παράγοντας συνδέονται άρρηκτα με την αλλοίωση του περιβάλλοντος. Η μελέτη των παράκτιων περιοχών από πολεοδομική σκοπιά με την ανάλυση χαρτογραφικών υπόβαθρων τα οποία αναλύονται με τη χρήση της συγκριτικής μεθόδου για τις χρονολογικές περιόδους 2005, 2015, 2019 συντελούν στο να διερευνηθούν οι μεταβολές που έχει επιφέρει το χωρικό αποτύπωμα του τουρισμού. Η εργασία στοχεύει στην καταγραφή των τυπολογιών χωρικής ανάπτυξης και των χαρακτηριστικών που εμφανίζουν οι παράκτιες περιοχές. Στην αξιολόγηση της εφαρμογής νομοθετικών πλαισίων που αφορούν το παράκτιο χώρο σε τοπικό επίπεδο. Έπειτα από μια κατηγοριοποίηση που γίνεται με βάση τα κοινά χαρακτηριστικά των περιοχών εξετάζονται τέσσερις μελέτες περίπτωσης. Οι παραπάνω παρατηρήσεις οδηγούν σε πιθανά συμπεράσματα. Καταδεικνύουν την ανάγκη για βιώσιμο σχεδιασμό και την ενίσχυση των προσπάθειών για τη διατήρηση της παράκτιας ζώνης. Η έρευνα στοχεύει στο να παράσχει την κατανόηση της παράκτιας ανάπτυξης και των συνεπειών της στον τουρισμό, προσφέροντας έτσι μια βάση για τη λήψη βιώσιμων αποφάσεων για το μέλλον.

ABSTRACT

The coastal area of Northern Crete is exposed to the phenomenon of coastal tourism, which has caused a significant transformation of the landscape and the coastal zone as a whole over the last 20 years. This research paper delves into the spatial development of tourism infrastructure and sustainable planning in coastal areas, specifically focusing on the Northern coastal region of Crete. The coastal zone constitutes a complex system where multiple factors coexist and interact. Its connection to the existing urban fabric through networks is of paramount importance. Coastal spatial planning and the anthropogenic factor are inextricably linked to environmental alterations. The study of coastal areas from an urban planning perspective, involving the analysis of cartographic backgrounds, conducted through the use of the comparative method for the chronological periods of 2005, 2015, and 2019, aims to explore the changes brought about by the spatial footprint of tourism. The work aims to document the typologies of spatial development and the characteristics exhibited by coastal areas. Additionally, it evaluates the application of legislative frameworks pertaining to the coastal zone at the local level. Following categorization based on common characteristics of these areas, four case studies are examined.

These observations lead to potential conclusions, highlighting the need for sustainable planning and the reinforcement of efforts to preserve the coastal zone. This research aims to provide an understanding of coastal development and its implications for tourism, thereby offering a foundation for making sustainable decisions for the future.

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Παρόλο που δεν υπάρχει καθολικά αποδεκτό μοντέλο για βιώσιμη ανάπτυξη του παράκτιου τουρισμού, είναι σαφές ότι υπάρχει ανάγκη για τη θέσπιση κανονιστικών πλαισίων. Ενώ η παράκτια περιοχή είναι χωρικά μεταβλητή και πολύπλοκη, αυτά τα χαρακτηριστικά σημαίνουν τη σημασία του σχεδιασμού και της υιοθέτησης ενός πλαισίου Διαχείρισης Παράκτιας Ζώνης (Ο.Δ.Π.Ζ). Δεδομένου ότι οι περισσότερες πρωτοβουλίες τουριστικής ανάπτυξης έχουν οικονομικό χαρακτήρα, μπορούν να ωθήσουν το παράκτιο σύστημα πέρα από το όριο ανθεκτικότητάς του ως αποτέλεσμα αλληλεπιδράσεων μεταξύ περιβαλλοντικών και κοινωνικοοικονομικών διαδικασιών που προκύπτουν από τουριστικές δραστηριότητες.² Στην πραγματικότητα, ο τουρισμός δημιουργεί μείζονα ζητήματα στις παράκτιες περιοχές και παρά τις διαφορές στην περιοχή και τα επίπεδα οικονομικής ανάπτυξης, υπάρχουν εντυπωσιακά στοιχεία κυρίως αρνητικών περιβαλλοντικών αλλαγών³. Για να συνεχίσει να αναπτύσσεται ο τουρισμός στο πλαίσιο των παράκτιων περιβαλλόντων, πρέπει να υπάρχει ένα πλαίσιο συνύπαρξης μεταξύ τουρισμού και της διατήρησης παράκτιων ζωνών που θα βοηθήσει ουσιαστικά να επιτευχθεί ισορροπία μεταξύ διατήρησης και οικονομικής ανάπτυξης, τα οποία μπορούν να προωθηθούν με βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη⁴. Οι παράκτιες ζώνες αποτελούν πηγή πρώτων υλών, και παρέχουν θεμελιώδεις συνδέσεις για τις μεταφορές, το εμπόριο, τον τουρισμό και τις δραστηριότητες αναψυχής, υποστηρίζουν σημαντικούς φυσικούς βιότοπους και σπίτι σε μεγάλο ποσοστό Ευρωπαίων πολιτών, (εκτιμάται ότι σχεδόν ο μισός πληθυσμός της ΕΕ ζει σε απόσταση 50 χιλιομέτρων από τη θάλασσα). Η ευημερία αυτών των πολιτών και η οικονομική βιωσιμότητα του χώρου όπου ζουν και εργάζονται, εξαρτώνται από τη διατήρηση των βιοφυσικών χαρακτηριστικών, φυσικών πόρων, και της θαλάσσιας και χερσαίας βιοποικιλότητας, των τοπίων και της πολιτιστικής κληρονομιάς των ακτών της Ευρώπης⁵. Αυτό το ζήτημα επηρεάζει επίσης τους πολίτες της ΕΕ που ζουν σε περιοχές της ενδοχώρας⁶. Ωστόσο, οι παράκτιες περιοχές αντιμετωπίζουν συνεχείς πιέσεις από ανθρωπίνες δραστηριότητες (τουρισμός, εμπόριο, ψάρεμα, λιμάνια, δραστηριότητες, ναυτιλία, μεταφορές, παραγωγή ενέργειας, ιδιαίτερα όταν η ανάπτυξη υπερβαίνει την φέρουσα ικανότητα της παράκτιας ζώνης, εξισορροπώντας έτσι ευαίσθητα παράκτια οικοσυστήματα⁷. Οι παράκτιες περιοχές είναι επίσης όλο και πιο ευάλωτες στις πιθανές επιπτώσεις της κλιματικής αλλαγής, είτε αυτό συμβαίνει σε μορφή παράκτιων πλημμυρών από την άνοδο της στάθμης της θάλασσας, παράκτια διάβρωση,

² King G. (1999). Participation in the ICZM processes: mechanisms and procedures needed. European demonstration programme on integrated coastal zone management, Hyder Consulting, Swansea.

³ Billé R. (2007b). A dual-level framework for evaluating Integrated Coastal Management beyond labels. Ocean and Coastal Management, doi:10.1016/j.ocecoaman.(2007).01.002

⁴ noaa.gov, (2020) Oceanic and atmospheric administration National Coastal Zone Management Program Coastal Management Program Guidance <https://coast.noaa.gov/czm/guidance/>

⁵ Billé R. (2007b). A dual-level framework for evaluating Integrated Coastal Management beyond labels. Ocean and Coastal Management, doi:10.1016/j.ocecoaman.(2007).01.002

⁶ World Tourism Organization (UNWTO) (2015), Tourism in the Mediterranean <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284416929>

⁷ noaa.gov, (2020) Oceanic and atmospheric administration National Coastal Zone Management Program Coastal Management Program Guidance <https://coast.noaa.gov/czm/guidance/>

λειψυδρία και ξηρασίες, η διήθηση θαλασσινού νερού σε υδροφόρους ορίζοντες, καταστροφή των οικοτόπων⁸. Αυτές οι αρνητικές περιβαλλοντικές επιπτώσεις συνήθως οδηγούν σε απειλές για βασικές δραστηριότητες (όπως η ανάπτυξη μορφών βιώσιμης ενέργειας, τουρισμού και εμπορίου) και κοινωνικών ζητημάτων, συμπεριλαμβανομένης της ανεργίας και της κοινωνικής αστάθειας, απώλεια ανάπτυξης, καταστροφή πολιτιστικών κληρονομιάς και ανταγωνισμού μεταξύ των ενδιαφερομένων μερών⁹.

Στην Κρήτη, όπως και σε άλλες παράκτιες περιοχές, ο τουρισμός αποτελεί σημαντικό παράγοντα μετασχηματισμού του παράκτιου περιβάλλοντος. Στην πραγματικότητα, ο μετασχηματισμός που βίωσαν οι παράκτιες πόλεις της Κρήτης επικεντρώνεται στις ίδιες τις παράκτιες περιβαλλοντικές περιοχές. Κορυφαία στη λίστα των παράκτιων πόρων είναι ότι φιλοξενούν παραλίες και παραθαλάσσιες περιοχές που παρέχουν αναψυχή και τουρισμό. Άλλα περιλαμβάνουν παράκτια τοπία, ενδιαιτήματα για χλωρίδα και πανίδα, γεωλογικές εκθέσεις και παράκτιες μορφές εδάφους. Επιπλέον, το παράκτιο περιβάλλον παρέχει πολλαπλούς πόρους για θαλάσσια σπορ και πληθώρα παράκτιων οικοτόπων, μερικοί από τους οποίους είναι σημαντικά συστατικά για τη βιώσιμη προώθηση του εναλλακτικού τουρισμού. Καθώς οι περισσότερες παράκτιες περιοχές φιλοξενούν πάνω από το 50% του πληθυσμού, τα επιπλέον εκατομμύρια τουρίστες που επισκέπτονται αυτές τις περιοχές προσθέτουν στην αυξανόμενη περιβαλλοντική ανησυχία¹⁰. Ο ταχεία αυξανόμενος πληθυσμός στις παράκτιες περιοχές και ο αυξανόμενος αριθμός επισκεπτών αξίζει περισσότερης προσοχής από ότι λαμβάνει σήμερα. Τα παράκτια περιβάλλοντα βρίσκονται υπό αυξανόμενη πίεση και τα προβλήματά τους δεν μπορούν πλέον να αποφευχθούν. Ο παράκτιος τουρισμός αντιπροσωπεύει την αλληλεπίδραση ανθρώπινων συστημάτων (τουρισμός και σχετική ανάπτυξη υποδομής) και περιβαλλοντικών συστημάτων (παράκτιες και άλλες διαδικασίες) των οποίων οι αλληλεπιδράσεις έχουν ως αποτέλεσμα μια ευρεία γκάμα ανθρώπινων και περιβαλλοντικών πτυχών που συχνά οδηγούν σε πολλές επιπτώσεις, ενώ αυξάνεται η αναγνώριση του (παράκτιου) περιβάλλοντος¹¹.

⁸Billé R. (2007b). A dual-level framework for evaluating Integrated Coastal Management beyond labels. Ocean and Coastal Management, doi:10.1016/j.ocecoaman.(2007).01.002

⁹World Tourism Organization (UNWTO) (2015), Tourism in the Mediterranean
<https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284416929>

¹⁰noaa.gov, (2020) Oceanic and atmospheric administration National Coastal Zone Management Program Coastal Management Program Guidance <https://coast.noaa.gov/czm/guidance/>

¹¹Bhattacharyya, J. Pethick, K. Sarma (2013) Managerial response to sea level rise in the tidal estuaries of the Indian Sundarbans: a geomorphological approachS. Environmental Science2013

ΣΤΟΧΟΙ ΕΡΓΑΣΙΑΣ

Η ερευνητική εργασία αυτή πραγματεύεται την χωρική ανάπτυξη των τουριστικών υποδομών , τον βιώσιμο σχεδιασμό στις παράκτιες περιοχές και πιο συγκεκριμένα στο Βόρειο παράκτιο τμήμα της Κρήτης. Η παράκτια ζώνη αποτελεί ένα σύστημα όπου συνυπάρχουν και αλληλεπιδρούν πολλοί παράγοντες. Η σύνδεσή της με τον υπάρχοντα αστικό ιστό μέσω των δικτύων έχει μεγάλη σημασία ο σχεδιασμός της και οι ανάγκες που εξυπηρετεί στην ευρύτερη περιοχή.

Στόχοι της έρευνας αυτής είναι η προσπάθεια κατανόησης του παράκτιου χώρου και των θεμάτων που τον αφορούν, η διερεύνηση της χρονικής και χωρικής ανάπτυξης της παράκτιας ζώνης, στο πλαίσιο της βιωσιμότητας.

Για την καλύτερη προσέγγιση του θέματος θα τεθούν ερωτήματα, στα οποία θα γίνει προσπάθεια να δοθούν απαντήσεις:

1. Ποια είναι τα χαρακτηριστικά των τουριστικών υποδομών στις παράκτιες περιοχές, και πως αυτά τους τα χαρακτηριστικά επηρεάζουν την ανάπτυξη της κάθε περιοχής .
2. Ποιός ο βαθμός ανάπτυξης των τουριστικών περιοχών με όρους χωρικούς.
3. Ποιες περιοχές την τελευταία εικοσαετία εμφάνισαν έντονη ανάπτυξη υποδομών και ποια είναι η κλίμακα και η πυκνότητα των υποδομών αυτών

Αφού μελετηθούν παραδείγματα, έρευνες και μελέτες που έχουν ήδη διεξαχθεί και δημοσιευθεί. Θα γίνει μια αναλυτική καταγραφή των τουριστικών παράκτιων περιοχών στο βόρειο παράκτιο μέτωπο της Κρήτης μέσω αεροφωτογραφιών και θα αναλυθούν η χωρική ανάπτυξη των τουριστικών υποδομών και η τυπολογία αυτών. Έπειτα θα γίνει η ταξινόμηση σε κατηγορίες περιοχών και η ανάλυση και αξιολόγηση τους και στη συνέχεια θα εξαχθούν συμπεράσματα για τους τύπους και τις μορφές που έχουν αναπτυχθεί .

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Η εργασία αποτελείται από τρεις ενότητες.

Στην πρώτη ενότητα γίνεται εισαγωγή σε βασικές έννοιες και τομείς που σχετίζονται με το θέμα της έρευνας.

Στην δεύτερη ενότητα αναλύεται η εξέλιξη του τουρισμού στην Κρήτη και οι χωρικές επιπτώσεις του.

Τέλος στην τρίτη και τελευταία ενότητα γίνεται αναλυτική καταγραφή των παράκτιων περιοχών της Βόρειας Κρήτης. Η χρονολογική καταγραφή της χωρικής ανάπτυξης για τις χρονολογίες 2005, 2015, 2019 με την χρήση πρωτογενών δεδομένων με χαρτογραφικά υπόβαθρα τα οποία αναλύονται με τη χρήση της συγκριτικής μεθόδου.

Η ανάλυση αυτή οδηγεί σε κατηγοριοποίηση των εξεταζόμενων περιοχών με χωρικά κριτήρια και στη συνέχεια αναλύεται μια μελέτη περίπτωσης από κάθε κατηγορία περιοχών.. Επιπλέον θα γίνει χρήση δευτερογενών δεδομένων που περιλαμβάνουν βιβλία, άρθρα, μελέτες νομοθετικά κείμενα, που θα ερμηνεύσουν την σημερινή κατάσταση αναφορικά με την τουριστική δραστηριότητα που λαμβάνει μέρος στα υπό μελέτη μέρη της Κρήτης.

ΒΑΣΙΚΗ ΟΡΟΛΟΓΙΑ – ΟΡΙΣΜΟΙ

Στην ενότητα αυτή θα παρατεθούν κάποιοι βασικοί ορισμοί οι οποίοι σχετίζονται με το θέμα της μελέτης.

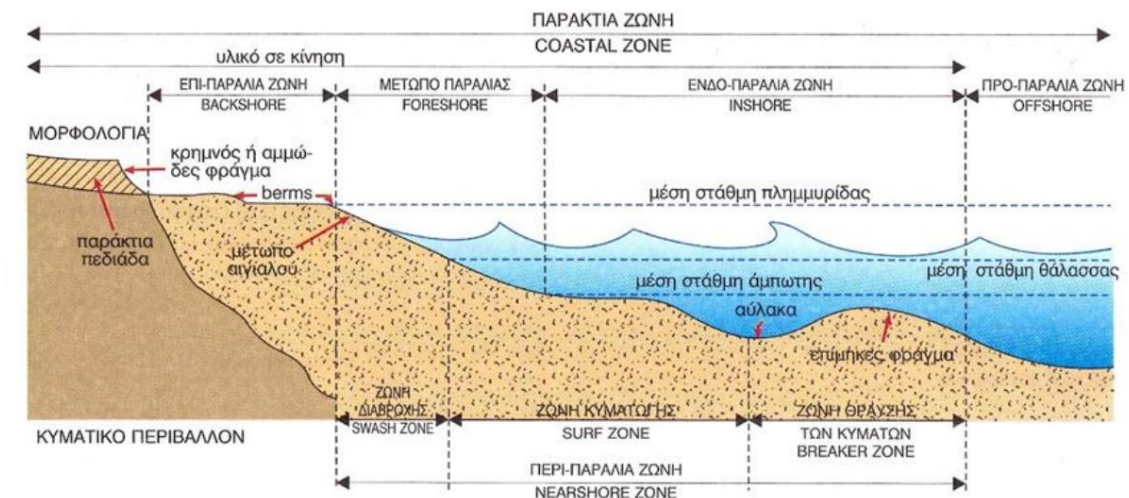
ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΖΩΝΗ

Υπάρχουν πάρα πολλοί ορισμοί για την παράκτια ζώνη. Αυτό είναι μια ένδειξη για την πολυπλοκότητα που χαρακτηρίζει αυτή τη στενή λωρίδα γης και θάλασσας.

Η παράκτια ζώνη είναι η επιφάνεια επί της οποίας συναντούνται και αλληλεπιδρούν η γη με τη θάλασσα. Περιλαμβάνει όλα τα χερσαία αλλά και τα θαλάσσια παράκτια φυσικά συστήματα. Τα όρια της παράκτιας ζώνης καθορίζονται τυχαία και διαφέρουν πολύ από κράτος σε κράτος¹². Σύμφωνα με το Πρωτόκολλο για την Ολοκληρωμένη Διαχείριση των Παράκτιων Περιοχών, της Σύμβασης της Βαρκελώνης, ως «παράκτια ζώνη» ορίζεται η γεωγραφική περιοχή, στην οποία οι αλληλεπιδράσεις μεταξύ του θαλάσσιου και χερσαίου τμήματος συμβαίνουν σε μορφή σύνθετων οικολογικών συστημάτων, που προκαλούνται από βιοτικά και αβιοτικά συστατικά, συνυπάρχοντας και αλληλοεπιδρώντας με τις ανθρώπινες κοινωνίες και τις σχετικές κοινωνικό-οικονομικές δραστηριότητες¹³.

Η παράκτια ζώνη ορίζεται επίσης ως ο χώρος στον οποίο το χερσαίο και το θαλάσσιο περιβάλλον αλληλοεπηρεάζονται μεταξύ τους, και η οποία επεκτείνεται είτε προς τη θάλασσα, είτε προς την ξηρά, μέχρι το σημείο στο οποίο μηδενίζονται ή ελαχιστοποιούνται οι επιπτώσεις από τις φυσικές ή τις ανθρώπινες δραστηριότητες, ή τον συνδυασμό τους, ή μέχρι το σημείο το οποίο εκτείνεται ο θιγόμενος πόρος.

Εικόνα 1 : Διάρθρωση της παράκτιας ζώνης με βάση τη μορφολογία της

Πηγή: τροποποιημένο από Briggs et al., 1997 από Καρύμπαλης, 2010

¹²Acti.org.cy, (2020) <https://www.akti.org.cy/publications/%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%B9%CE%B1-%CE%B6%CF%89%CE%BD%CE%B7-sos/>

¹³noaa.gov, (2020) Oceanic and atmospheric administration National Coastal Zone Management Program Coastal Management Program Guidance <https://coast.noaa.gov/czm/guidance/>

ΟΛΟΚΛΗΡΩΜΕΝΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ (Ο.Δ.Π.Ζ)

Η διαχείριση των παράκτιων περιοχών έχει συχνά έλλειψη οράματος και δεν βασίζεται στην πραγματική κατανόηση των διαδικασιών και των δυναμικών που τις διέπουν και εφαρμόστηκαν με ασυντόνιστο τρόπο, επιδεινώνοντας έτσι το πρόβλημα της υποβάθμισης των ακτών¹⁴. Προκειμένου οι παράκτιες περιοχές της ΕΕ να αντιμετωπίσουν αποτελεσματικά την ποικιλία των επικαλυπτόμενων προκλήσεων που αντιμετωπίζουν, προτάθηκε μια συντονισμένη παράκτια πολιτική. Η ολοκληρωμένη εδαφική προσέγγιση θεωρήθηκε ως το μόνο μέσο για να διασφαλιστεί η αποτελεσματική εφαρμογή των στόχων μεμονωμένων τομέων και το μόνο που μπορεί να μεγιστοποιήσει τη μακροπρόθεσμη περιβαλλοντική, οικονομική, κοινωνική και πολιτιστική ευημερία των παράκτιων ζωνών. Η ολοκληρωμένη διαχείριση παράκτιας ζώνης (Ο.Δ.Π.Ζ)¹⁵ αποτελεί μέρος της παράκτιας και θαλάσσιας πολιτικής της ΕΕ. Είναι ένα εργαλείο διαδικασίας που στοχεύει στην επίτευξη ολοκληρωμένης διαχείρισης όλων των διαδικασιών πολιτικής που επηρεάζουν την παράκτια ζώνη, συμπεριλαμβανομένων τόσο των χερσαίων όσο και των θαλασσίων τμημάτων. Η ολοκληρωμένη διαχείριση παράκτιας ζώνης έχει σχεδιαστεί για να συνδέει όλες τις διαφορετικές πολιτικές που επηρεάζουν τις παράκτιες περιοχές διασφαλίζοντας ότι οι δραστηριότητες παράκτιου σχεδιασμού ή οι αναπτυξιακές αποφάσεις λαμβάνονται με ολοκληρωμένο τρόπο και όχι σε τομεακή βάση¹⁶.

Επιπλέον, μπορεί να προστεθεί ότι η πρακτική της (Ο.Δ.Π.Ζ) και η προστασία των ακτών καθίσταται αναγκαία σε περιοχές όπου δεν υπάρχει νομοθεσία της ΕΕ, π.χ. σχετικά με τη διάβρωση των ακτών, την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή και τις πράσινες υποδομές. Προωθώντας τη βιώσιμη διαχείριση για ολόκληρη την παράκτια ζώνη (χερσαία και θαλάσσια), η ολοκληρωμένη διαχείριση παράκτιας ζώνης καλύπτει τον πλήρη κύκλο συλλογής πληροφοριών, σχεδιασμού, λήψης αποφάσεων, διαχείρισης και παρακολούθησης της εφαρμογής. Στόχος της είναι να ενώσει όλες τις πολιτικές που έχουν αντίκτυπο στις παράκτιες ζώνες (περιβαλλοντικές πολιτικές, χωροταξικός σχεδιασμός, βιομηχανικές πολιτικές). Παρόλο που η προστασία των φυσικών οικοσυστημάτων βρίσκεται στον πυρήνα της ολοκληρωμένης διαχείρισης παράκτιας ζώνης, δεν επικεντρώνεται μόνο στις περιβαλλοντικές πολιτικές¹⁷. Η Ολοκληρωμένη Διαχείριση Παράκτιας Ζώνης επιδιώκει επίσης να βελτιώσει την οικονομική και κοινωνική ευημερία των παράκτιων ζωνών και να βοηθήσει στην ανάπτυξη του πλήρους δυναμικού τους, μετατρέποντάς τις σε ζωντανές κοινότητες. Η Ο.Δ.Π.Ζ δεν είναι μια εφάπαξ λύση, αλλά είναι μια ευέλικτη και εξελισσόμενη διαδικασία που προτείνει προσεγγίσεις, εργαλεία, οικονομικά μέσα και τεχνικές λύσεις που μπορούν να υιοθετηθούν ανάλογα με την ιδιαιτερότητα της περιοχής και με την πάροδο του χρόνου¹⁸.

ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Ο τουρισμός είναι οι δραστηριότητες των ατόμων που ταξιδεύουν και μένουν σε μέρη εκτός του συνηθισμένου τους περιβάλλοντος για αναψυχή, επαγγελματικούς ή άλλους σκοπούς για όχι περισσότερο από ένα συνεχόμενο έτος, συνήθως κάνοντας χρήση της εμπορικής παροχής υπηρεσιών του τόπου. Ο τουρισμός είναι μια δυναμική και ανταγωνιστική βιομηχανία που απαιτεί την συνεχή προσαρμογή στις μεταβαλλόμενες ανάγκες και επιθυμίες των πελατών, καθώς και την ικανοποίηση, την ασφάλεια και την απόλαυση του τουρίστα¹⁹. Ως εκ τούτου, ο τουρισμός είναι προϊόν σύγχρονων κοινωνικών ρυθμίσεων, που ξεκίνησε στη δυτική Ευρώπη τον 17ο αιώνα (με τον σύγχρονο ορισμό). Η ιστορία του τουρισμού έχει επομένως μεγάλο ενδιαφέρον και σημασία. Ο σύγχρονος τουρισμός πλέον είναι ένα όλο και πιο εντατικά εμπορευματοποιημένο σύνολο δραστηριοτήτων. Ο τουρισμός κλιμακώθηκε ακόμα περισσότερο διεθνώς στο δεύτερο μισό του 20ού αιώνα, καθώς τα αεροπορικά ταξίδια έγιναν ποιο προσιτά, και ο τουρισμός σε ηλιόλουστους παράκτιους προορισμούς έγινε η βάση μιας τεράστιας τουριστικής βιομηχανίας με προορισμό κυρίως από τη βόρεια Ευρώπη στη Μεσόγειο²⁰.

ΠΑΡΑΚΤΙΕΣ ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΚΑΙ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ

Αν και υπάρχουν πολλές μελέτες για τον παράκτιο τουρισμό, τείνουν να δίνουν έμφαση στο τουριστικό σύστημα και όχι στην αλληλεπίδραση του τουριστικού και περιβαλλοντικού συστήματος. Καθώς ο τουρισμός αναπτύσσεται και διαφοροποιείται σε διάφορες μορφές, υπάρχει η ανάγκη να ενσωματωθεί η έννοια του βιώσιμου τουρισμού προκειμένου να επιτρέψει στον τουρίστα να απολαύσει το παράκτιο περιβάλλον που τον προσέλκυσε²¹. Ωστόσο, το παράκτιο περιβάλλον είναι περίπλοκο και όπου ο τουρισμός (σε οποιαδήποτε μορφή) αποτελεί βασικό παράγοντα της οικονομίας, προάγει αβέβαιες αλληλεπιδράσεις μεταξύ περιβαλλοντικών και κοινωνικοοικονομικών διαδικασιών²². Στην ανάπτυξη του παράκτιου τουρισμού και τη διαχείριση του παίζουν σημαντικό ρόλο οι αλληλεπιδράσεις και η ενσωμάτωση των περιβαλλοντικών και κοινωνικοοικονομικών διαδικασιών γιατί όπου ο τουρισμός ανθίζει θα βοηθήσει «να αναπτυχθεί και να διατηρηθεί μια περιοχή με τέτοιο τρόπο και σε τέτοια κλίμακα ώστε να παραμείνει βιώσιμη για απεριόριστο χρονικό διάστημα και να μην υποβαθμιστεί ή αλλοιωθεί το περιβάλλον (ανθρωπογενές και φυσικό). Είναι λοιπόν σαφές ότι, όπως και η αιφύρορς ανάπτυξη, έτσι και ο βιώσιμος τουρισμός εξελίχθηκε συγκεκριμένα ως αποτέλεσμα της ανησυχίας για το περιβάλλον²³. Οι Timmerman και White (1997) είχαν υποδείξει ότι οι παράκτιες περιοχές αποτελούνται από δύο ξεχωριστά και συν-εξελισσόμενα οικοσυστήματα, το ένα τεχνητό και χτισμένο με βάση το μέρος που ζουν οι άνθρωποι και το άλλο φυσικό που συνοδεύεται από τα στοιχεία και τους πόρους του. Ενώ ο τουρισμός παράγει σημαντικά κοινωνικοοικονομικά οφέλη, μπορεί επίσης να αποτελέσει πηγή μη αναστρέψιμης βλάβης στο περιβάλλον. Για να συνεχίσει να

¹⁴Lal Mukherjee, Abir (2021): Impact of tourism in coastal areas: Need of sustainable tourism strategy. Available from [accessed on 2021]

¹⁵Ορολογία : ολοκληρωμένη διαχείριση παράκτιας ζώνης (Ο.Δ.Π.Ζ)

¹⁶UNWTO, (2021), Tourism <https://www.e-unwto.org>

¹⁷World Tourism Organization (UNWTO) (2015), Tourism in the Mediterranean <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284416929>

¹⁸UNWTO, (2021), Tourism <https://www.e-unwto.org>

¹⁹World Tourism Organization (UNWTO) (2015), Tourism in the Mediterranean <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284416929>

²⁰World Tourism Organization (UNWTO) (2015), Tourism in the Mediterranean <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284416929>

²¹ Butler, 2003, Bhattacharyya, J. Pethick, K. Sarma (2013) Managerial response to sea level rise in the tidal estuaries of the Indian Sundarbans: a geomorphological approachS. Environmental Science2013

²² Lal Mukherjee, Abir (2021): Impact of tourism in coastal areas: Need of sustainable tourism strategy. Available from [accessed on 2021]

²³ Carić, H. and Mackelworth, P. (2014) Cruise tourism environmental impacts – The perspective from the Adriatic Sea. Ocean & Coastal Management. 102: 350-363

ανθεί ο τουρισμός σε μια παράκτια περιοχή, πρέπει να ενσωματωθεί η έρευνα για το περιβάλλον και τον τουρισμό προκειμένου να διατηρηθεί η περιβαλλοντική ακεραιότητα που θα έχει συνεχή οφέλη ως αποτέλεσμα της τουριστικής ανάπτυξης. Ο βιώσιμος τουρισμός και τα άλλα παράγωγα του πρέπει να κατανοηθούν στο πλαίσιο της εννοιολογίας, της προώθησης και της εφαρμογής, ιδίως σε παράκτιες περιοχές²⁴. Με σεβασμό στα περιβαλλοντικά και οικολογικά όρια, η βιώσιμη ανάπτυξη προσδιορίζει τον στόχο ζωής από το οικολογικό συμφέρον προστατεύοντας παράλληλα τον νέο προσανατολισμό προς το μέλλον και προς υιοθέτηση μακροπρόθεσμου προγραμματισμού και διαχείρισης. Προσδίδει μια προσπάθεια προώθησης βιωσιμότητας και δίκαιης κατανομής πόρων και ευκαιριών στην παράκτια ζώνη. Καθώς ο τουρισμός παίζει σημαντικό ρόλο στις περισσότερες κοινότητες, πρέπει να επαναπροσδιοριστεί. Οι τρέχουσες τάσεις πρέπει να επανεξεταστούν, οι δυνατότητες πρέπει να αποκαλυφθούν και να δημιουργηθούν και να προωθηθούν εναλλακτικές λύσεις. Το βάρος βαρύνει τους ακαδημαϊκούς, τους ερευνητές, τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων και πολιτικών καθώς και τους συμμετέχοντες για να καταστήσουν την βιώσιμη ανάπτυξη του παράκτιου τουρισμού προσαρμόσιμη και εφαρμόσιμη. Επιπλέον, για την επιτυχή εφαρμογή του τουρισμού στο παράκτιο και θαλάσσιο περιβάλλον, οι προκλήσεις είναι διατομεακές και μάλιστα πολύπλευρες. Για μια συνετή διαχείριση πόρων, οι προσεγγίσεις πρέπει να είναι επιστημονικές. Η ουσία της πολιτικής που μπορεί να ενισχύσει τη βιωσιμότητα των παράκτιων και θαλάσσιων πόρων για τουριστικές δραστηριότητες είναι η ανάγκη διασφάλισης των κοινωνικοοικονομικών αξιών στους ανθρώπους, η διατήρηση της πλούσιας θαλάσσιας βιοποικιλότητας και η βελτίωση της ποιότητας ζωής²⁵.

Για πολύ καιρό, ο τουρισμός συνδέθηκε με τη θάλασσα, την άμμο και τον ήλιο, που συχνά αναφέρονται στην αγγλόφωνη βιβλιογραφία ως 3S (SUN, SEA, SAND). Τα 3S αποδίδονται στο παράκτιο και θαλάσσιο περιβάλλον. Ως αποτέλεσμα αυτού, ο τουρισμός συνδέεται επίσης σημαντικά με το παράκτιο περιβάλλον. Έχει διαπιστωθεί ότι ο τουρισμός εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από το περιβάλλον (Wong, 1993). Πράγματι, ο μοναδικός χαρακτήρας του παράκτιου περιβάλλοντος δίνει διάφορα είδη τουριστικής ανάπτυξης. Ενώ ο τουρισμός αποτελεί συστατικό στοιχείο ολοκληρωμένων προσεγγίσεων για τη διαχείριση των ακτών και της θάλασσας, το φυσικό περιβάλλον και ο τουρισμός είναι άρρηκτα συνδεδεμένα (Mason, 2003). Παρόλο που η άνοδος των ταξιδιών και η τάση της τουριστικής ανάπτυξης²⁶, ιδίως η έννοια του 3S, δημιούργησε μαζικό τουρισμό, η αυξανόμενη δυσανεμία για αυτήν την τάση είχε ως αποτέλεσμα οι τουρίστες να αναζητήσουν τον εναλλακτικό τουρισμό. Η αναγνώριση των προβλημάτων που προκαλούνται από τις συμβατικές δραστηριότητες μαζικού τουρισμού που αύξησε το ενδιαφέρον των ερευνητών, των σχεδιαστών και των φορέων λήψης αποφάσεων για εναλλακτικές μορφές τουρισμού.

Ωστόσο, η έννοια του εναλλακτικού τουρισμού είναι ευρεία και ασαφής. Αλλά ο εναλλακτικός τουρισμός δίνει ιδιαίτερη προσοχή στο περιβάλλον και στις ανάγκες των ανθρώπων που έρχονται να απολαύσουν τέτοια περιβάλλοντα. Επιπλέον, ο εναλλακτικός τουρισμός είναι ποιοτικός, προγραμματισμένος, τοπικά ελεγχόμενος κ.λπ.²⁷ Η έναρξη και η προώθηση του εναλλακτικού τουρισμού καθιστά όλο και περισσότερο το παράκτιο περιβάλλον ελκυστικό. Η παράκτια περιοχή, ιδιαίτερα η διασύνδεση γης και νερού, είναι προικισμένη με πολυάριθμες πτυχές και ευκαιρίες για εναλλακτικό τουρισμό, συγκεκριμένα περιπέτεια, θαλάσσιο και οικοτουρισμό. Δεδομένης της σημασίας των παράκτιων περιοχών

και των ευκαιριών που παρέχουν, η συνεχής χρήση τους θα εξαρτηθεί από τη βιώσιμη χρήση καθώς πολλές παράκτιες κοινότητες εξαρτώνται από υγιή παράκτια οικοσυστήματα για διατροφή, βιοπορισμό και ποιότητα ζωής. Για να διατηρείται συνεχώς αυτό το περιβάλλον, οι ερευνητές και οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων πρέπει να διασφαλίσουν ότι δεν υπάρχει υπερβολική εκμετάλλευση, υπερβολική ρύπανση και ότι δεν θα υπάρξουν μη αναστρέψιμες ζημιές από υπερβολική εκμετάλλευση, υπερανάπτυξη καθώς και τουριστικές δραστηριότητες²⁸.

Σε παγκόσμιο επίπεδο, οι παράκτιες περιοχές είναι πυκνοκατοικημένες, καθιστώντας το περιβάλλον (τόσο τον πυρήνα όσο και περιφερειακό) όλο και πιο ευάλωτο. Η ευπάθεια τέτοιων περιβαλλόντων είναι αποτέλεσμα πολλών πηγών δραστηριοτήτων των οποίων ο τουρισμός είναι βασικός παράγοντας. Για να συνεχίσουν να είναι χρήσιμες αυτές οι περιοχές και να υποστηρίζουν τέτοιες πολυάριθμες δραστηριότητες, πρέπει να ενθαρρυνθεί και να προωθηθεί ο βιώσιμος τουρισμός και τα παράγωγά του. Η βιώσιμη ανάπτυξη του παράκτιου τουρισμού και τα πολυάριθμα μέτρα που θα επιδιώξουν την ενσωμάτωση και διαχείριση των παράκτιων περιοχών μπορεί να βοηθήσουν στην επίλυση της επικείμενης σύγκρουσης των κοινωνικών απαιτήσεων²⁹.

Η βιώσιμη ανάπτυξη και ιδιαίτερα η βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη, όταν εφαρμοστούν σωστά, μπορούν να βοηθήσουν στη δημιουργία μακροπρόθεσμων ευκαιριών για την ακμή του παράκτιου τουρισμού, θεσπίζοντας ταυτόχρονα αποτελεσματικές πολιτικές προστασίας του περιβάλλοντος. Πράγματι, για να συνεχίσει να ανθεί ο τουρισμός και τα μέσα διαβίωσης στις παράκτιες περιοχές, πρέπει να υπάρχει μια συνεχής παροχή καλής ποιότητας παράκτιων οικοσυστημάτων, ιδιαίτερα των παράκτιων υδάτων. Αν και όπως και στην αιφόρο ανάπτυξη υπάρχει επίσης μια σειρά απόψεων για τον βιώσιμο τουρισμό (Mason, 2003), ο Swarbrooke (1999) πρότεινε μια σειρά από προοπτικές στις οποίες είναι σαφές ότι το περιβάλλον είναι περισσότερο ή λιγότερο κεντρικό στην έννοια του βιώσιμου τουρισμού. <<Για τις μεσογειακές πόλεις όπου το κλίμα επιτρέπει μια σχεδόν καθημερινή παρουσία κοντά στη θάλασσα, ο καθορισμός του χώρου αυτού είναι ζωτικής σημασίας. Ο σχεδιασμός του παράκτιου μετώπου των πόλεων είναι σχεδιασμός ενός Δημόσιου Χώρου που οφείλει να ικανοποιήσει, από την μια, τη λειτουργική και συμβολική ανάγκη για κοινή παρουσία και συνύπαρξη των πολιτών και, από την άλλη, να συγκροτήσει μια εικόνα ελκυστική που να προβάλλει τον τρόπο ζωής τους>>. Η υλικότητα του παραθαλασσίου μετώπου είναι ένα σημαντικό στοιχείο στον σχεδιασμό, καθώς επηρεάζει την αίσθηση και τη χρήση του χώρου. Η μετάβαση από τις "σκληρές" επιφάνειες της πόλης, όπως, στις "μαλακές" επιφάνειες της παραλίας, όπως η άμμος και το νερό συνολικά, η υλικότητα του παραθαλασσίου μετώπου παίζει καίριο ρόλο στη δημιουργία ενός ζωντανού, εναρμονισμένου με το φυσικό περιβάλλον παραθαλασσίου χώρου που προωθεί τη συνύπαρξη της πόλης και της θάλασσας.³⁰

²⁴ World Tourism Organization (UNWTO) (2015), Tourism in the Mediterranean <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284416929>

²⁵ Lal Mukherjee, Abir (2021): Impact of tourism in coastal areas: Need of sustainable tourism strategy. Available from [accessed on 2021]

²⁶ Lal Mukherjee, Abir (2021): Impact of tourism in coastal areas: Need of sustainable tourism strategy. Available from [accessed on 2021]

²⁷ World Tourism Organization (UNWTO) (2015), Tourism in the Mediterranean <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284416929>, Jarviluoma, 1992

²⁸ Lal Mukherjee, Abir (2021): Impact of tourism in coastal areas: Need of sustainable tourism strategy. Available from [accessed on 2021]

²⁹ Lal Mukherjee, Abir (2021): Impact of tourism in coastal areas: Need of sustainable tourism strategy. Available from [accessed on 2021]

³⁰ Ν. Κεφαλογιάννης (2020) : Η δυναμική του Δημόσιου Χώρου στις παράκτιες περιοχές <https://www.teetkm.gr/%CE%B7-%CE%B4%CF%85%CE%BD%CE%B1%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AE-%CF%84%CE%BF%CF%85-%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CF%8C%CF%83%CE%B9%CE%BF%CF%85-%CF%87%CF%8E%CF%81%CE%BF%CF%85-%CF%83%CF%84%CE%B9%CF%82-%CF%80%CE%B1%CF%81/>

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΚΑΙ ΘΕΣΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΓΙΑ ΤΗΝ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΠΑΡΑΚΤΙΩΝ ΠΕΡΙΟΧΩΝ

Το θεσμικό πλαίσιο για την τουριστική ανάπτυξη των παράκτιων περιοχών σε διεθνές επίπεδο εξακολουθεί να είναι εξελισσόμενο και να εξαρτάται από την συνεχή αλλαγή και ανάπτυξη της τουριστικής βιομηχανίας, καθώς και από τις νέες προκλήσεις που αντιμετωπίζει ο κόσμος. Οι βασικές έννοιες που σχετίζονται με την τουριστική ανάπτυξη των παράκτιων περιοχών είναι:

Βιώσιμη Τουριστική Ανάπτυξη: Η ανάπτυξη τουρισμού βασίζεται όλο και περισσότερο στις αρχές της βιωσιμότητας. Οι διεθνείς οργανισμοί, όπως ο ΠΟΤ, επικεντρώνονται στην προώθηση τουριστικών πρακτικών που λαμβάνουν υπόψη το περιβάλλον, τον πολιτισμό και τις κοινωνικές επιπτώσεις.

Κλιματική Αλλαγή: Η κλιματική αλλαγή αποτελεί μια σοβαρή απειλή για τις παράκτιες περιοχές λόγω της αύξησης της στάθμης της θάλασσας και των ακραίων καιρικών φαινομένων. Διεθνείς συμφωνίες, όπως της COP21 και της COP26, ασχολούνται με τη μείωση των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου και την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή στις παράκτιες περιοχές.

Αειφορία: Ο όρος "αειφορία" αποτελεί βασικό πυλώνα για την τουριστική ανάπτυξη των παράκτιων περιοχών, με έμφαση στη διαχείριση των φυσικών πόρων, την προστασία του περιβάλλοντος και την προώθηση της τοπικής οικονομίας και κοινότητας.

Ανάπτυξη τουριστικής υποδομής: Οι παράκτιες περιοχές αναπτύσσουν συνεχώς την τουριστική υποδομή τους, συμπεριλαμβανομένων των ξενοδοχείων, των λιμανιών και των υποδομών μεταφορών. Οι διεθνείς οργανισμοί παρακολουθούν αυτές τις εξελίξεις και προωθούν τις βέλτιστες πρακτικές για τη διαχείριση αυτών των υποδομών.

Κοινωνικός και Πολιτιστικός Τουρισμός: Ο διεθνής τουρισμός επικεντρώνεται επίσης στην προώθηση του κοινωνικού και πολιτιστικού τουρισμού. Σκοπός είναι να διατηρηθούν οι τοπικοί πολιτισμοί και παραδόσεις και να ενισχυθεί η αλληλοκατανόηση μεταξύ διαφορετικών κοινοτήτων.

Διεθνείς Οργανισμοί: Διεθνείς οργανισμοί, όπως ο Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού (ΠΟΤ) και το Περιβαλλοντικό Πρόγραμμα του ΟΗΕ (UNEP), αναλαμβάνουν τον συντονισμό και την προώθηση πολιτικών και πρωτοβουλιών για τη βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη στις παράκτιες περιοχές.³¹

Αυτά είναι ορισμένα από τα βασικά θεσμικά πλαίσια και ζητήματα που σχετίζονται με την τουριστική ανάπτυξη των παράκτιων περιοχών σε διεθνές επίπεδο. Είναι σημαντικό να σημειώσουμε ότι αυτά τα πλαίσια εξελίσσονται συνεχώς για να ανταποκρίνονται στις νέες προκλήσεις και ανάγκες που προκύπτουν στον τομέα του παράκτιου τουρισμού.

Το πολιτικό και θεσμικό πλαίσιο για την τουριστική ανάπτυξη στην Ευρώπη περιλαμβάνει διάφορους θεσμούς. Οι πολιτικές και τα μέτρα για τον τουρισμό στην Ευρώπη συχνά καθορίζονται σε εθνικό επίπεδο από τα κράτη μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης, αλλά υπάρχουν και θεσμικοί οργανισμοί και πρωτοβουλίες σε επίπεδο ΕΕ που επηρεάζουν τον τουρισμό. Εδώ είναι μερικοί από τους σημαντικούς θεσμούς και πρωτοβουλίες που αφορούν την τουριστική ανάπτυξη στην Ευρώπη:

Η Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ): Η ΕΕ έχει αναπτύξει διάφορες πολιτικές και πρωτοβουλίες που επηρεάζουν τον τουρισμό, όπως η πολιτική συνοχής, η περιβαλλοντική πολιτική, και η πολιτική για την ανάπτυξη της υπαίθρου. Οι επιδοτήσεις και τα προγράμματα της ΕΕ συχνά παρέχουν χρηματοδότηση για τον τουρισμό σε περιοχές που χρειάζονται ανάπτυξη.

Συμφωνία Σένγκεν: Η συμφωνία Σένγκεν επιτρέπει την ελεύθερη κυκλοφορία των ατόμων στα κράτη μέλη της ΕΕ χωρίς εσωτερικούς συνοριακούς ελέγχους, και αυτό έχει σημαντικό αντίκτυπο στον τουρισμό.³²

Ευρωπαϊκή Επιτροπή: Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή αναπτύσσει πολιτικές και προγράμματα που αφορούν τον τουρισμό, όπως το πρόγραμμα "Ευρώπη, το προορισμός σας," το οποίο στοχεύει στην προώθηση του ευρωπαϊκού τουρισμού.

Παγκόσμιος Οργανισμός Τουρισμού (ΠΟΤ): Ο ΠΟΤ είναι ένας διεθνής οργανισμός που προωθεί τον τουρισμό ως μέσο ανάπτυξης και συνεργάζεται με την ΕΕ και τα κράτη μέλη για θέματα τουρισμού.

Εθνικές Κυβερνήσεις: Κάθε ευρωπαϊκή χώρα έχει τις δικές της πολιτικές για τον τουρισμό, συμπεριλαμβανομένης της προώθησης των προορισμών, της ρύθμισης του τουριστικού τομέα και της αειφόρου ανάπτυξης του τουρισμού.

Τοπικές Αρχές και Οργανισμοί: Σε επίπεδο τοπικών αρχών, υπάρχουν διάφοροι τουριστικοί φορείς και επιχειρηματικοί συνασπισμοί που εργάζονται για την ανάπτυξη του τοπικού τουρισμού.

Η Ευρωπαϊκή Ένωση έχει αναπτύξει μια εκτεταμένη ατζέντα για τον τουρισμό προκειμένου να προωθήσει τη βιώσιμη ανάπτυξη και την ανταγωνιστικότητα του τουρισμού στην Ευρώπη. Αυτή η ατζέντα περιλαμβάνει διάφορους στόχους και πολιτικές προτεραιότητες. Ορισμένες από τις βασικές πτυχές της ατζέντας για τον τουρισμό στην Ευρωπαϊκή Ένωση περιλαμβάνουν τα εξής:

Βιώσιμος Τουρισμός: Η ΕΕ προωθεί τον βιώσιμο τουρισμό, περιλαμβάνοντας μέτρα για την προστασία του περιβάλλοντος, την προώθηση του πολιτιστικού πλούτου και την αειφόρο ανάπτυξη των τουριστικών περιοχών.

Ψηφιακός Τουρισμός: Η ΕΕ επενδύει στην ψηφιακή αναβάθμιση του τουρισμού με τη χρήση τεχνολογίας, όπως διαδικτυακές πλατφόρμες, εφαρμογές και ψηφιακές υπηρεσίες, προκειμένου να βελτιώσει την εμπειρία των τουριστών.

Ανταγωνιστικότητα: Η ΕΕ προωθεί την ανταγωνιστικότητα των ευρωπαϊκών τουριστικών προορισμών μέσω της προώθησης της ποιότητας, της κατάρτισης του προσωπικού και της διαφοροποίησης των προσφερόμενων υπηρεσιών.

Συνεργασία: Η ΕΕ προωθεί τη συνεργασία μεταξύ των ευρωπαϊκών χωρών για την ανταλλαγή βέλτιστων πρακτικών, την κοινή προώθηση τουριστικών προορισμών και την ενίσχυση του τουρισμού εκτός της ΕΕ.

Πολιτιστικός Τουρισμός: Η προώθηση του πολιτιστικού και πολιτισμικού πλούτου της Ευρώπης αποτελεί προτεραιότητα, με εκδηλώσεις, εκθέσεις, και πολιτιστικές δράσεις.

Αντιμετώπιση Προκλήσεων: Η ΕΕ αντιμετωπίζει προκλήσεις όπως η αλλαγή του κλίματος, η ασφάλεια και η υγεία των ταξιδιωτών, προσαρμόζοντας την ατζέντα του τουρισμού.

Συνολικά, η Ευρωπαϊκή Ένωση επιδιώκει να προάγει έναν τουρισμό που θα είναι βιώσιμος, ψηφιακός, ανταγωνιστικός και θα αξιοποιεί τον πολιτισμό και την πολυμορφία της Ευρώπης.³³

³² <https://eur-lex.europa.eu/EL/legal-content/glossary/schengen-agreement-and-convention.html>

³³ Ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τον τουρισμό με ορίζοντα το 2030 Συμπεράσματα του Συμβουλίου (εκδόθηκαν στις 1/12/2022)<https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15441-2022-INIT/el/pdf>

³¹ World Tourism Organization (2011), Policy and Practice for Global Tourism, UNWTO, Madrid, DOI:

Πηγή: https://amenitiz.com/en/blog/importance-of-responsible-and-sustainable-tourism/?p_a=false

Σε εθνικό επίπεδο η Ελλάδα έχει ως στόχο να προωθήσει και να ενσωματώσει τη μοναδικότητα της ελληνικής φύσης, του πολιτισμού, της φιλοξενίας και του ελληνικού τρόπου ζωής, μέσω μιας ποικιλίας τουριστικών προϊόντων και εμπειριών που απευθύνονται σε διαφορετικές αγορές. Ο κύριος στόχος είναι να γίνει η Ελλάδα έναν από τους πιο ανταγωνιστικούς και βιώσιμους τουριστικούς προορισμούς στον κόσμο. Επί του παρόντος, στο πλαίσιο μιας νέας στρατηγικής πρωτοβουλίας ανάκαμψης, ο τουριστικός τομέας επικεντρώνεται στην επιμήκυνση της τουριστικής περιόδου, στην προσέλκυση τουριστών υψηλού εισοδήματος, στην αύξηση του μέσου εισοδήματος ανά τουρίστα και στην είσοδο σε νέες αγορές στην Ελλάδα.

Τα επόμενα χρόνια, η Ελλάδα θα επενδύσει σημαντικά στον τομέα του τουρισμού, εστιάζοντας τόσο στην ανάπτυξη του παραδοσιακού τουριστικού προϊόντος "ήλιος και θάλασσα" όσο και στην ανάπτυξη ενός πιο εστιασμένου τουριστικού προϊόντος.³⁴ Ο τουρισμός γίνεται πυλώνας οικονομικής, κοινωνικής και περιβαλλοντικής ανάπτυξης για όλες τις περιοχές της χώρας. Η στρατηγική ανάπτυξη του ελληνικού τουρισμού επικεντρώνεται στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της χώρας στην αναβάθμιση του τουριστικού προϊόντος.

Οι προτεραιότητες για την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ελλάδας ως τουριστικού προορισμού είναι η επέκταση των τουριστικών δραστηριοτήτων τόσο χωρικά όσο και χρονικά, η αύξηση της μέσης δαπάνης ανά διανυκτέρευση, η αύξηση της μέσης διάρκειας παραμονής, η ενίσχυση της διείσδυσης στις υφιστάμενες αγορές και η ανάπτυξη νέων αγορών.

Βασικοί στόχοι – άξονες

- Βελτίωση & ανάπτυξη υποδομών
- Ψηφιακή αναβάθμιση & μετασχηματισμός
- Ενίσχυση δεξιοτήτων & ανάπτυξη επιχειρηματικότητας
- Αναβάθμιση & προώθηση τουριστικού προϊόντος
- Προστασία περιβάλλοντος & αειφορία

Σε τοπικό ή περιφερειακό επίπεδο στόχος είναι ανάδειξη των πλεονεκτημάτων της κάθε τουριστικής περιοχής με γνώμονα τον τουρισμό, μέσω.

- Της οργανωμένης και αποτελεσματικής προβολής του τόπου και την λαϊκή και τοπική παράδοση.
- Της αναβάθμισης του τουριστικού προϊόντος και της βελτίωσης των προσφερόμενων υπηρεσιών.
- Της τοπικής ανάπτυξης ιδίως στον τομέα του τουρισμού και των συναφών υπηρεσιών με βάση τις αρχές της αειφορίας και σεβασμό στο περιβάλλον, την ιστορία και την παράδοση.
- Της ενίσχυσης της εικόνας του τουριστικού προορισμού υψηλής ποιότητας και εξαιρετικής περιβαλλοντικής και πολιτιστικής αξίας.
- Της ανάδειξης της γαστρονομίας, των εναλλακτικών μορφών τουρισμού και της τοπικής παράδοσης ως σημαντικού πλεονεκτήματος για την αναβάθμιση του τουρισμού.
- Της συνεργασίας με την τοπική αυτοδιοίκηση και λοιπούς φορείς για την υγεία, τις υποδομές, τον καθαρισμό παραλιών και την αποκομιδή απορριμμάτων.

Για την Ελλάδα, το τουριστικό προϊόν "ήλιος και θάλασσα" αποτελούσε ανέκαθεν σημαντική πηγή εσόδων, υποβοηθούμενο από το ήπιο κλίμα της, τα νησιά και τις παραλίες της για αυτό και οι πολιτικές και το θεσμικό πλαίσιο επικεντρώνονται σε μεγάλο βαθμό στις παράκτιες ζώνες.³⁵

³⁴ <https://www.enterprisegreece.gov.gr/ependyste-sthn-ellada/kladoi-aixmhs/toyrismos#top>

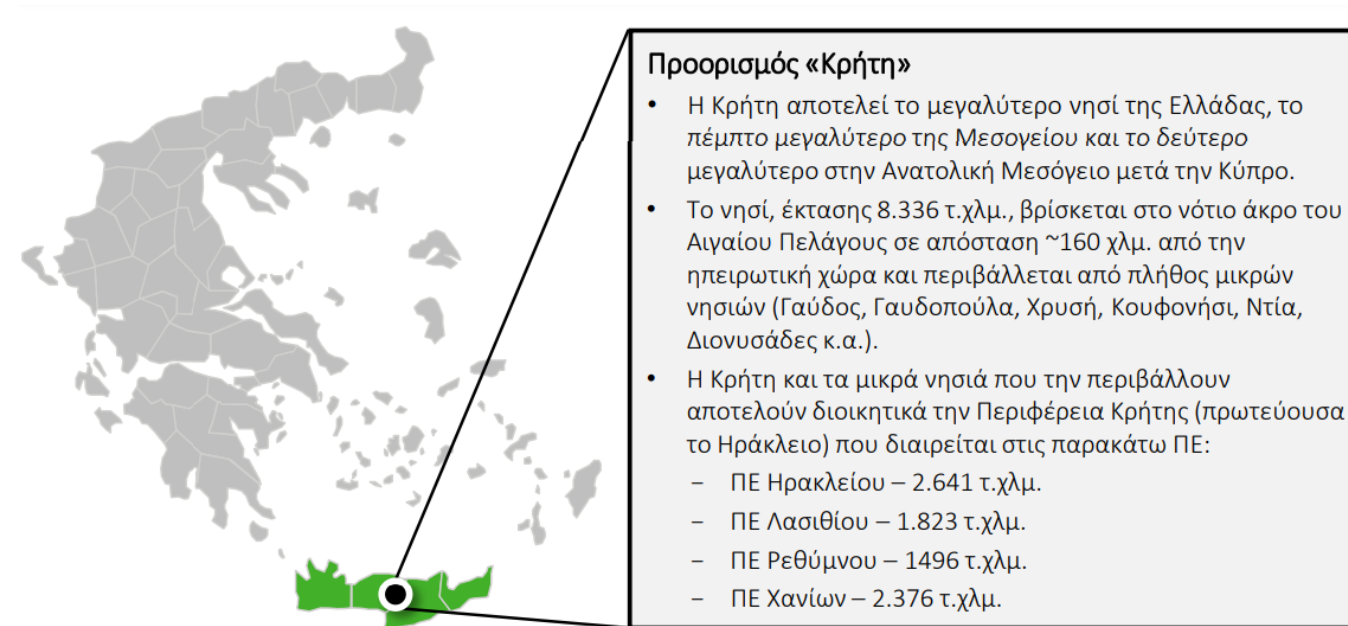
³⁵ Η μελέτη «Ελληνικός Τουρισμός 2030 | Σχέδια Δράσης» Αύγουστο του 2021
<https://insete.gr/greektourism2030/perifereia-kritis/>

ΕΝΟΤΗΤΑ Β

Η ΕΞΕΛΙΞΗ ΤΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Ο τουρισμός στην Κρήτη ποικίλλει ως προς την ανάπτυξη. Ο τουρισμός της Κρήτης είναι πιο αναπτυγμένος στη βόρεια πλευρά του νησιού, από την Κίσαμο στη δυτική Κρήτη έως τη Σητεία στην ανατολική Κρήτη³⁶. Οι μεγαλύτερες πόλεις της Κρήτης βρίσκονται επίσης στη βόρεια πλευρά του νησιού, συμπεριλαμβανομένων των Χανίων, του Ρεθύμνου, του Ηρακλείου, του Αγίου Νικολάου και της Σητείας, καθώς και των μεγαλύτερων κόμβων συγκοινωνιών, όπως τα λιμάνια και τα αεροδρόμια του Ηρακλείου και των Χανίων. Ο τουρισμός της Κρήτης στη νότια πλευρά είναι λιγότερο ανεπτυγμένος³⁷.

Εικόνα 3 : Ελλάδα- Κρήτη

Πηγή : <https://insete.gr/wp-content/uploads/pdf/proorismoi/proorismos-kriti.pdf>

Ο τουρισμός είναι ο πιο δυναμικά αναπτυσσόμενος τομέας και η ζήτηση έδωσε κίνητρα για σημαντικές επενδύσεις σε ξενοδοχειακές μονάδες, με αποτέλεσμα την ποιοτική και ποσοτική αναβάθμιση των ξενοδοχειακών υποδομών στην Κρήτη. Ταυτόχρονα αντιμετωπίζει διαρθρωτικά προβλήματα, κυρίως λόγω της εποχιακής φύσης και της περιορισμένης επέκτασης της τουριστικής κίνησης στους εσωτερικούς οικισμούς, καθώς οι τουριστικές υποδομές συγκεντρώνονται κυρίως στη βόρεια ακτή και σε μικρά κέντρα στο νότο, ενώ η πορεία της επηρεάζεται σε μεγάλο βαθμό. εξωγενείς, ανεξέλεγκτες συνθήκες, συμβάλλοντας σε διακυμάνσεις στην απόδοσή του³⁸.

³⁶ HNTO (1998) Hellenic National Tourism Organization.

³⁷ Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (ΕΟΤ) (2003), Μελέτη Τουριστικής Ανάπτυξης Περιφέρειας Κρήτης, http://www.gnto.gov.gr/sites/default/files/files_basic_pages/meleti_B_fasi_kriti.

³⁸ World Tourism Organization (UNWTO) (2015), Tourism in the Mediterranean <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284416929>

Ο αριθμός των τουριστών άρχισε να αυξάνεται μετά το 1960. Οι λόγοι αυτής της καθυστέρησης ήταν κυρίως η απόσταση του νησιού από τις δυτικοευρωπαϊκές χώρες (πριν από την καθιέρωση των αεροπορικών ταξιδιών), και το χαμηλό επίπεδο υποδομών³⁹.

Κατά τη δεκαετία του 1970, πολλά ελληνικά νησιά πραγματοποίησαν σημαντικές αλλαγές στην οικονομική τους βάση. Μετά από πολλές δεκαετίες, με μια οικονομία που καθοδηγείται από τη γεωργία, την αλιεία και τη ναυσιπλοΐα, η τουριστική ζήτηση από τους Δυτικοευρωπαίους έστρεψε τη δραστηριότητά των νησιών στον τουρισμό ως αναπτυξιακή στρατηγική για τη βελτίωση της οικονομίας τους⁴⁰.

Στο νησί της Κρήτης ο τουρισμός έπαιξε σημαντικό ρόλο στην ανάπτυξη της τοπικής οικονομίας. Αν και δεν είναι πρόσφατο φαινόμενο, τις τελευταίες δεκαετίες έχει αυξηθεί σημαντικά. Η ύπαρξη βασικών υποδομών, η κρητική φυσική ομορφιά, ο καλός καιρός, ο πολιτισμός, η κληρονομιά και η παράδοση, καθώς και η ωριμότητα ανταγωνιστικών νησιωτικών προορισμών στη Μεσόγειο, αποτελούν τα κύρια συστατικά της συνεχούς τουριστικής ανάπτυξης της Κρήτης⁴¹.

Σήμερα, ο τουρισμός έχει μετατραπεί σε πρωταρχική πηγή εισοδήματος για το νησί, αν και έχουν προκύψει κοινωνικά και περιβαλλοντικά προβλήματα, κυρίως λόγω της μαζικής τουριστικής ανάπτυξης και του απρόσεκτου τουριστικού σχεδιασμού.

Η Κρήτη έχει καταγράψει τη μεγαλύτερη αύξηση διανυκτερεύσεων από όλες τις ελληνικές περιοχές. Το 1980, ο αριθμός των διανυκτερεύσεων από ξένους τουρίστες ήταν 4,9 εκατομμύρια, 16,7 τοις εκατό του εθνικού συνόλου, αν και 17 χρόνια αργότερα, ο αριθμός είχε αυξηθεί κατά 114 τοις εκατό σε 10,6 εκατομμύρια, 26,5 τοις εκατό του εθνικού συνόλου (Πίνακας 1). Κατά την ίδια περίοδο, η αύξηση του αριθμού των συνολικών διανυκτερεύσεων σε εθνικό επίπεδο ήταν πολύ χαμηλότερη (35%)⁴².

Η μεγαλύτερη αύξηση των διανυκτερεύσεων έχει καταγραφεί στο Νομό Χανίων (σχεδόν 500%) και η χαμηλότερη στο Νομό Λασιθίου (39%). Όσον αφορά τις διανυκτερεύσεις εγχώριων τουριστών, έχουν αυξηθεί μόλις 75 τοις εκατό από το 1980 έως το 1997, με τη μεγαλύτερη αύξηση στον Νομό Χανίων (134%) και τη χαμηλότερη στο Νομό Λασιθίου (46%).

Οι διανυκτερεύσεις εγχώριων τουριστών το 1997 αντιστοιχούσαν μόνο στο 7,6 τοις εκατό των συνολικών διανυκτερεύσεων που δαπανήθηκαν στο νησί, αν και το μερίδιο της Κρήτης στις ελληνικές διανυκτερεύσεις για τον εσωτερικό τουρισμό ήταν 6,6 τοις εκατό.

Το 1997, ο Νομός Ηρακλείου κατέγραψε σχεδόν το ήμισυ των συνολικών διανυκτερεύσεων στην Κρήτη και η Κρήτη είχε μερίδιο 21,5 τοις εκατό των συνολικών διανυκτερεύσεων στην Ελλάδα⁴³.

³⁹ HNTO (1998) Hellenic National Tourism Organization.

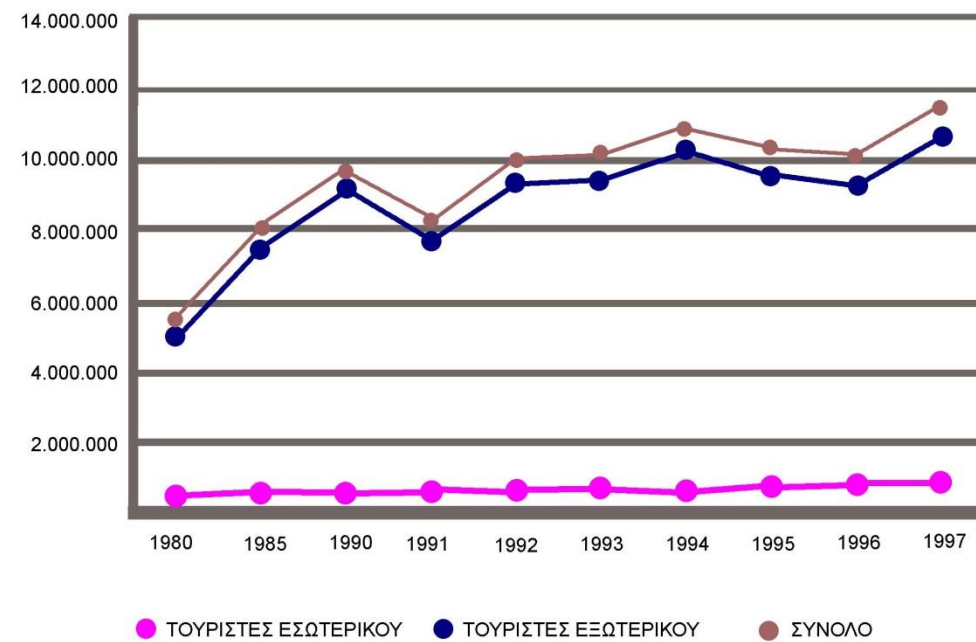
⁴⁰ Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (ΕΟΤ) (2003), Μελέτη Τουριστικής Ανάπτυξης Περιφέρειας Κρήτης, http://www.gnto.gov.gr/sites/default/files/files_basic_pages/meleti_B_fasi_kriti.

⁴¹ Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (ΕΟΤ) (2003), Μελέτη Τουριστικής Ανάπτυξης Περιφέρειας Κρήτης, http://www.gnto.gov.gr/sites/default/files/files_basic_pages/meleti_B_fasi_kriti.

⁴² World Tourism Organization (UNWTO) (2015), Tourism in the Mediterranean <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284416929>

⁴³ HNTO (1998) Hellenic National Tourism Organization.

Εικόνα 4α : Διανυκτερεύσεις στην Κρήτη- χρονολογίες 1980-2001

Πηγή: HNT0 (1998) Hellenic National Tourism Organization.

Εικόνα 4β : Διανυκτερεύσεις στην Κρήτη- χρονολογίες 1980-2001

Πηγή: ΕΟΤ, (2003) Μελέτη Τουριστικής Ανάπτυξης Περιφέρειας Κρήτης.

Ενδεικτικό του μεγέθους των ξένων τουριστικών ροών στο νησί είναι ο αριθμός των επιβατών που φτάνουν με πτήσεις τσάρτερ. Από το 1990 έως το 1997, ο αριθμός των συνολικών αφίξεων με πτήσεις τσάρτερ αυξήθηκε κατά 47%. Μεταξύ των δύο εκατομμυρίων ταξιδιωτικών αφίξεων το 1997, το 83% καταγράφηκε στο αεροδρόμιο του Ηρακλείου. Αν και το αεροδρόμιο των Χανίων σημείωσε αύξηση 4% στο μερίδιο των συνολικών αφίξεων από το 1990 έως το 1997, το μερίδιό του στις συνολικές αφίξεις με πτήσεις τσάρτερ προς το νησί είναι πολύ χαμηλό (17%).⁴⁴

Τις τελευταίες δύο δεκαετίες, η Κρήτη είναι περιοχή πρώτης προτεραιότητας για τη συστηματική ανάπτυξη του τουρισμού. Για το σκοπό αυτό έχουν δοθεί διάφορα κίνητρα για σχετικά επενδυτικά σχέδια. Εξάλλου, η κυβέρνηση έχει αναλάβει την κατασκευή των

⁴⁴ HNT0 (1998) Hellenic National Tourism Organization.

απαιτούμενων υποδομών. Οι Τζουβελέκας και Μάττας (1995) υπολόγισαν ότι κατά τη δεκαετία του 1990, το ένα τέταρτο των εθνικών δημόσιων και ιδιωτικών επενδύσεων κατευθύνθηκε στην Κρήτη και πιο συγκεκριμένα, το υψηλότερο μερίδιο των επενδύσεων (57,8%) απορροφήθηκε από την τουριστική βιομηχανία.⁴⁵

Εικόνα 5α,5β : Παράκτια ζώνη Ελούντας έτος 1973 & 2023

Πηγή : <https://money-tourism.gr/wp-content/uploads/2018/10/elounda-beach-1973.jpg>

Πηγή : <https://dynamic-media-cdn.tripadvisor.com/media/photo-o/27/2b/83/74/panoramic-view.jpg?w=1100&h=-1&s=1>

⁴⁵ HNT0 (1998) Hellenic National Tourism Organization

Πίνακας 1 Κατανομή και συνολικού ο όγκου του εγχώριου και μη εγχώριου τουρισμού από τα έτη 1980 έως το 1997

	1980	1985	1990	1991	1992	1993	1994	1995	1996	1997	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 80/90	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 90/97	ΜΕΤΑΒΟΛΗ 80/97
ΜΗ ΕΓΧΩΡΙΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ													
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	2,894,270	4,192,530	4,856,579	3,990,740	4,982,842	4,682,935	5,010,581	4,303,003	4,413,687	5,382,964	68	11	86%
ΛΑΣΙΘΙ	1,238,396	1,776,923	1,767,333	1,506,771	1,868,357	1,694,703	1,745,992	1,574,013	1,526,143	1,720,449	43	-3	39%
ΡΕΘΥΜΝΟ	592,708	1,052,788	1,514,979	1,268,179	1,478,593	1,869,081	2,210,988	1,970,914	1,762,438	1,851,765	156	22	212%
ΧΑΝΙΑ	277,586	469,889	967,872	922,607	960,733	1,146,380	1,191,144	1,660,878	1,539,278	1,663,484	249	72	499%
ΚΡΗΤΗ	4,952,960	7,492,130	9,106,763	7,688,297	9,290,525	9,393,099	10,158,705	9,508,808	9,241,546	10,618,662	84	17	114%
ΕΛΛΑΔΑ	29,596,704	35,709,851	36,935,049	30,739,587	37,553,491	37,186,100	41,199,694	38,771,623	35,497,515	39,996,655	25	8	35%
ΚΡΗΤΗ/ΕΛΛΑΔΑ	16.7%	21.0%	24.7%	25.0%	24.7%	25.3%	24.7%	24.5%	26%	26.5%			
ΕΓΧΩΡΙΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ													
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	246,492	335,099	310,365	297,396	314,773	345,248	318,143	387,854	368,972	392,998	26	27	59%
ΛΑΣΙΘΙ	81,572	88,276	96,578	104,523	110,875	87,819	66,474	94,531	119,928	119,082	18	23	46%
ΡΕΘΥΜΝΟ	55,108	46,865	43,120	57,530	48,816	57,151	50,979	62,285	87,602	89,508	-22	108	62%
ΧΑΝΙΑ	117,653	129,890	153,111	172,285	169,955	210,420	177,617	196,100	251,853	275,618	30	80	134%
ΚΡΗΤΗ	500,825	600,130	603,174	631,734	644,379	700,638	613,213	740,770	828,355	877,206	20	45	75%
ΕΛΛΑΔΑ	10,757,450	11,307,335	11,952,534	11,900,224	12,419,620	12,406,146	12,235,417	12,552,573	12,814,889	13,372,852	11	12	24%
ΚΡΗΤΗ/ΕΛΛΑΔΑ	4.7%	5.3%	5.0%	5.3%	5.2%	5.6%	5.0%	5.9%	6.5%	6.6%			
ΣΥΝΟΛΟ													
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	3,140,762	4,527,629	5,166,944	4,288,136	5,297,615	5,028,183	5,328,724	4,690,857	4,782,659	5,775,962	64	12	84%
ΛΑΣΙΘΙ	1,319,968	1,865,199	1,863,911	1,611,294	1,979,232	1,782,522	1,812,466	1,668,544	1,646,071	1,839,531	41	-1	39
ΡΕΘΥΜΝΟ	647,816	1,099,653	1,558,099	1,325,709	1,527,409	1,926,232	2,261,967	2,033,199	1,850,040	1,941,273	140	2	200%
ΧΑΝΙΑ	395,239	599,779	1,120,983	1,094,892	1,130,688	1,356,800	1,368,761	1,856,978	1,791,131	1,939,102	184	73	391%
ΚΡΗΤΗ	5,453,785	8,092,260	9,709,937	8,320,031	9,934,904	10,093,737	10,771,918	10,249,578	10,069,901	11,495,868	78	18	111%
ΕΛΛΑΔΑ	40,354,154	47,017,186	48,887,583	42,639,811	49,973,111	49,592,246	53,435,111	51,324,196	48,312,404	53,369,507	21	9	32%
ΚΡΗΤΗ/ΕΛΛΑΔΑ	13.5%	17.2%	19.9%	19.5%	19.9%	20.4%	20.2%	20.0%	20.8%	21.5%			

Πηγή : ΗΝΤΟ (1998) Hellenic National Tourism Organization.Πηγή: ΗΝΤΟ (1998).

Πίνακας 2 Ξενοδοχειακές μονάδες ,κλίνες δωμάτια ανά νομό της Κρήτης

	ΞΕΝΟΔΟΧΕΙΑΚΕΣ ΜΟΝΑΔΕΣ (%)	ΚΛΙΝΕΣ (%)	ΔΩΜΑΤΙΑ (%)
ΧΑΝΙΑ	26	17	17
ΡΕΘΥΜΝΟ	18	19	19
ΗΡΑΚΛΕΙΟ	36	45	46
ΛΑΣΙΘΙ	20	19	18

Πηγή : ΗΝΤΟ (1998) Hellenic National Tourism Organization.

Το 1986 η Κρήτη είχε 736 ξενοδοχειακές μονάδες με 50.544 κλίνες. Το 1997, οι αριθμοί είχαν αυξηθεί σε 1.229 μονάδες και περισσότερες από 108.000 κλίνες. Εκτός από τα κρεβάτια ξενοδοχείων υπάρχουν χιλιάδες κρεβάτια σε ενοικιαζόμενα δωμάτια. Ωστόσο, δεδομένου ότι τα ενοικιαζόμενα δωμάτια τις περισσότερες φορές δεν καταχωρούνται, είναι δύσκολο να προσδιοριστεί ο πραγματικός αριθμός τους, αν και ο RITTS (1999) εκτιμά ότι στην Κρήτη υπάρχουν περίπου 70.000 ενοικιαζόμενα δωμάτια, το 62 τοις εκατό των συνολικών κλινών που προσφέρονται στην Κρήτη. Όπως φαίνεται στον Πίνακα 2, αν και ο Νομός Ηρακλείου έχει το 36 τοις εκατό των ξενοδοχειακών μονάδων, το ποσοστό των συνολικών κλινών και δωματίων είναι πολύ υψηλό (45% και 46% αντίστοιχα).

Από την άλλη, αν και ο Νομός Χανίων έχει το 26 τοις εκατό των ξενοδοχειακών μονάδων, το μερίδιό του σε δωμάτια και κρεβάτια είναι αρκετά μικρό (17%). Επομένως, είναι προφανές ότι ο Νομός Ηρακλείου έχει συγκεντρώσει πολλές από τις μεγάλες ξενοδοχειακές μονάδες και ο Νομός Χανίων τη μικρότερη 46. Το μερίδιο των άλλων δύο Νομών σε μονάδες, δωμάτια και κρεβάτια κυμαίνεται από 18 έως 20 τοις εκατό. Με βάση τα παραπάνω εντοπίζεται αύξηση

⁴⁶ ΗΝΤΟ (1998) Hellenic National Tourism Organization.

της τουριστικής δραστηριότητας στην περιοχή της Κρήτης τις δεκαετίες 1980-1990 ή οποία συνεχίζεται με ταχύ ρυθμό και τα επόμενα χρόνια. Εξετάζοντας την τελευταία δεκαετία από το 2010 έως το 2020 αναφορικά με τις αφίξεις και τις διανυκτερεύσεις επίσης εμφανίζεται αύξηση όπως φαίνεται στους πίνακες 3, και 4 ⁴⁷.

Σύμφωνα με τον Περιφερειάρχη της Κρήτης, «*Η Κρήτη έχει σημειώσει αύξηση 60% στους τουρίστες τα τελευταία έξι χρόνια*». Με περισσότερες κλίνες πέντε αστέρων από οποιαδήποτε άλλη περιοχή στην Ελλάδα, το νησί της Κρήτης έγινε γρήγορα η ταχύτερα αναπτυσσόμενη τουριστική αγορά στη χώρα, σημειώνοντας αύξηση 60% στις αφίξεις τα τελευταία έξι χρόνια.

Πίνακας 3. ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ: στοιχεία αφίξεων, διανυκτερεύσεων και πληρότητας σε ξενοδοχειακά καταλύματα, 2010-2020

Περιφερειακές Ενότητες		2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Ηρακλείου	Αφίξεις αλλοδαπών	926.174	1.056.862	1.098.649	1.264.996	1.328.598	1.331.789	1.510.454	1.634.916	1.972.517	2.017.847	640.732
	Αφίξεις ημεδαπών	137.552	138.852	128.507	123.694	133.864	139.427	146.543	133.644	172.394	188.475	86.195
	Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών	6.889.638	7.629.757	7.552.439	8.658.402	8.770.111	8.699.021	9.745.691	10.704.899	12.262.179	11.961.130	3.470.962
	Διανυκτερεύσεις ημεδαπών	371.021	355.201	304.962	314.052	326.721	347.461	334.427	313.493	393.056	460.081	191.652
	Πληρότητα	63,0%	65,1%	61,1%	64,2%	66,7%	65,0%	70,4%	72,2%	65,4%	60,9%	43,4%
Λασιθίου	Αφίξεις αλλοδαπών	319.300	386.452	390.138	430.591	477.682	476.938	573.188	599.271	774.752	689.073	128.056
	Αφίξεις ημεδαπών	69.760	68.312	45.555	40.283	39.785	41.511	41.873	41.567	58.038	58.798	25.604
	Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών	2.048.262	2.455.526	2.463.175	2.861.960	2.924.998	3.061.610	3.237.561	3.302.770	3.786.189	3.556.430	732.206
	Διανυκτερεύσεις ημεδαπών	218.824	200.479	134.151	114.600	112.714	113.942	122.180	116.738	146.708	145.197	59.400
	Πληρότητα	52,7%	53,1%	53,7%	54,4%	56,7%	58,7%	60,9%	61,7%	59,0%	55,1%	31,2%
Ρεθύμνης	Αφίξεις αλλοδαπών	338.688	367.637	344.133	377.514	404.554	441.362	476.432	622.448	809.680	758.072	164.084
	Αφίξεις ημεδαπών	70.540	58.995	48.257	54.861	46.037	45.295	72.787	61.808	75.918	77.046	43.083
	Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών	2.864.703	3.120.476	2.964.053	3.253.456	3.431.974	3.508.407	3.714.845	4.050.269	4.951.365	4.544.709	948.084
	Διανυκτερεύσεις ημεδαπών	250.560	205.701	166.689	198.176	173.865	159.298	180.223	176.748	229.299	224.154	117.057
	Πληρότητα	60,3%	62,1%	56,9%	60,2%	64,1%	61,3%	63,8%	65,6%	61,0%	53,5%	30,4%
Χανίων	Αφίξεις αλλοδαπών	453.435	620.040	577.342	668.130	719.802	732.725	774.776	798.154	1.130.579	1.108.664	268.177
	Αφίξεις ημεδαπών	139.352	118.460	98.620	106.018	100.588	107.357	110.808	102.116	129.479	135.811	54.686
	Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών	3.304.821	3.941.647	3.785.678	4.402.387	4.559.878	4.888.029	5.141.346	5.515.145	6.872.189	6.697.946	1.409.835
	Διανυκτερεύσεις ημεδαπών	472.648	433.234	312.444	298.271	293.514	317.187	331.461	293.851	362.110	372.894	153.935
	Πληρότητα	55,7%	59,1%	53,7%	59,0%	56,8%	59,4%	60,6%	61,9%	58,0%	55,0%	31,2%
Σύνολο	Αφίξεις αλλοδαπών	2.037.597	2.430.991	2.410.262	2.741.231	2.930.636	2.982.814	3.334.850	3.654.789	4.687.528	4.573.656	1.201.049
	Αφίξεις ημεδαπών	417.204	384.619	320.939	324.856	320.274	333.590	372.011	339.135	435.829	460.130	209.568
	Διανυκτερεύσεις αλλοδαπών	15.107.424	17.147.406	16.765.345	19.176.205	19.686.961	20.157.067	21.839.443	23.573.083	27.871.922	26.760.215	6.561.087
	Διανυκτερεύσεις ημεδαπών	1.313.053	1.194.615	918.246	925.099	906.814	937.888	968.291	900.830	1.131.173	1.202.326	522.044
	Πληρότητα	59,1%	61,1%	57,3%	60,6%	62,1%	61,9%	65,2%	66,8%	61,7%	57,2%	36,3%

Πηγή: ΕΛ.ΣΤΑΤ- Επεξεργασία INSETE (2021)

Με βάση τον πίνακα 3 από το 2010 μέχρι το 2019 καταγράφηκε μια αύξηση 11,542,064 εκατομμυρίων επιπλέον διανυκτερεύσεων. Ένα σημαντικό ανταγωνιστικό πλεονέκτημα του τουριστικού κλάδου είναι το υψηλό ποσοστό υψηλών προδιαγραφών ξενοδοχειακών υποδομών. Στους πίνακες 6 και 7 εμφανίζεται το δυναμικό των ξενοδοχειακών μονάδων της Κρήτης το 2010 και το 2020 αντίστοιχα ανά περιοχή, μονάδες, και δωμάτια κλίνες.

⁴⁷ ΕΛ.ΣΤΑΤ- Επεξεργασία INSETE (2021)

Πίνακας 4 Ξενοδοχειακό δυναμικό 2010

ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ		Ξενοδοχειακό δυναμικό 2010					
Περιφερειακή Ενότητα		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Ηρακλείου	Μονάδες	26	103	100	176	96	501
	Δωμάτια	7.150	12.695	5.239	6.355	3.148	34.587
	Κλίνες	14.374	24.473	9.944	11.830	5.732	66.353
Λασιθίου	Μονάδες	24	34	33	84	33	208
	Δωμάτια	4.383	3.194	1.586	2.706	484	12.353
	Κλίνες	8.730	6.127	3.024	4.939	907	23.727
Ρεθύμνου	Μονάδες	10	47	92	139	26	314
	Δωμάτια	2.157	4.584	4.114	4.824	545	16.224
	Κλίνες	4.286	8.844	7.742	8.811	1.020	30.703
Χανίων	Μονάδες	16	48	110	297	55	526
	Δωμάτια	1.936	3.736	4.601	10.661	1.309	22.243
	Κλίνες	3.875	7.322	8.568	18.622	2.408	40.795
Σύνολο	Μονάδες	76	232	335	696	210	1.549
	Δωμάτια	15.626	24.209	15.540	24.546	5.486	85.407
	Κλίνες	31.265	46.766	29.278	44.202	10.067	161.578

Πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας - Επεξεργασία INSETI Intelligence (2021)

Είναι εμφανές από τους δύο πίνακες (4,5) ότι το σύνολο των 1.549 το 2010 έχει αυξηθεί κατά 89 ξενοδοχειακές μονάδες την τελευταία δεκαετία με συνολικά 1.638 μονάδες το 2020. Το σύνολο των δωματίων αντίστοιχα που αυξήθηκε από 85407, σε 97525, και το σύνολο των κλινών από 161.578 σε 190.714 εμφανίζοντας τεράστια αύξηση.

Πίνακας 5 Ξενοδοχειακό δυναμικό 2020

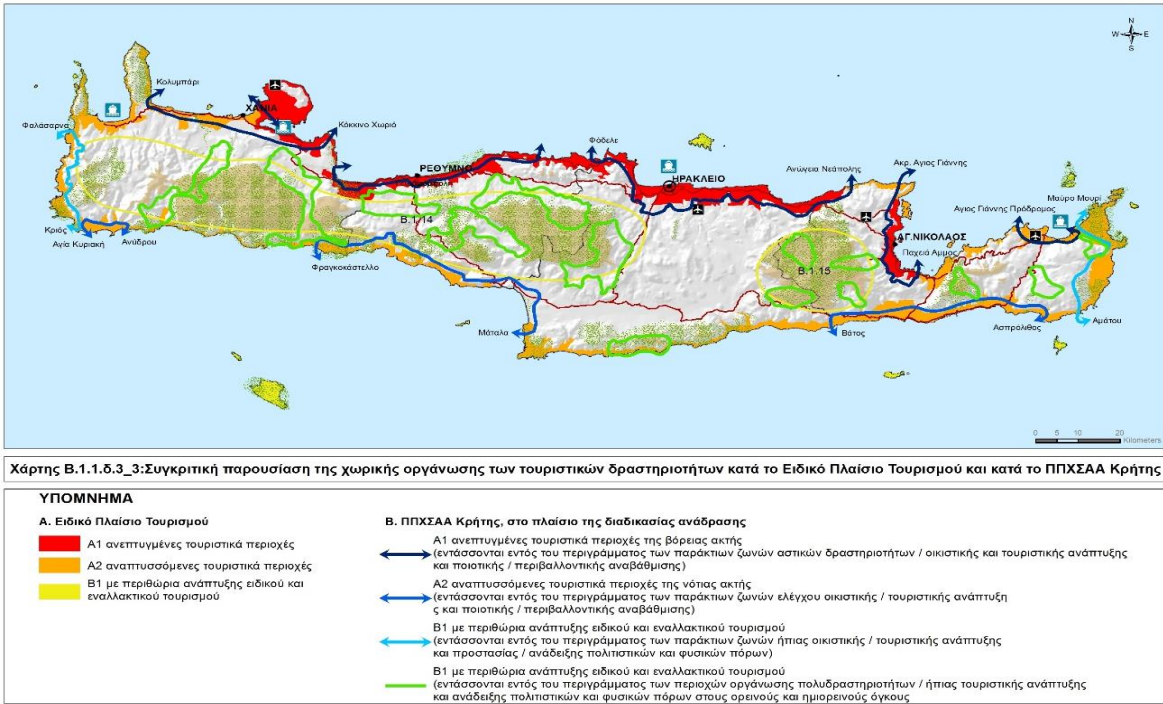
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑ ΚΡΗΤΗΣ		Ξενοδοχειακό δυναμικό 2020					
Περιφερειακή Ενότητα		5*	4*	3*	2*	1*	Σύνολο
Ηρακλείου	Μονάδες	48	145	107	137	83	520
	Δωμάτια	11.255	16.956	4.720	4.410	2.512	39.853
	Κλίνες	23.666	33.789	9.090	8.201	4.850	79.596
Λασιθίου	Μονάδες	31	41	39	69	28	208
	Δωμάτια	5.819	3.653	1.803	1.937	424	13.636
	Κλίνες	12.244	7.207	3.405	3.503	808	27.167
Ρεθύμνου	Μονάδες	21	74	113	108	18	334
	Δωμάτια	2.884	6.034	5.076	3.312	348	17.654
	Κλίνες	5.890	11.915	9.865	6.022	691	34.383
Χανίων	Μονάδες	39	81	133	272	51	576
	Δωμάτια	4.105	6.007	5.620	9.463	1.187	26.382
	Κλίνες	8.652	11.907	10.209	16.597	2.203	49.568
Σύνολο	Μονάδες	139	341	392	586	180	1.638
	Δωμάτια	24.063	32.650	17.219	19.122	4.471	97.525
	Κλίνες	50.452	64.818	32.569	34.323	8.552	190.714

Πηγή: Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας - Επεξεργασία INSETI Intelligence (2021)

ΟΙ ΧΩΡΙΚΕΣ ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΟΥ ΠΑΡΑΚΤΙΟΥ ΤΟΥΡΙΣΜΟΥ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Οι παράκτιες περιοχές σήμερα αντιμετωπίζουν έντονα προβλήματα που προκαλούνται από την ταχεία αστικοποίηση, τη διάβρωση των ακτών, την άνοδο της στάθμης της θάλασσας, την υπερθέρμανση του πλανήτη και την κλιματική αλλαγή. Αυτοί οι παράγοντες έχουν τεράστιο αντίκτυπο στις παράκτιες κοινότητες της Κρήτης⁴⁸. Ειδικά στην Ελλάδα με μήκος ακτογραμμής 17400 χιλιόμετρα και στην Κρήτη με μήκος ακτογραμμής 1047 χιλιόμετρα με πολλές πόλεις και κατοικημένες περιοχές στις παράκτιες περιοχές, οι παραπάνω παράγοντες παίζουν σημαντικό ρόλο η οποία βασίζεται κυρίως σε υπηρεσίες τουρισμού και γεωργίας. Οι μαζικές εισροές τουριστών οδήγησαν με μεγάλες τουριστικές υποδομές με τα ξενοδοχεία, τις μαρίνες, τους δρόμους, τα εστιατόρια, τις εγκαταστάσεις αναψυχής και τις δραστηριότητες να είναι μερικές από αυτές. Σύμφωνα με τον χάρτη 1 του περιφερειακού Κρήτης διακρίνεται ότι στο νότιο τμήμα της Κρήτης και στο δυτικό διατάσσονται οι αναπτυσσόμενες τουριστικά περιοχές ενώ σε όλο το βόρειο τμήμα της είναι οι ανεπτυγμένες τουριστικά περιοχές ⁴⁹. Οι περιοχές που έχουν περιθώρια ανάπτυξης εναλλακτικού τουρισμού βρίσκονται στην ενδοχώρα της Κρήτης αλλά και στο νότιο , ανατολικό και δυτικό τμήμα που είναι λιγότερο ανεπτυγμένα τουριστικά.

Χάρτης 1 Συγκριτική παρουσίαση της χωρικής οργάνωσης των τουριστικών δραστηριοτήτων κατά το ειδικό πλαίσιο του τουρισμού και κατά το ΠΠΧΣΑΑ Κρήτης

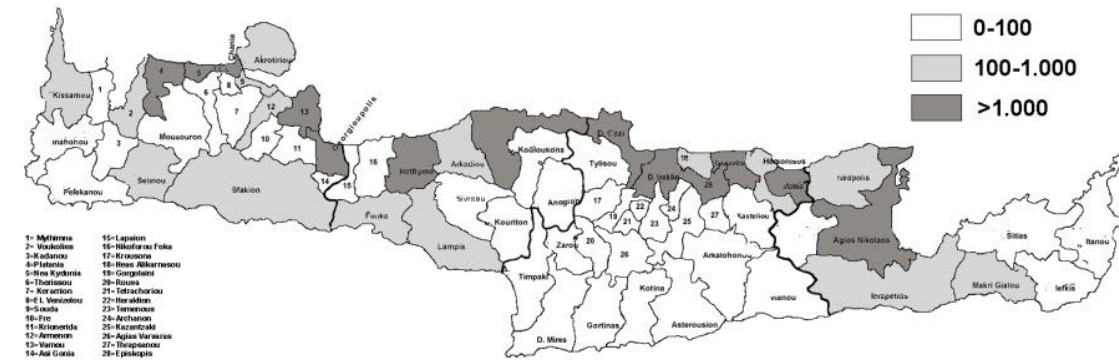
Πηγή: <https://www.amak.gr/index.php/apopseis/2029-i-anatheorisi-tou-xorotaksikoy-sxediasmoy-tis-vannas-sfakianaki>

⁴⁸ World Tourism Organization (UNWTO) (2015), Tourism in the Mediterranean <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284416929>

⁴⁹ UNWTO, (2021), Tourism <https://www.e-unwto.org>

Στην παράκτια περιοχή της Κρήτης, υπάρχουν μεγάλες συγκρούσεις μεταξύ της ζήτησης για τουρισμό αφενός και της προστασίας των περιοχών, αφετέρου⁵⁰. Στον παρακάτω χάρτη απεικονίζονται οι περιοχές της Κρήτης με βάση το πλήθος των κλινών ανά τετραγωνικό χιλιόμετρο με τις πιο επιβαρυνμένες περιοχές να είναι σημειωμένες με το σκουρότερο χρώμα χρονολογίας 1990.

Χάρτης 2: Χάρτης απεικόνισης πλήθους κλινών το 1990

Πηγή : HNTO (1998) Hellenic National Tourism Organization.

Στον τομέα του τουρισμού, ο παράκτιος τουρισμός είναι ο σημαντικότερος τομέας όσον αφορά την τουριστική ροή και τη δημιουργία εισοδήματος. Οι παράκτιες περιοχές είναι οι περιοχές που προτιμούν περισσότερο οι τουρίστες. Για αυτό το λόγο η Κρήτη σύμφωνα με τις εκτιμήσεις του Παγκόσμιου Οργανισμού Τουρισμού (ΠΟΤ), είναι ένας από τους κορυφαίους τουριστικούς προορισμούς στον κόσμο.

Η οικονομία της Κρήτης εξαρτάται σε σημαντικό βαθμό από τον τουρισμό καθώς το ένα τρίτο των εσόδων σχετίζονται με τη θάλασσα και την ακτογραμμή της. Εκτός όμως των οικονομικών οφελών εκμετάλλευση της θάλασσας για διάφορους σκοπούς αυξάνει τον ανταγωνισμό ,μεταξύ άλλων δραστηριοτήτων (π.χ. αλιεία, υπηρεσίες, μεταφορές).

Τα φυσικά οικοσυστήματα που υποστηρίζουν τις παράκτιες περιοχές υφίστανται ζημιές ιδίως στο βόρειο παράκτιο τμήμα της Κρήτης.

Υπάρχουν μεγάλες εποχιακές διακυμάνσεις στον πληθυσμό και την απασχόληση και η αύξηση του παράκτιου ιδίως του μαζικού τουρισμού, συνδέεται με τις αρνητικές επιπτώσεις στον τοπικό τουρισμό και την ανάπτυξη από περιβαλλοντική, οικονομική και κοινωνική άποψη.⁵¹

ΠΑΡΑΚΤΙΑ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΚΑΙ ΧΩΡΙΚΟΣ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΣ ΣΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Από τα προαναφερθέντα, είχε επισημανθεί ότι για πολύ καιρό το επίκεντρο της τουριστικής πολιτικής στην Κρήτη κατευθυνόταν σε απεριόριστη ανάπτυξη σε μια προσπάθεια μεγιστοποίησης της φέρουσας τουριστικής ικανότητας και κατά συνέπεια των οικονομικών οφελών από τις τουριστικές διαδικασίες. Η τουριστική ανάπτυξη κατευθύνθηκε στην αύξηση των αφίξεων μέσω της αύξησης του αριθμού των κλινών, παρά στην προσέλκυση καλύτερης ποιότητας τουριστών και την παροχή ενός προϊόντος καλύτερης ποιότητας. Ως αποτέλεσμα, προέκυψαν μια σειρά περιβαλλοντικών και κοινωνικό-πολιτιστικών προβλημάτων. Για να εξαλειφθούν αυτά τα προβλήματα και να μεγιστοποιηθούν τα οφέλη, η τουριστική πολιτική και ο σχεδιασμός έχουν στραφεί στην προώθηση εναλλακτικών μορφών τουρισμού και μεγάλης κλίμακας ανάπτυξης.

Ωστόσο, οι στρατηγικές είναι αντιφατικές και κακώς διαχειριζόμενες και η δράση του δημόσιου τομέα στερείται συντονισμού και αποτελεσματικού σχεδιασμού. Σύμφωνα με τον Wilkinson, το μοτίβο της τουριστικής ανάπτυξης σε έναν συγκεκριμένο προορισμό υποδοχής δεν μπορεί να γίνει κατανοητό χωρίς να εξεταστούν τα σχέδια και οι πολιτικές αυτού του προορισμού για τους πόρους και το περιβάλλον γενικότερα. Ως εκ τούτου, ο στόχος αυτού του κεφαλαίου είναι να αξιολογήσει τα προηγούμενα και τρέχοντα τουριστικά σχέδια και πολιτικές που σχετίζονται με την τουριστική ανάπτυξη στην περιοχή μελέτης και να διερευνήσει τον τρόπο που επηρεάζουν την ανάπτυξη του νησιού και τις αντιλήψεις της τοπικής κοινότητας⁵².

Ο ΠΑΡΑΚΤΙΟΣ ΤΟΥΡΙΣΜΟΣ ΣΤΟ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ 2003 ΚΑΙ 2017

Το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Κρήτης θεσμοθετήθηκε το 2003. Το πλαίσιο αυτό περιγράφει τους στόχους που είναι η διασφάλιση της βιώσιμης ανάπτυξης, η ενσωμάτωση των ευρωπαϊκών, εθνικών και περιφερειακών πολιτικών, και η προσαρμογή της Περιφέρειας Κρήτης στο διεθνή, ευρωπαϊκό και εθνικό πλαίσιο. Αξιολογεί τη θέση της περιφέρειας, τους παράγοντες που επηρεάζουν την ανάπτυξη του χώρου, τις επιπτώσεις των πολιτικών και προγραμμάτων στην περιφέρεια, και προσδιορίζει προτεραιότητες και στρατηγικές για την ανάπτυξη της περιφέρειας για τα επόμενα 15 χρόνια.

Οι στόχοι του Περιφερειακού Πλαισίου συμπεριλαμβάνουν την εναρμόνιση με υπάρχοντα νομικά πλαίσια, την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης, την ενσωμάτωση των περιφερειακών προγραμμάτων και πολιτικών, και τη δημιουργία κατευθυντηρίων πλαισίων για τον τοπικό χωροταξικό σχεδιασμό. Επίσης, προσδιορίζονται οι περιοχές που απαιτούν ειδικά χωροταξικά σχέδια για την οργάνωση του χώρου και την προστασία του περιβάλλοντος. Αναφέρεται σε διάφορα ζητήματα σχετικά με τη χωροταξία, την περιβαλλοντική προστασία και την τουριστική ανάπτυξη στην Κρήτη. Μερικά από τα προβλήματα που εντοπίζει είναι τα εξής:⁵³

Χωροταξία και ανάπτυξη: Αναφέρει ότι υπάρχουν προβλήματα σχετικά με την χωροταξία και τον τρόπο ανάπτυξης στην Κρήτη. Η ανάπτυξη παράλληλων τουριστικών δραστηριοτήτων

⁵² Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (ΕΟΤ) (2003), Μελέτη Τουριστικής Ανάπτυξης Περιφέρειας Κρήτης, http://www.gnto.gov.gr/sites/default/files/files_basic_pages/meleti_B_fasi_kriti.pdf

⁵³ Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού Και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κρήτης ΦΕΚ 1486/Β/2003 <https://dokumen.tips/documents/-568c3a341a28ab0235a5542c.html?page=1>

⁵⁰ UNWTO, (2021), Tourism <https://www.e-unwto.org>

⁵¹ [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2008/397260/IPOL-REGI_ET\(2008\)397260_EL.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2008/397260/IPOL-REGI_ET(2008)397260_EL.pdf)

και η κατασκευή δευτέρων κατοικιών εκτός σχεδίου μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις στο περιβάλλον και στον παράκτιο χώρο.

Ποιότητα νερών: Η ποιότητα των υδάτων της Κρήτης φαίνεται να είναι γενικά καλή, αλλά υπάρχουν περιοχές όπου παρατηρούνται προβλήματα, ειδικά στις παράκτιες περιοχές λόγω της έντασης των ανθρώπινων δραστηριοτήτων.

Βιώσιμη τουριστική ανάπτυξη: Διατυπώνεται η σημασία της βιώσιμης τουριστικής ανάπτυξης και της διατήρησης της φυσικής και πολιτιστικής κληρονομιάς της Κρήτης. Επίσης, τονίζεται η σημασία της συνειδητοποίησης του πληθυσμού και των τοπικών αρχών για να αναπτυχθεί ένα νέο μοντέλο ανάπτυξης που θα λαμβάνει υπόψη το περιβάλλον.

Ιστορική και φυσική κληρονομιά: Η σημασία της διατήρησης της ιστορικής και φυσικής κληρονομιάς της Κρήτης και πώς αυτή μπορεί να χρησιμοποιηθεί για την προσέλκυση επισκεπτών και την ανάπτυξη της ταυτότητας της περιοχής.

Υπάρχει ανάγκη για ολοκληρωμένη προσέγγιση και σχεδιασμό της ανάπτυξης, λαμβάνοντας υπόψη τόσο τις περιβαλλοντικές όσο και τις πολιτιστικές πτυχές του τόπου.⁵⁴

Το Ειδικό πλαίσιο χωροταξικού σχεδιασμού και αειφόρου ανάπτυξης για τον τουρισμό του 2009 στοχεύει σε διάφορους σκοπούς που αφορούν τη βελτίωση και την αειφόρο ανάπτυξη του τουρισμού στη χώρα. Οι βασικοί στόχοι περιλαμβάνουν:

Προώθηση της αειφόρου ανάπτυξης του τουρισμού: Το πλαίσιο αυτό έχει ως στόχο την ανάπτυξη του τουρισμού με σεβασμό στις φυσικές, πολιτιστικές, οικονομικές και κοινωνικές ιδιαιτερότητες κάθε περιοχής. Προστατεύει το περιβάλλον, την πολιτιστική κληρονομιά και το τοπίο.

Ποιοτική περιβαλλοντική αναβάθμιση και ανταγωνιστικότητα: Στοχεύει στην ανάπτυξη υψηλής ποιότητας τουριστικών προϊόντων και υπηρεσιών, με έμφαση στην ανάδειξη της ταυτότητας της χώρας και στη βελτίωση της ανταγωνιστικότητάς της.

Προσαρμογή στις νέες προκλήσεις: Προωθεί τον σχεδιασμό που θα ανταποκρίνεται στις νέες προκλήσεις και πολιτικές που αφορούν στον τουρισμό, για να βελτιώσει την απόδοση στον τομέα.

Υγιής επιχειρηματικότητα και επενδύσεις: Δημιουργεί σταθερό πλαίσιο κανόνων για τις τουριστικές επιχειρήσεις και προωθεί την προσέλκυση σημαντικών τουριστικών επενδύσεων. Διάχυση της ανάπτυξης και ενσωμάτωση σε άλλους τομείς: Στοχεύει στην εξισορρόπηση της κατανομής των τουριστικών επενδύσεων σε διάφορες γεωγραφικές περιοχές και την ενίσχυση της διασύνδεσης του τουρισμού με άλλους τομείς της οικονομίας.

Στοχεύει στη βελτίωση του οικονομικού αντίκτυπου του τουρισμού στη χώρα και την αύξηση της απόδοσής του.

Ενσωμάτωση προγραμμάτων και προτάσεων: Το πλαίσιο αυτό ενσωματώνει σχέδια και προγράμματα δημόσιων επενδύσεων, περιφερειακής ανάπτυξης και άλλων αναπτυξιακών προγραμμάτων που επηρεάζουν τον τουρισμό.

Κατευθύνσεις προς τα χωρικά επίπεδα: Παρέχει κατευθύνσεις προς τα χωρικά επίπεδα χωρικού σχεδιασμού για την ανάπτυξη του τουρισμού σύμφωνα με τις αρχές της αειφόρου διαχείρισης.

Ο ταξινομικός χαρακτηρισμός βοηθά στον καλύτερο σχεδιασμό και τη διαχείριση των τουριστικών περιοχών, λαμβάνοντας υπόψη τις ιδιαιτερότητες και τις ανάγκες κάθε περιοχής.⁵⁵

Ειδικότερα για την Κρήτη:

α. Αντιμετώπιση συγκρούσεων μεταξύ των δραστηριοτήτων. Για τη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος.

β. Έλεγχος των περιβαλλοντικών πιέσεων και του είδους της ανάπτυξης.

γ. Προώθηση μέτρων εξοικονόμησης ενέργειας και βελτίωσης της ενεργειακής αποδοτικότητας των εγκαταστάσεων (προώθηση ΑΠΕ, βιοκλιματικών μεθόδων σχεδιασμού κ.ά.).

δ. Μέριμνα για την αποτροπή της μονόπλευρης εξάρτησης από τον τουρισμό,

ε. Ένταξη υποδομών και εγκαταστάσεων ειδικών-εναλλακτικών μορφών τουρισμού στο προσφερόμενο προϊόν, με μέριμνα για την προστασία των φυσικών και ανθρωπογενών πόρων στην περιοχή ανάπτυξής τους.

Βασική κατεύθυνση για τους οργανωμένους υποδοχείς και τα σύνθετα τουριστικά καταλύματα αυτής της κατηγορίας είναι να συνδέονται λειτουργικά με εγκαταστάσεις και υποδομές ανάδειξης και αξιοποίησης περιβαλλοντικών, γεωλογικών, γεωμορφολογικών, αρχιτεκτονικών, ιστορικών, θρησκευτικών ή πολιτιστικών στοιχείων της περιοχής, οι οποίες βρίσκονται είτε στο γήπεδο εκμετάλλευσης του υποδοχέα ή σύνθετου τουριστικού καταλύματος είτε και στην ευρύτερη περιοχή αυτών.

ζ. Σε κάθε περίπτωση όλες οι νέες εγκαταστάσεις πρέπει να είναι προσαρμοσμένες στα μορφολογικά πρότυπα και την κλίμακα των οικισμών.⁵⁶

Το Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού και Αειφόρου Ανάπτυξης της Περιφέρειας Κρήτης το 2017, (ΦΕΚ 260 Α.Α.Π./08.11.2017) της Περιφέρειας Κρήτης το οποίο αναθεωρεί και το προγενέστερο του 2003 αναγνωρίζει ότι η Κρήτη έχει ένα σημαντικό απόθεμα πολιτιστικού και φυσικού περιβάλλοντος το οποίο είναι άρρηκτα συνδεδεμένο με τον τουρισμό. Στο πλαίσιο αυτό αναφέρεται ότι ο τουρισμός αναμφίβολα αποτελεί την κύρια δραστηριότητα του τριτογενή τομέα παγκοσμίως. Ο κλάδος το τουρισμού, παρέχει θέσεις εργασίας, συμβάλλει στην ανάπτυξη της οικονομίας και αποτελεί σημαντική πηγή εσόδων για πολλές χώρες. Η αρχική αναφορά του πλαισίου σχετίζεται με την καταγραφή προβλημάτων που είχαν εντοπιστεί στο πλαίσιο του 2003 και που δεν είχαν επιλυθεί. Αναλυτικότερα

Σκοποί του ΠΠΧΣΑΑ του 2017 είναι :

1. Ενίσχυση του διεθνούς και ευρωπαϊκού προσανατολισμού της Περιφέρειας Κρήτης.
2. Προώθηση της χωρικής ολοκλήρωσης της περιφέρειας.
3. Ολοκλήρωση των αναγκαίων χωρικών δράσεων για την προώθηση ενός προτύπου χωρικής οργάνωσης με παρεμβατικό χαρακτήρα.

Στόχοι του ΠΠΧΣΑΑ είναι :

1. Ενίσχυση της πολιτικής εξωστρέφειας και της συνεργασίας με άλλες περιφέρειες, καθώς και πολιτιστικών ανταλλαγών.
2. Υποστήριξη της ερευνητικής και τεχνολογικής δραστηριότητας.
3. Ολοκλήρωση της υλοποίησης των διευρωπαϊκών υποδομών μεταφορών και εμπλουτισμός του συστήματος με νέες υποδομές.
4. Ενίσχυση της προετοιμασίας για χερσαίες εγκαταστάσεις για τυχόν διεθνείς αγωγούς Φ/Α ή/ και για την έρευνα και πιθανή εκμετάλλευση υδρογονανθράκων.
5. Συνεχή βελτίωση του επιπέδου εκπαίδευσης και κατάρτισης του πληθυσμού.
6. Ανασυγκρότηση του γεωργο-περιβαλλοντικού αγροτο-διατροφικού τομέα.
7. Προώθηση καινοτομικών πρωτοβουλιών στον τομέα του τουρισμού.

⁵⁴ Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού Και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κρήτης ΦΕΚ 1486/Β/2003

<https://dokumen.tips/documents/-568c3a341a28ab0235a5542c.html?page=1>

⁵⁵ Στο Ειδικό Πλαίσιο για τον τουρισμό ΦΕΚ 1138/Β/2009

<https://yperdiavgeia.gr/laws/view/244387>

⁵⁶ <http://www.opengov.gr/minenv/wp-content/uploads/downloads/2013/06/KYAORth.pdf>

8. Ενεργειακή αναβάθμιση της Κρήτης με έμφαση στη διασύνδεση με το ηπειρωτικό σύστημα μεταφοράς.
9. Ολοκλήρωση του συστήματος μεταφορών σε διαπεριφερειακό και ενδοπεριφερειακό επίπεδο και στη λειτουργική του σύνδεση με τις μεγάλες διεθνείς θαλάσσιες λεωφόρους.⁵⁷

Βασικός στόχος είναι να περιοριστεί η εκτός σχεδίου δόμηση σε κρίσιμες παράκτιες περιοχές, να διασφαλιστεί η συμβατότητα των χρήσεων με το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον, και να προστατευθούν οι αγροτικές και ορεινές περιοχές.

Όσον αφορά τις παράκτιες ζώνες πιο συγκεκριμένα οι βασικοί στόχοι περιλαμβάνουν τα εξής:

Την ολοκληρωμένη διαχείριση των παράκτιων αστικοποιημένων ζωνών η οποία απαιτεί εξειδικευμένο φυσικό χωροταξικό και πολεοδομικό σχεδιασμό και την συμβατότητα χρήσεων ώστε οι ζώνες αυτές να χρησιμοποιούνται με τρόπο που είναι συμβατός με το φυσικό και πολιτιστικό περιβάλλον.

Το Πλαίσιο επισημαίνει ότι πρέπει να προστατεύονται και αναδεικνύονται τα φυσικά και πολιτιστικά στοιχεία του παράκτιου περιβάλλοντος και να τηρούνται οι αρχές της συμπαγούς πόλης, που συνήθως συνεπάγονται πιο αποδοτική χρήση του χώρου και περιορισμό της άσκησης εκτός σχεδίου δόμησης, ειδικά για παραθεριστική κατοικία.

Στο χάρτη της Χωροταξικής οργάνωσης της Περιφέρειας Κρήτης (χάρτης 3) του Περιφερικού πλαισίου διακρίνονται οι ευρείες ζώνες ανάπτυξης δραστηριοτήτων που συγκεντρώνονται κυρίως στην Βόρεια Κρήτη. Ορισμένες από αυτές τις περιοχές είναι τα Χανιά, το Ρέθυμνο, το Ηράκλειο, τα Μάλια, η Χερσόνησος και ο Άγιος Νικόλαος. Αυτές οι περιοχές προσφέρουν ευρείες ευκαιρίες για επιχειρηματική δραστηριότητα, ανάπτυξη πολιτιστικών εκδηλώσεων, τουρισμό και άλλες δραστηριότητες λόγω του υψηλού βαθμού ανάπτυξης του τουρισμού στη βόρεια Κρήτη.

Στη βόρεια Κρήτη επισημαίνονται οι παράκτιες ζώνες αστικής τουριστικής ανάπτυξης και ποιοτικής περιβαλλοντικής που συνδυάζουν τον τουρισμό με τη διατήρηση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος. Σε αυτές τις περιοχές, ο τουρισμός αναπτύσσεται με βάση την ποιότητα και την προστασία του περιβάλλοντος. Συγκεκριμένα, περιλαμβάνουν ποιοτικές παραλίες, προγράμματα περιβαλλοντικής αναβάθμισης, πρακτικές βιώσιμου τουρισμού, προστασία της φύσης και πολιτιστικής κληρονομιάς.

Οι παράκτιες ζώνες ελέγχου τουριστικής και οικιστικής ανάπτυξης στην Κρήτη αποτελούν σημαντικά εργαλεία για την διατήρηση της ποιότητας του παράκτιου περιβάλλοντος, την προστασία της φύσης, του πολιτισμού και την προώθηση ποιοτικής περιβαλλοντικής ανάπτυξης. Αυτές οι ζώνες επιβάλλουν περιβαλλοντικούς και πολεοδομικούς και αστικούς περιορισμούς προκειμένου να διατηρηθεί η βιοποικιλότητα, η φυσική ομορφιά και το πολιτιστικό πλούτο των παράκτιων περιοχών. Ταυτόχρονα, προωθούν πρακτικές αειφόρου ανάπτυξης και ποιοτικής τουριστικής δραστηριότητας. Οι περιοχές αυτές αποτελούν σημαντικό μέρος του πλαισίου χωροταξικού σχεδιασμού της Κρήτης, επιδιώκοντας την εξισορρόπηση μεταξύ ανάπτυξης και προστασίας του περιβάλλοντος. Σύμφωνα με το χάρτη 2 Παράκτιες ζώνες έλεγχου τουριστικής οικιστικής ανάπτυξης επισημαίνονται στην νότια Κρήτη κυρίως και κάποια τμήματα κεντρικά.

Οι παράκτιες περιοχές ήπιας τουριστικής, οικιστικής ανάπτυξης και ποιοτικής περιβαλλοντικής αναβάθμισης στην Κρήτη φαίνεται να εξελίσσονται δυτικά, ανατολικά και κεντρικά σε ορισμένες περιοχές του νησιού. Αυτό αποτελεί στρατηγική επιλογή για τη διατήρηση του ποιοτικού περιβάλλοντος, της πολιτιστικής κληρονομιάς και της βιώσιμης

τουριστικής ανάπτυξης σε αυτές τις περιοχές. Οι αρχές προσπαθούν να διατηρήσουν την φύση, το περιβάλλον και τον πολιτισμό της Κρήτης, ενώ παράλληλα προσφέρουν υψηλή ποιότητα ζωής για τους κατοίκους και τους επισκέπτες του νησιού.

Στην Κρήτη, υπάρχουν πολλές περιοχές υποψήφιες για ήπια τουριστική ανάπτυξη και ποιοτικές περιβαλλοντικές δραστηριότητες σε ορεινούς και ημιορεινούς όγκους. Οι περιοχές αυτές προσφέρουν μια μοναδική ευκαιρία να συνδυαστεί ο τουρισμός με τη διατήρηση του φυσικού και πολιτιστικού περιβάλλοντος.

Χάρτης 3 Χωροταξική οργάνωση της Περιφέρειας Κρήτης Π2.α του 2017

Ευρείες ζώνες ανάπτυξης δραστηριοτήτων

- Ευρείες ζώνες ανάπτυξης αστικών δραστηριοτήτων
- Ευρείες ζώνες ανάπτυξης πρωτογενούς τομέα
- Ευρείες ζώνες όπου εντοπίζονται μεταλλεύματα (ΙΓΜΕ)
- Ευρείες ζώνες αναζήτησης για ανάπτυξη δραστηριοτήτων ΑΠΕ
- Παράκτιες ζώνες αστικής/τουριστικής ανάπτυξης και ποιοτικής / περιβαλλοντικής αναβάθμισης
- Παράκτιες ζώνες ελέγχου τουριστικής / οικιστικής ανάπτυξης και ποιοτικής / περιβαλλοντικής αναβάθμισης
- Παράκτιες περιοχές ήπιας τουριστικής / οικιστικής ανάπτυξης και ποιοτικής / περιβαλλοντικής αναβάθμισης
- Περιοχές ήπιας τουριστικής ανάπτυξης και πολυδραστηριοτήτων σε ορεινούς και ημιορεινούς όγκους

Πηγή :<https://ypen.gov.gr/chorikos-schediasmos/chorotaxia/ethniki-politiki/>

⁵⁷ ΦΕΚ 260 Α.Α.Π./08.11.2017

https://ypen.gov.gr/wp-content/uploads/2020/11/20200728_Krith_FEK.pdf

Σύμφωνα με το χάρτη που απεικονίζει το Περιβάλλον, Πολιτιστική Κληρονομιά και Τοπίο της Περιφέρειας του **ΠΠΧΣΑΑ του 2017** (χάρτης 4) οι παράκτιες περιοχές υψηλής επισκεψιμότητας, με σημαντικής κλίμακας υποβάθμιση του τοπίου εντοπίζονται στη βόρεια και στη νότια παράκτια ζώνη της Κρήτης. Οι περιοχές που επισημαίνονται είναι (Πλακιάς, Ιεράπετρα, Σητεία, Άγιος Νικόλαος, Χερσόνησος, Μάλια, Ηράκλειο, Χανιά, Σούδα). Κάποιες από τις οποίες αποτελούν χωρικές ενότητες ιδιαίτερας υποβαθμισμένων τοπίων. Οι περιοχές που διακρίνονται με υψηλή επισκεψιμότητα είναι περιοχές υψηλού τουριστικού ενδιαφέροντος και αυτός είναι και ο λόγος που εμφανίζουν αλλοίωση του τοπίου. Στον χάρτη διακρίνονται 9 ζώνες Τοπίου, οι οποίες περιλαμβάνουν μνημεία, αρχαιολογικούς χώρους και τοπόσημα πολιτιστικού και φυσικού ενδιαφέροντος Εθνικής σημασίας. Η βόρεια παράκτια ζώνη της Κρήτης εντάσσεται σε 7 από τις 9 ενότητες.

Χάρτης 4 Περιβάλλον, Πολιτιστική Κληρονομιά και Τοπίο της Περιφέρειας Κρήτης Π2.6 του 2017

Πηγή : <https://ypen.gov.gr/chorikos-schediasmos/chorotaxia/ethniki-politiki/>

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ 2005-2019

Συνολικά, ο στόχος συμφωνά με το περιφερειακό πλαίσιο του 2003 και έπειτα του 2017 είναι η βελτίωση του τουρισμού στην περιφέρεια Κρήτης με έναν πιο ποιοτικό και βιώσιμο τρόπο, δίνοντας έμφαση στην προστασία του περιβάλλοντος και την ανάδειξη της πολιτιστικής κληρονομιάς. Τα μέτρα που προτάθηκαν για την περίοδο από το 2017 έως σήμερα στο πλαίσιο της παραπάνω περιγραφής φαίνεται να έχουν σαφούς στόχους και σκοπούς για τη βελτίωση της ανάπτυξης και της ποιότητας ζωής στις παράκτιες περιοχές της περιφέρειας. Το πλαίσιο του 2003 είχε στόχο την προώθηση της βιώσιμης ανάπτυξης έτσι ώστε το μοντέλο ανάπτυξης να είναι φιλικό προς το περιβάλλον και επισήμανε σε χωροταξικά θέματα ότι η εκτός σχεδίου δόμηση θα επέφερε αρνητικές επιπτώσεις στο τοπίο και στην παράκτια ζώνη. Δίνει σημασία στην διατήρηση της φυσικής κληρονομιάς διότι προσελκύει τον επισκέπτη. Με το πλαίσιο του 2017 που ακολουθεί αναθεωρώντας το πλαίσιο 2003 εντοπίζονται αρχικά προβλήματα που δεν είχαν επιλυθεί με το προγενέστερο πλαίσιο του 2003 και δίνει έμφαση στην εξωστρέφεια ενώ διατηρεί κάποιους κοινούς στόχους όσον αφορά τον βιώσιμο τουρισμό και την διατήρηση διαφύλαξη και ανάδειξη πολιτιστικής κληρονομιάς δίνει έμφαση και προωθεί τον εναλλακτικό τουρισμό ενώ προτείνει τον περιορισμό του μαζικού τουρισμού παρόλο που επιδρά αρνητικά στα οικονομικά συμφέροντα του τόπου. Σύμφωνα με το χάρτη του περιφερειακού πλαισίου όλο το βόρειο παράκτιο μέτωπο χαρακτηρίζεται ως ζώνη αστικής, τουριστικής και περιβαλλοντικής αναβάθμισης.

Αξιολογώντας αυτά τα μέτρα, μπορούμε να αναγνωρίσουμε τα ακόλουθα σημεία: Όσον αφορά την περιβαλλοντική προστασία τα μέτρα φαίνεται να έχουν σαφή βάση στην περιβαλλοντική προστασία και ανάδειξη. Η προστασία του περιβάλλοντος είναι σημαντική για τη διατήρηση της φυσικής ομορφιάς των παράκτιων περιοχών και την αποφυγή περιβαλλοντικών προβλημάτων. Όσον αφορά την τουριστική ανάπτυξη επιχειρούν να βελτιώσουν την ποιότητα των τουριστικών υποδομών στις παράκτιες περιοχές. Αυτό μπορεί να συμβάλει στην αύξηση του τουρισμού, με αντίστοιχα οικονομικά οφέλη. Η δόμηση νέων τουριστικών καταλυμάτων και η ανάπτυξη νέων τουριστικών υποδομών μπορεί να προωθήσει την οικονομική ανάπτυξη στις παράκτιες περιοχές, προσφέροντας ευκαιρίες απασχόλησης και ανάπτυξης των τοπικών επιχειρήσεων. Η ενίσχυση του πολιτιστικού τουρισμού και η προστασία της πολιτιστικής κληρονομιάς αποτελούν σημαντικά στοιχεία των μέτρων, που συμβάλλουν στην ανάδειξη της τοπικής κουλτούρας και ιστορίας. Τέλος η επισήμανση της ανάγκης για χωροθέτηση των τουριστικών δραστηριοτήτων εντός ορισμένων οικισμών και περιοχών είναι σημαντική για τον περιορισμό της υπερβολικής δόμησης και τη διατήρηση της ταυτότητας των παράκτιων περιοχών. Συνολικά, αυτά τα μέτρα φαίνεται να έχουν μια ισορροπημένη προσέγγιση που συνδυάζει την τουριστική ανάπτυξη με την περιβαλλοντική προστασία και την πολιτιστική ανάδειξη.

Ο τουρισμός στην Κρήτη κατά την περίοδο από το 2005 έως 2019 εξελίχθηκε θετικά όσον αφορά τα οικονομικά οφέλη του τόπου και αποτέλεσε σημαντικό παράγοντα ανάπτυξης για την περιοχή. Κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, ο τουρισμός στην Κρήτη εμφάνισε τα εξής χαρακτηριστικά:

Αύξηση του αριθμού των τουριστών, Ο αριθμός των τουριστών που επισκέφθηκαν την Κρήτη αυξήθηκε σημαντικά κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, από το 2005-2019 Παρατηρήθηκαν σημαντικές επενδύσεις σε τουριστικά καταλύματα, εστιατόρια και άλλες τουριστικές υποδομές, ενισχύοντας τον τουρισμό στο νησί. Προώθηση του πολιτισμού και της γαστρονομίας πέρα από την ηλιοθεραπεία, ο τουρισμός συνέβαλε στην ανάδειξη του τοπικού πολιτισμού και της Κρητικής γαστρονομίας, προσελκύοντας επισκέπτες που επιθυμούσαν να βιώσουν την τοπική κουλτούρα και γαστρονομία. Ο τουρισμός

δημιούργησε πολλές θέσεις εργασίας για τους ντόπιους κατοίκους, συμβάλλοντας στην τοπική απασχόληση και οικονομική ανάπτυξη.

Από την άλλη πλευρά Ο τουρισμός έχει επιφέρει σημαντικές επιπτώσεις στην παράκτια ζώνη της Κρήτης έχει οδηγήσει σε φαινόμενο κορεσμού. Εδώ είναι μερικές από τις αρνητικές επιπτώσεις:

1. Περιβαλλοντικές Επιπτώσεις αρνητικές επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον η υπερβολική ανάπτυξη των παρακτίων περιοχών ,με αποτέλεσμα αποψίλωση της παραλίας και ρύπανση των παράκτιων υδάτων.
2. Υπερβολική Κυκλοφορία η αυξημένη επισκεψιμότητα της παράκτιας περιοχής μπορεί να οδηγήσει στην υπερβολική κυκλοφορία, την αντιπαραγωγικότητα και την αύξηση της ζήτησης για υποδομές, όπως δρόμους και στάθμευση.
3. Κοινωνικές Επιπτώσεις μαζικός τουρισμό οδηγεί σε αύξηση των τιμών και να επηρεάζει την τοπική κοινότητα. Οι ντόπιοι κάτοικοι μπορεί να βρεθούν αντιμέτωποι με υψηλό κόστος διαβίωσης και δυσκολίες στην πρόσβαση σε βασικές υπηρεσίες όπως για παράδειγμα χρέωση σε ομπρέλες και ξαπλώστρες.
4. Ο μαζικός τουρισμός μπορεί να έχει επιπτώσεις στον πολιτισμό και την ταυτότητα της τοπικής κοινότητας. Η εκδηλωτικότητα και η εμπορευματοποίηση του πολιτισμού μπορεί να οδηγήσουν στην απώλεια παραδοσιακών αξιών και ηθών.
5. Υπερβολική Χρήση Πόρων: Ο τουρισμός είναι υψηλά ενεργοβόρος. Η αυξανόμενη ζήτηση για ενέργεια, νερό και άλλους πόρους έχει αρνητικές επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον.

Για να αντιμετωπίσει αυτές τις προκλήσεις, η τουριστική ανάπτυξη στην παράκτια ζώνη της Κρήτης χρειάζεται να είναι βιώσιμη και να λαμβάνει υπόψη τον περιβαλλοντικό, κοινωνικό και πολιτιστικό παράγοντα. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί μέσω της αειφόρου τουριστικής ανάπτυξης και της αποφυγής της υπερβολικής εκμετάλλευσης των πόρων.

Η ΜΕΛΕΤΗ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΤΟΥ ΕΟΤ ΓΙΑ ΤΗΝ ΚΡΗΤΗ

Σύμφωνα με την Μελέτη Τουριστικής Ανάπτυξης της Περιφέρειας Κρήτης του ΕΟΤ του 2003 αρχικά έγινε μια αξιολόγηση των υφιστάμενων πόρων της τουριστικής προσφοράς, και εντοπίστηκαν τα πλεονεκτήματα και οι αδυναμίες της τουριστικής ανάπτυξης.(βλέπε πίνακα 6) .

Πίνακας 6 Πλεονεκτήματα και αδυναμίες τουριστικής ανάπτυξης για την Κρήτη σύμφωνα με την μελέτη του ΕΟΤ (2002).

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ	ΑΔΥΝΑΜΙΕΣ
- Άριστο κλίμα	- Χωρική συγκέντρωση υποδομών περιβάλλοντος και τουρισμού και δυσκολία διάχυσης στην ενδοχώρα
- Ισχυρή γεωγραφική θέση - Νησιωτικός χαρακτήρας	- Εποχικότητα
- Υψηλό επίπεδο και επάρκεια φυσικών και ανθρωπογενών πόρων	- Έντονη εξάρτηση από αποφάσεις, επιλογές και πολιτικές μεγάλων τουριστικών πρακτορείων του εξωτερικού
- Θετική δημογραφική εξέλιξη και κοινωνική διαστρωμάτωση	- Αποσπασματικές και μεμονωμένες αναπτυξιακές πρωτοβουλίες τουριστικής ανάπτυξης - Έλλειψη ενιαίου στρατηγικού σχεδιασμού τουριστικής ανάπτυξης
- Ωριμη κοινωνική δομή	- Απότομη διόγκωση ιδιωτικής επενδυτικής δραστηριότητας
- Ισχυρή οικονομία	- Έλλειψη θεσμικού πλαισίου ρύθμισης των χρήσεων γης
- Ικανοποιητική παραγωγική δομή	- Έλλειψη θεσμικού πλαισίου προστασίας και καθορισμού χρήσεων προστατευόμενων περιοχών φυσικού κάλλους
- Επαρκείς υποστηρικτικές υποδομές	- Ανεπάρκεια τεχνικών υποδομών
- Επαρκείς τουριστικές υποδομές και υπηρεσίες	- Υστέρηση στην αξιοποίηση - απορρόφηση χρηματοδοτικών πόρων.
- Ισχυρό αναπτυξιακό περιβάλλον	
- Συγκροτημένη διαφημιστική εικόνα	
- Κατοχυρωμένη θέση στην παγκόσμια τουριστική αγορά	

Η έρευνα εξέτασε τους ιστορικούς, πολιτιστικούς πόλους, τους παραδοσιακούς οικισμούς, τα μνημειακά συγκροτήματα, τους αρχαιολογικούς χώρους, τα έθιμα, τις τοπικές εκδηλώσεις, την κρητική κουζίνα και άλλο λαϊκό πλούτο, που αποτελούν τους ύψιστης σημασίας πόρους για την Κρήτη.

Αυτή η έντονη ποικιλομορφία τοπογραφίας και περιβάλλοντος ξεχωρίζει την Κρήτη από άλλους νησιωτικούς προορισμούς, δημιουργώντας τις προϋποθέσεις για την προσέλκυση διαφορετικών κατηγοριών τουριστών καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

Στην έρευνα προκειμένου να υπάρχει μειωμένη πιθανότητα σφάλματος αξιολογήθηκαν δύο παράμετροι: η προσφορά και η ζήτηση, σε ένα πλαίσιο ποσοτικής και ποιοτικής αξιολόγησης βασισμένο σε επιστημονικές μεθόδους και με ταυτόχρονη χρήση εμπειρικών μεθόδων. Αξιολογήθηκε η εικόνα των τότε τουριστικών υποδομών όπως πχ Λιμένες Σκαφών , Γήπεδα Γκολφ ,Κέντρα Τουρισμού Υγείας ,Συνεδριακά Κέντρα, Κέντρα Αθλητικού Τουρισμού.⁵⁸

⁵⁸ ΕΟΤ, (2003) Μελέτη Τουριστικής Ανάπτυξης Περιφέρειας Κρήτης,

ΜΕΘΟΔΟΛΟΓΙΑ

Ο στόχος της ερευνητικής προπτυχιακής εργασίας ήταν να διερευνηθεί η χωρική ένταση της τουριστικής ανάπτυξης. Το Βόρειο παράκτιο μέτωπο της Κρήτης έχει την μεγαλύτερη ένταση για αυτό και μελετήθηκε στο σύνολο της όλη η Βόρεια παράκτια ζώνη. Η ανάλυση αυτή πραγματοποιήθηκε μέσω των αεροφωτογραφιών. Οι αεροφωτογραφίες τοποθετούνται χρονολογικά στο 2005, 2015, 2019.

Επιλέχθηκαν οι συγκεκριμένες χρονολογίες καθώς το 2005 ήταν μια χρονολογία που δεν είχε ξεκινήσει η οικονομική κρίση .Συνεπώς γίνεται μια καταγραφή της κατάστασης του τουρισμού χωρικά το 2005. Το 2015 ήταν μια χρονολογία που είχαν ξεκινήσει να υποχωρούν οι συνέπειες της οικονομικής κρίσης και το 2019 είναι οι πιο πρόσφατες πληροφορίες κοντά στο σήμερα που μπορούν να αντληθούν.

Ο στόχος ήταν να διερευνηθεί πόσο άλλαξε ή όχι ο τουρισμός μέσα από μία οικονομική ύφεση και στη συνέχεια μέχρι σήμερα πώς εξελίχθηκε.

Μέσα από αυτή την καταγραφή προέκυψε ότι στο σύνολο της η βόρεια παράκτια ζώνη δεν έχει τα ίδια χαρακτηριστικά .Έπειτα από την καταγραφή και σύμφωνα με το παράρτημα...

(παρ1) προέκυψε ότι στο σύνολο της όλη η βόρεια παράκτια ζώνη δεν έχει τα ίδια χαρακτηριστικά. Υπάρχουν περιοχές που έχουν πιο έντονη τουριστική ανάπτυξη και περιοχές που δεν έχουν καθόλου τουριστική ανάπτυξη. Η έρευνα βασίστηκε στην μελέτη αεροφωτογραφιών του 2019 όπου εκεί έγινε η συνολική καταγραφή χρονολογικά. Οι αεροφωτογραφίες αναλύθηκαν ως προς την κλίμακα των υποδομών την σύνδεση των περιοχών με τους κύριους οδικούς άξονες , τη σχέση με τα λιμάνια και την αραιή και πυκνή δόμηση. Από την ανάλυση εντοπίστηκαν τέσσερις βασικές κατηγορίες το κριτήριο για την κατηγοριοποίηση είναι η πυκνότητα της δόμησης και η κλίμακα των υποδομών.

Ο λόγος που επιλέχθηκε αυτή η κατηγοριοποίηση βασισμένη στην πυκνότητα της δόμησης και την κλίμακα των υποδομών, χρησιμοποιήθηκε για να διακριθούν και να αναλυθούν τα διάφορα μοντέλα τουριστικής ανάπτυξης στις περιοχές που μελετήθηκαν.

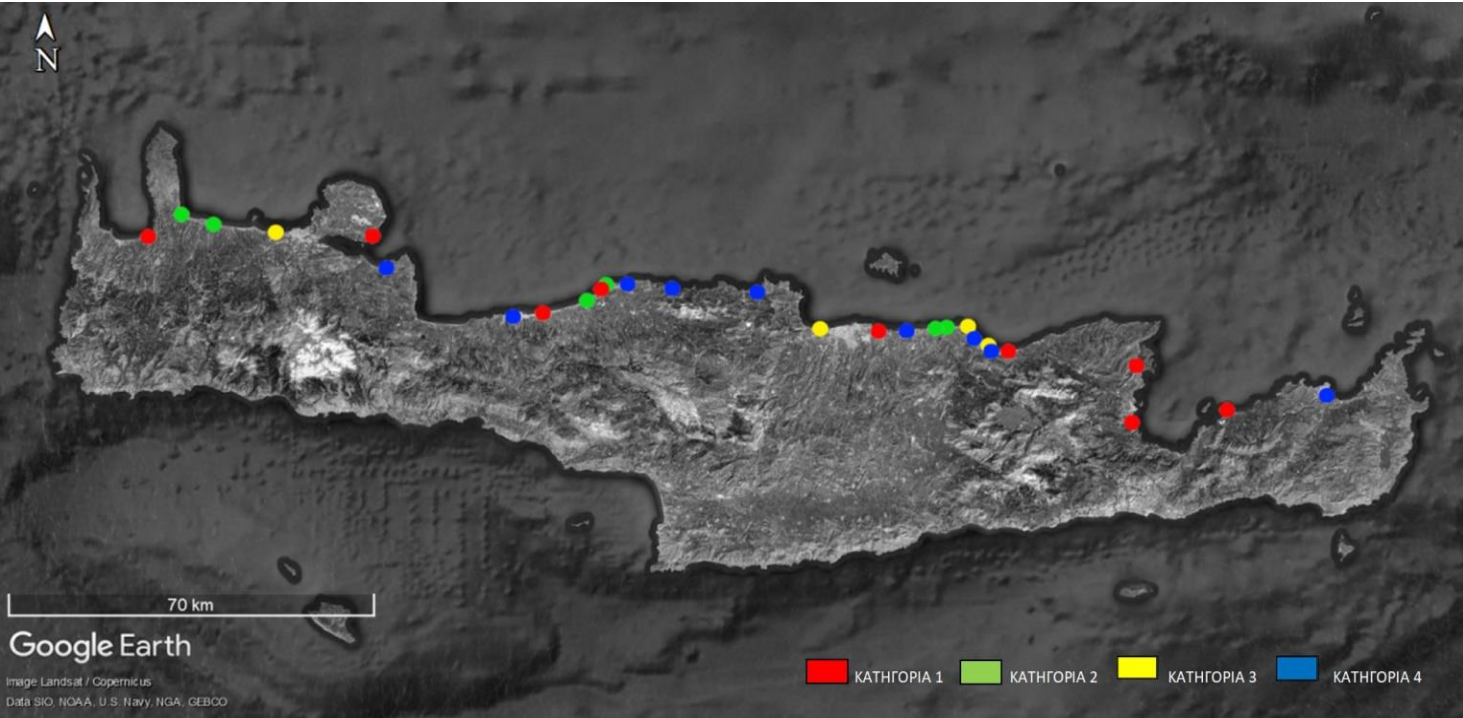
Αυτή η κατηγοριοποίηση επιτρέπει να διαχωριστούν περιοχές που διαφοροποιούνται σημαντικά όσον αφορά την δομημένη υποδομή και την πυκνότητα των κατασκευών. Κάθε κατηγορία μπορεί να αντιπροσωπεύει διαφορετικές προκλήσεις και ευκαιρίες σε σχέση με την τουριστική ανάπτυξη. Η κατηγοριοποίηση είναι χρήσιμη ως προς την κατανόηση των διαφορετικών επιπτώσεων της τουριστικής ανάπτυξης σε περιοχές με διαφορετικά χαρακτηριστικά δόμησης και υποδομής. Επιτρέπει τη σύγκριση μεταξύ περιοχών που έχουν διαφορετική τουριστική ανάπτυξη, προκειμένου να αναδειχθούν πρότυπα και τάσεις. Βοηθά στην ανάπτυξη διαφορετικών πολιτικών και μέτρων για την διαχείριση της τουριστικής ανάπτυξης σε διάφορες περιοχές. Διευκολύνει την καλύτερη κατανόηση της ποικιλομορφίας της τουριστικής ανάπτυξης και της επίδρασής της σε διαφορετικές περιοχές. Στον πίνακα 7 απεικονίζεται η κατηγοριοποίηση των τουριστικών περιοχών οι οποίες εξετάστηκαν με βάση τα παραπάνω κριτήρια .

ΠΙΝΑΚΑΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΩΝ- ΠΕΡΙΟΧΩΝ		
ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ	ΚΡΙΤΗΡΙΑ ΕΠΙΛΟΓΗΣ	ΠΕΡΙΟΧΕΣ
1	Αραιή δόμηση και μεσαίας και μικρής κλίμακας υποδομές	Η παραλία Νωπήγεια και Μαράθι στα Χανιά. Μισίρια , Σπηλιές και οι παραλίες Καρτερού και Μάλια στο Ηράκλειο. Παραλία σχίσμα Ελούντας , Αμμουδάρας και Μόχθου στο Λασιθί.
2	Αραιή δόμηση και μεγάλης κλίμακας υποδομές.	Η παραλία Κολυμβάρι και Μάλεμε στα Χανιά , Σκαλέτα και η παραλία Γεροπόταμου στο Ρέθυμνο, Γούβες και Ανάληψη στο Ηράκλειο .
3	Πυκνή δόμηση και μεγάλης κλίμακας υποδομές.	Η παραλία Αγίων Αποστόλων στα Χανιά, η παραλία Αμμουδάρα , Δράπανον και Ανισαρά στο Ηράκλειο
4	Πυκνή δόμηση και μεσαίας ή και μικρής κλίμακας υποδομές	Η παραλία Αλμυρίδα Χανιά, παραλία Κουμπέ, Πανόρμου και Μπαλί στο Ρέθυμνο και οι παραλίες Φόδελε, Κοκκίνη Χάνι, και Σταλίδας και Χερσόνησος στο Ηράκλειο. Τέλος η παραλία Σητείας στο Λασιθί.

Διακρίνονται 4 βασικές κατηγορίες τουριστικών υποδομών,

- 1. Αραιή δόμηση και μεσαίας και μικρής κλίμακας υποδομές
- 2. Αραιή δόμηση και μεγάλης κλίμακας υποδομές.
- 3. Πυκνή δόμηση και μεγάλης κλίμακας υποδομές.
- 4. Πυκνή δόμηση και μεσαίας ή και μικρής κλίμακας υποδομές

Χάρτης 5. Κατηγορίες- θέση περιοχών αεροφωτογραφία google earth

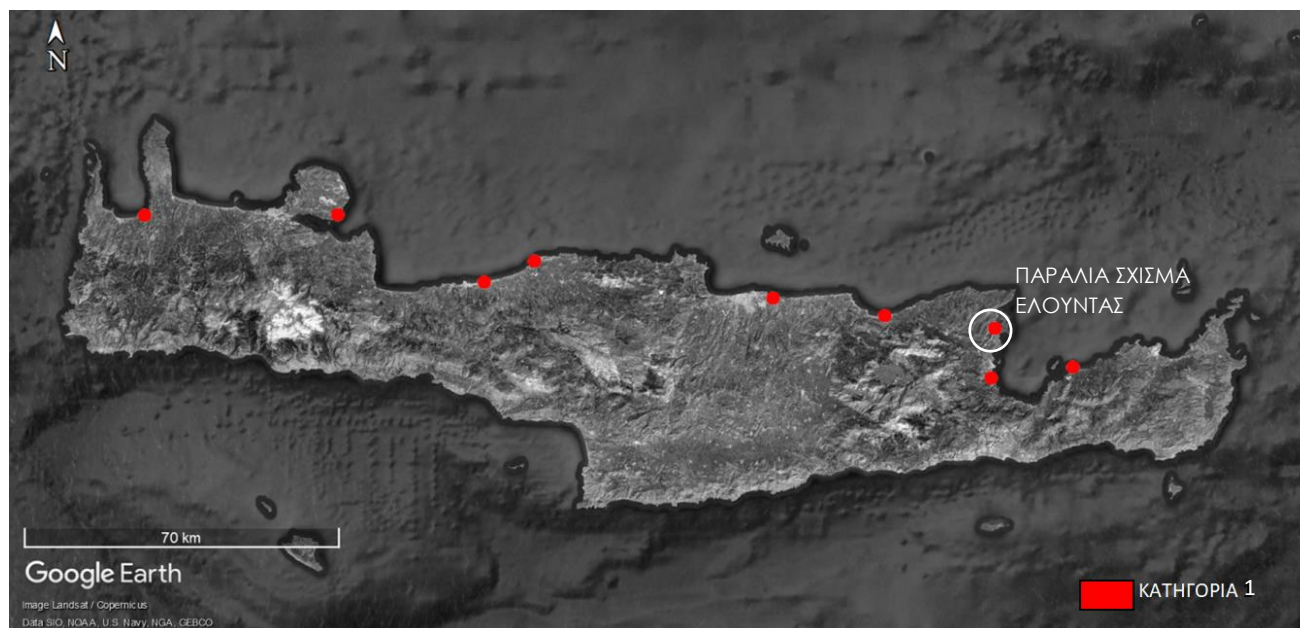
η χωρική ανάπτυξη των οποίων απεικονίζεται στο χάρτη 5

ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ - ΠΕΡΙΟΧΕΣ

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 1 ΑΡΑΙΗ ΔΟΜΗΣΗ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΑΣ ΚΑΙ ΜΙΚΡΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ.

Όπως επισημάνονται στον χάρτη 6 οι περιοχές της βόρειας Κρήτης που χαρακτηρίζονται από αραιή δόμηση και μικρές υποδομές, έχοντας συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, διακρίνονται από χαμηλή πυκνότητα δόμησης. Στις περιοχές αυτές, οι τουριστικές υποδομές είναι αραιά διασκορπισμένες στο τοπίο. Οι κατοικίες είναι συνήθως ανεξάρτητα σπίτια, ενώ μπορεί να υπάρχουν επίσης αγροτικές κατοικίες, αγροτικές εκμεταλλεύσεις και τουριστικές επιχειρήσεις παραθαλάσσιες. Οι περιοχές βρίσκονται σε θέσεις με εξαιρετικό φυσικό τοπίο, συμπεριλαμβανομένων των ακτών. Ελάχιστη Εμπορική Δραστηριότητα: Στην κατηγορία 1 εντάσσεται η εξεταζόμενη περιοχή της Ελούντας και πιο συγκεκριμένα τμήμα της παράκτια ζώνης της – παραλία σχίσμα Ελούντας. (βλέπε παράρτημα πινακίδα 25).

Χάρτης 6. Κατηγορία 1 περιοχές με αραιή δόμηση και μεσαίας και μικρής κλίμακας υποδομές.

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΚΑΙ ΘΕΣΗ - ΠΑΡΑΛΙΑ ΣΧΙΣΜΑ ΕΛΟΥΝΤΑΣ

Παραλία Σχίσμα Ελούντας: Βόρεια του Αγίου Νικολάου βρίσκεται η Ελούντα και είναι τουριστικό θέρετρο με ιστορία που χρονολογείται από τους προϊστορικούς χρόνους. Αυτός ο τόπος με την πλούσια ιστορία απέχει μόλις 11 χιλιόμετρα από τον Άγιο Νικόλαο, την πρωτεύουσα του νομού Λασιθίου. Απέναντι από την Ελούντα βρίσκεται η Σπιναλόγκα η οποία αποτέλεσε το κεφαλοχώρι της περιοχής κατά το παρελθόν.⁵⁹

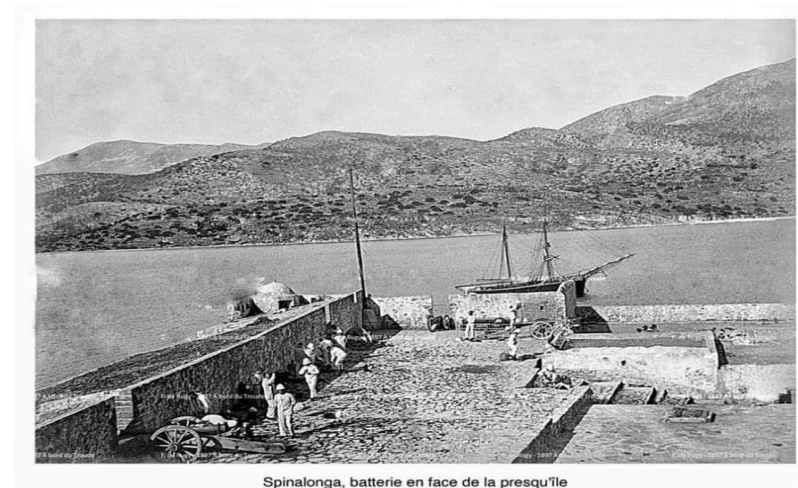
⁵⁹ <https://www.eloundageorgestudios.gr/el/i-istoria-tis-elounda/>

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η Ελούντα καταχωρήθηκε ως τουριστικό κέντρο με βασιλικό διάταγμα και άρχισε να αλλάζει σημαντικά μετά το 1970. Η περιοχή γύρω από τη σημερινή Ελούντα ήταν κατοικημένη από τους Μινωίτες, και αποτελούσε έναν από τους μεγαλύτερους Μινωικούς οικισμούς στην περιοχή. Κατά τη διάρκεια της βυζαντινής περιόδου, η Ελούντα αναπτύχθηκε ως σημαντική πόλη και εμπορικό κέντρο, με την παρουσία χριστιανικών εκκλησιών και μοναστηριών.

Κατά τη διάρκεια της Ενετοκρατίας της Κρήτης, η Ελούντα αναπτύχθηκε σαν λιμάνι και εμπορικό κέντρο. Μετά την τουρκική κατάκτηση της Κρήτης, η Ελούντα εξακολούθησε να είναι σημαντική πόλη. Κατά τη διάρκεια της Ελληνικής Ανεξαρτησίας, η Ελούντα συμμετείχε στους αγώνες για την ανεξαρτησία της Κρήτης από τον Οθωμανό κατακτητή.⁶⁰ Στην εικόνα 6 που απεικονίζει τον προμαχώνα της Σπιναλόγκας μια εικόνα του 1897 από τα Γαλλικά αρχεία διακρίνεται με σαφήνεια το ανάγλυφο του αναλλοίωτου τοπίου της περιοχής της Ελούντας.

Εικόνα 6: Προμαχώνας της Σπιναλόγκας 1897 Τα γαλλικά κανόνια, φωτογραφία του Γάλλου Αξιωματικού του Ναυτικού Emile de Lacoste από τα Γαλλικά Αρχεία.

Πηγή:

https://scontent.fath42.fna.fbcdn.net/v/t39.308086/326197875_1376721419806749_6359128474702015978_n.jpg?_nc_cat=101&ccb=17&_nc_sid=4c1e7d&_nc_ohc=hCU3Klb74R4AX8VsO4E&_nc_oc=AQmJboP5rKc0a7Hcx8EH9d39JbglcTdlplGapJEWp6vIUUfEBiu3v7q1vRubrd12ec&_nc_ht=scontent.fath4-2.fna&oh=00_AfAMJkze8Gml-nlQXHd5SumKuY9-5RKeWWnlXZ3w5oAkW&oe=65207523

⁶⁰ Elounda (2011) : Agios Nikolaos, Spinalonga; their history / Manolis Makrakis.

Η ΑΠΑΡΧΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Κατά τη δεκαετία του 1970 η περιοχή άρχισε να εκδηλώνει σημαντική ανάπτυξη στον τομέα του τουρισμού. Η Ελούντα γίνεται ετήσιος προορισμός για χιλιάδες τουρίστες που επισκέπτονται την παραλία, απολαμβάνουν τον ήλιο, τη θάλασσα και την παραδοσιακή κρητική φιλοξενία. Ο τουρισμός είναι ένας σημαντικός τομέας για την οικονομία της περιοχής, με τη δημιουργία θέσεων εργασίας και τη συνεχή ανάπτυξη των τουριστικών υποδομών. Στη σύγχρονη Ελούντα, υπάρχουν ξενοδοχεία, εστιατόρια, καφετέριες, μαγαζιά και πολλές δραστηριότητες για τους επισκέπτες. Η πόλη διατηρεί τον παραδοσιακό χαρακτήρα της, ενώ παράλληλα προσφέρει όλες τις σύγχρονες ανέσεις που χρειάζονται οι τουρίστες.⁶¹ Στις φωτογραφίες των εικόνων 7,8,9,10, διακρίνεται η μεταβολή του τοπίου τις Ελούντας από τη δεκαετία του 60 ' την δεκαετία του 70' και του σήμερα.

Εικόνα 7: Παραλία Σχίσμα Ελούντας έτος 1960

Πηγή:https://scontent.fath42.fna.fbcdn.net/v/t39.308086/363850749_10230381324019031_6226934504998313456_n.jpg?nc_cat=107&ccb=17&nc_sid=4c1e7d&nc_ohc=s60S8qVGLbYAX_8od7G&nc_ht=scontent.fath42.fna&oh=00_AfCGErTSq102pldrL_uCjDvkr9CTmTtKMMptfLMA7gB5Ng&oe=65210369

Εικόνα 8: Παραλία Σχίσμα Ελούντας 1960

Πηγή:https://scontent.fath42.fna.fbcdn.net/v/t39.308086/363976166_10230393659927421_4319907856156706806_n.jpg?stp=dst-jpg_p960x960&nc_cat=103&ccb=1-7&nc_sid=4c1e7d&nc_ohc=Yx7z464xEeAAX-oU0hM&nc_ht=scontent.fath42.fna&oh=00_AfBOw_Vf7h9EQBpX2-PsOHqv6lugE6zGg_FlIT4XCai4JA&oe=65217D36

Εικόνα 9: Ελούντα 1973

Πηγή : <https://money-tourism.gr/deite-to-elounda-beach-to-1973-xekinise-o-ellinikos-toyrismos/>

Εικόνα 10: Ελούντα 2023

Πηγή : <https://www.athensvoice.gr/life/taxidia/810947/elouda-o-thrulos-tou-ellinikou-tourismou-poluteleias/>

⁶¹ Elounda (2011) : Agios Nikolaos, Spinalonga; their history / Manolis Makrakis.

ΟΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΣΗΜΕΡΑ

Ανάλυση αεροφωτογραφίας 2005 .

Η παράκτια περιοχή σχίσμα Ελούντας το 2005 είχε αραιή δόμηση με μικρής κλίμακας υποδομές (χάρτης 7α). Επί το πλείστον έχει κατοικίες παραθεριστικές, ενοικιαζόμενες ,αυτοτελείς , τουριστικά καταστήματα, επιχειρήσεις εστίασης κτλ. Τα ύψη των κτιρίων δεν ξεπερνούν τους δύο ορόφους. Τα κτίρια διατάσσονται με πρόσωπο στην κεντρική επαρχιακή οδό Αγίου Νικολάου- Βρουχάς και η πυκνότητα δόμησης τους είναι αραιή δηλαδή παρουσιάζουν μεγάλα κενά και περιβάλλονται από αδόμητες εκτάσεις. Ο κεντρικός δρόμος διέρχεται μεταξύ του οικισμού και της παραλίας η απόσταση του οικισμού από την πόλη του Αγίου Νικολάου είναι 11 χλμ η περιοχή διαθέτει εμπορικό λιμάνι (βλέπε φωτογραφία 11α).Η κοντινότερη απόσταση κατοικίας από τη θάλασσα είναι τα 40μ και η πιο μακρινή 95μ και το μέσο πλάτος ακτής 43μ. (βλέπε εικόνα 11β).

Χάρτης 7α , Σχίσμα Ελούντας 2005 .

Εικόνα 11. α , 11.β Απόσταση Ελούντας από Άγιο Νικόλαο & Χαρακτηριστικά παράκτιας ζώνης Ελούντας.

Ανάλυση αεροφωτογραφίας του 2015 .

Στον χάρτη του 2015 σε σχέση με τον χάρτη του 2005 δεν διακρίνονται ιδιαίτερες μεταβολές παρά μόνο η ανέγερση ορισμένων υποδομών μικρής και μεσαίας κλίμακας όπως συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών που δεν μεταβάλλουν την πυκνότητα της περιοχής, ούτε αλλοιώνουν τους ενδιάμεσους χώρους (χάρτης 7β). Είναι αξιοσημείωτο ότι κάποιες από τις νέες υποδομές αποτελούν επέκταση υφιστάμενων υποδομών .

Χάρτης 7β , Σχίσμα Ελούντας 2005 .

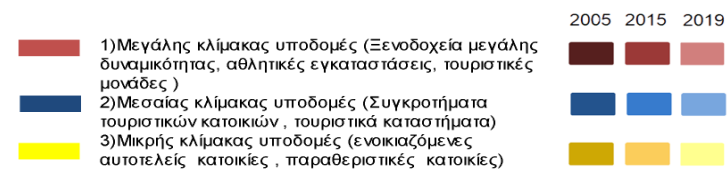
Ανάλυση αεροφωτογραφίας του 2019 .

Στον χάρτη του 2019 ο οποίος είναι ο συγκεντρωτικός χάρτης ανάλυσης των μεταβολών σε σχέση με τον χάρτη του 2015 δεν έχει γίνει καμία μεταβολή από το 2015-2019 (χάρτης 7γ).

Συμπεράσματα ανάλυσης

Συμπερασματικά, διαπιστώνεται ότι στην παράκτια περιοχή Σχίσμα Ελούντας δεν έχει καταγραφεί καμία μεταβολή από το 2015 – 2019 από την δεκαετία 2005- 2015 που ήταν σε τέτοιο βαθμό που δεν επηρέασε ιδιαίτερα το τοπίο ούτε την ποιότητα ζωής της περιοχής .Σύμφωνα όμως με το ΠΠΧΣΑΑ του 2017 η περιοχή της Ελούντας βρίσκεται στη ζώνη με τις παράκτιες περιοχές υψηλής επισκεψιμότητας με σημαντική αλλοίωση του τοπίου συνεπώς οδηγούμαστε στο συμπέρασμα ότι η περιοχή ήδη από το 2005 ήταν ήδη τουριστικά ανεπτυγμένη. Η περιοχή εντάσσεται εντός του περιγράμματος των παράκτιων ζωνών αστικών δραστηριοτήτων οικιστικής και τουριστικής ανάπτυξης και περιβαλλοντικής αναβάθμισης.

Χάρτης 7γ , Σχίσμα Ελούντας 2019 .

Εικόνα 11. Φωτογραφίες από την περιοχή Σχίσμα Ελούντας. 2023

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

25. Παραλία Σχίσμα Ελούντας Αγιος Νικόλαος

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

2005 2015 2019

- 1)Μεγάλης κλίμακας υποδομές (Ξενοδοχεία μεγάλης δυναμικότητας, αθλητικές εγκαταστάσεις, τουριστικές μονάδες)
- 2)Μεσαίας κλίμακας υποδομές (Συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών , τουριστικά καταστήματα)
- 3)Μικρής κλίμακας υποδομές (ενοικιαζόμενες αυτοτελείς κατοικίες , παραθεριστικές κατοικίες)

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Παραλία Σχίσμα Ελούντας
ΘΕΣΗ:	Δήμος Αγίου Νικολάου
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Λασιθίου
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	-Η περιοχή συμμετείχε ενεργά στην Μινωική Περίοδο ως η πόλη-κράτος της Ολούντας με ικανοποιητική ανάπτυξη και παραγωγή ιδιαίτερα στον πρωτογενή τομέα. -Η πρώτη γνωστή εγκατάσταση στην περιοχή ήταν η οργανωμένη πόλη-κράτος Ολούς, της οποίας οι κάτοικοι ήταν σε διαμάχη με τους κατοίκους της δωρικής Λατούς. Το μεγαλύτερο μέρος της Ολούντας είναι βυθισμένο στην θάλασσα από το τέλος της αρχαιότητας. Η αρχαία Ολούς χρονολογείται περίπου στα 3500 με 4000 χρόνια π.Χ. Κατά τη Μινωική Εποχή είχε μεγάλη ακμή . Σήμερα υπάρχουν τα ερείπια της αρχαίας αυτής πόλης σε αρκετά εμφανή βαθμό στην περιοχή "Κανάλι". Το μεγαλύτερο μέρος της πόλης κατέρρευσε από ένα ισχυρό σεισμό που έπληξε τον κόλπο του Μιραμπέλλου και την γύρω περιοχή.
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	Παραθεριστικές κατοικίες
ΕΤΟΣ 2005:	Μικρής κλίμακας και μεσαίας κλίμακας υποδομές με μέτωπο σε κεντρική οδική αρτηρία
ΕΤΟΣ 2015:	Μικρής κλίμακας υποδομές .
ΕΤΟΣ 2019:	-Καμία μεταβολή
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	- Βόρεια, στην είσοδο του κόλπου, βρίσκεται το μικρό νησί της Σπιναλόγκας, όπου από το 1903 μέχρι το 1957 ζούσαν απομονωμένοι οι λεπροί της Κρήτης -Η περιοχή διαθέτει λιμάνι το οποίο εξυπηρετεί ακτοπλοϊκά δρομολόγια από το λιμάνι της Ελούντας προς το νησί της Σπιναλόγκας

1

2

3

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΟΜΗΣΗΣ

Η τουριστική δόμηση στο Σχίσμα Ελούντας έχει προκαλέσει σημαντικές επιπτώσεις στο τοπίο. Η αυξημένη κυκλοφορία τουριστών έχει οδηγήσει σε περιβαλλοντικά προβλήματα όπως υπερκατανάλωση νερού, διάθεση αποβλήτων και ρύπανση ενώ οι υπερβολικές, διαφημιστικές ταμπέλες επηρεάζουν την αισθητική της περιοχής. Η σωστή διαχείριση της τουριστικής δόμησης είναι κρίσιμη για την εξισορρόπηση των οικονομικών οφελών του τουρισμού με τον σεβασμό προς το περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής.

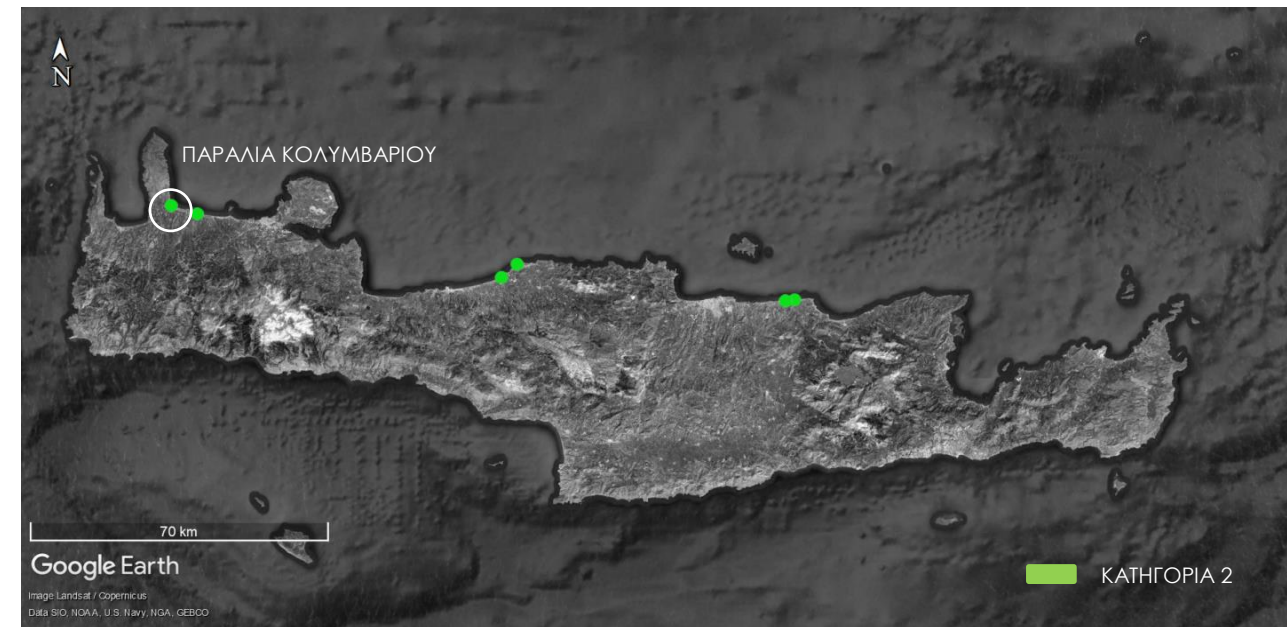
.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 2 ΑΡΑΙΑ ΔΟΜΗΣΗ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ.

Όπως επισημαίνονται στον χάρτη 8 οι περιοχές της βόρειας Κρήτης που χαρακτηρίζονται από αραιή δόμηση και μεγάλης κλίμακας υποδομές, έχοντας συγκεκριμένα χαρακτηριστικά, διακρίνονται από χαμηλή πυκνότητα κλινών συγκεντρωμένη σε μεγάλες τουριστικές υποδομές. Οι περιοχές αυτές χαρακτηρίζονται από υψηλές κατασκευές και πολυώροφα κτίρια, καθώς οι ξενοδοχειακές μονάδες συχνά αυξάνουν τον αριθμό των δωματίων για να φιλοξενήσουν περισσότερους τουρίστες. Είναι τουριστικές περιοχές με εστιατόρια, μπαρ, νυχτερινά κέντρα, καταστήματα, θέρετρα και άλλες ψυχαγωγικές εγκαταστάσεις και υποδομές αναψυχής. Οι περιοχές αυτές συνδέονται με κύρια οδικά δίκτυα, λιμάνια και αεροδρόμια. Διαθέτουν πολιτιστικές και αθλητικές Υποδομές όπως θέατρα, μουσεία, αθλητικά γήπεδα και υποδομές για την προώθηση της πολιτιστικής και αθλητικής δραστηριότητας. Η πλειονότητα αυτών των περιοχών έχουν πρόσβαση στη θάλασσα, και την ενασχόληση με θαλάσσια σπορ. Οι περιοχές που εντάσσονται στη κατηγορία αυτή, είναι ξενοδοχειακές μονάδες αραιά διασκορπισμένες στο τοπίο. Οι τουριστικές κατοικίες είναι συνήθως ανεξάρτητα σπίτια, ενώ υπάρχουν επίσης και αγροτικές κατοικίες και αγροτικές εκμεταλλεύσεις. Στην κατηγορία 2 εντάσσεται η εξεταζόμενη περιοχή του Κολουμβαρίου και πιο συγκεκριμένα τμήμα της παράκτιας ζώνης της – παραλία Κολουμβαρίου. (βλέπε παράρτημα πινακίδα 2).

.

Χάρτης 8. Κατηγορία 2 περιοχές με αραιή δόμηση και μεσαίας και μικρής κλίμακας υποδομές.

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΚΑΙ ΘΕΣΗ - ΠΑΡΑΛΙΑ ΚΟΛΥΜΒΑΡΙΟΥ

Το Κολουμβάρι είναι ένα παραθαλάσσιο χωριό, 23 χλμ δυτικά των Χανίων, στη βάση της χερσονήσου Ροδωπού. Το Κολουμβάρι είναι ένα χωριό το οποίο αναφέρεται για πρώτη φορά στην απογραφή του 1900. Το χωριό αρχικά ονομαζόταν Κολουμπάρι, αλλά το 1940 μετονομάστηκε σε Κολουμβάρι.⁶²

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η περιοχή του Κολουμβαρίου περιβάλλεται από τον ρωμαϊκό αρχαιολογικό χώρο της Δίκτινας, όπου βρέθηκαν αρχαιοελληνικοί και ρωμαϊκοί ναοί που αφιερώνονταν στη θεά Άρτεμη Βριτόμαρτη. Η παρουσία αυτών των ναών υποδεικνύει την αρχαιότητα της περιοχής. Κατά τη βυζαντινή εποχή, οι επιθέσεις από πειρατές και επιδρομείς ήταν συχνές στις ακτές της Κρήτης. Οι κάτοικοι του Κολουμβαρίου, όπως και άλλων ακτογραμμών χωριών, χρησιμοποίησαν τον κόλπο του Κολουμβαρίου ως ασφαλές καταφύγιο για τα πλοία τους. Κατά την Τουρκοκρατία, υπέστη επιθέσεις από τους Τούρκους, οι οποίοι αποβίβστηκαν στην παραλία του το 1645, αρχίζοντας τον μεγάλο Κρητικό Πόλεμο, ο οποίος οδήγησε στην τουρκική κατάκτηση της Κρήτης. Το Κολουμβάρι είναι γνωστό για την ανατολίτικη Μονή της Παναγίας της Οδηγήτριας (Μονή Γωνιάς), που χτίστηκε τον 9ο αιώνα και συμμετείχε στον αγώνα των Χανίων και της Κρήτης για την ανεξαρτησία κατά την τουρκική κυριαρχία. Το μοναστήρι έχει υποστεί πολλές καταστροφές από τους Οθωμανούς κατά τη διάρκεια της τουρκικής κυριαρχίας. Ανεξαρτησία της Κρήτης: Το 1897, το λιμάνι του Κολουμβαρίου χρησιμοποιήθηκε από τον ελληνικό στρατό για την αποβίβασή του, προκειμένου να απελευθερώσει την Κρήτη από την τουρκική κυριαρχία. Αυτό σηματοδότησε την ανεξαρτησία της Κρήτης από την Οθωμανική Αυτοκρατορία.⁶³

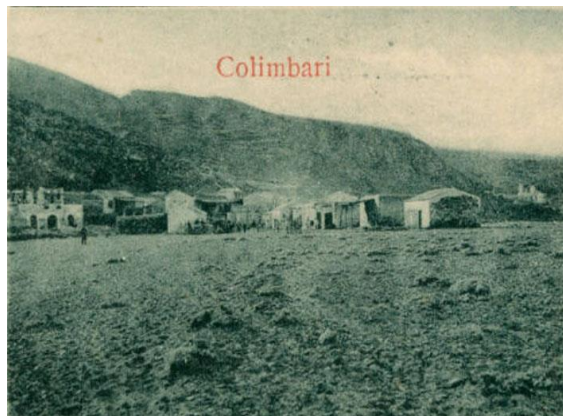
⁶² <https://en.wikipedia.org/wiki/Kolymvari>

⁶³ <http://www.chania-holidays.gr/kolymbari-kania-crete/>

Η ΑΠΑΡΧΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Ο τουρισμός στο Κολυμβάρι έχει αναπτυχθεί κυρίως μετά τη δεκαετία του 1990, όταν ξεκίνησε σταδιακά με την ανάπτυξη των ταξιδιωτικών υποδομών και την αύξηση του ενδιαφέροντος των ταξιδιωτών. Δεν ήταν η κύρια ασχολία των κατοίκων ο τουρισμός καθώς δεν υπήρχαν και οι απαραίτητες υποδομές. Οι κάτοικοι του Κολυμβαρίου ασχολούνταν κυρίως με την γεωργία. Συνεπώς η περιοχή είχε κυρίως εμπορικές δραστηριότητες και πολλά χρόνια αργότερα ξεκίνησε η τουριστική ανάπτυξη της περιοχής. Στις φωτογραφίες των εικόνων 12 και 13 διακρίνεται η μεταβολή του τοπίου του Κολυμβαρίου από το 1901 έως σήμερα. Σήμερα είναι ένα γραφικό παραθαλάσσιο χωριό με μεγάλη τουριστική κίνηση. Διαθέτει σύγχρονα ξενοδοχεία και πολλά νοικιασμένα δωμάτια. Ένα μέρος μάλιστα των εσόδων των κατοίκων της κοινότητας, καλύπτει η αυξημένη τουριστική κίνηση.

Εικόνα 12. Κολυμβάρι ,1901

Πηγή: <https://www.alamy.com/italian-infantry-on-crete-image66069303.html?imageid=68CC42B5-C1B0-4331A6475CAD80FAC45C&p=1&searchId=4eb55eb91f0c76c6a51f00fbef7fb93b&searchtype=0>

Εικόνα 13. Κολυμβάρι , 2023

Πηγή: <https://www.chaniacitizenzguide.gr/wpcontent/uploads/2019/09/kolumbari.jpg>

ΟΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΣΗΜΕΡΑ

Ανάλυση αεροφωτογραφίας 2005 .

Η απόσταση του οικισμού από την Κίσσαμο είναι 14,57χλμ και από τα Χανιά 23,72χλμ. Η παλιά εθνική οδός διέρχεται εντός του οικισμού. Η παράκτια περιοχή Κολυμβάρι το 2005 είχε αραιή δόμηση με μικρής κλίμακας υποδομές πυρηνικής συγκέντρωσης κοντά στο εμπορικό λιμάνι. Επί το πλείστον έχει μόνιμες κατοικίες μικρής κλίμακας και μεσαίας κλίμακας καταλύματα (χάρτης 9.α.). Τα ύψη των κτιρίων δεν ξεπερνούν τους δύο ορόφους. Τα κτίρια διατάσσονται με μέτωπο στο παράκτια ζώνη με ελάχιστη απόσταση από τη θάλασσα 6,50μ και μέγιστη τα 21,0μ. (βλέπε εικόνα 14β). Η πυκνότητα δόμησης τους είναι αραιή δηλαδή παρουσιάζουν μεγάλα κενά και περιβάλλονται από αδόμητες εκτάσεις πρασίνου. Ο κεντρικός δρόμος διέρχεται μεταξύ του οικισμού και των αδόμητων εκτάσεων που βρίσκονται με πρόσωπο στην παραλία. (βλέπε εικόνα 14 α).

Χάρτης 9 α , Κολυμβάρι 2005

Εικόνα 14.α , 14.β Απόσταση Κολυμβάρι- Κίσσαμο- Χανιά & χαρακτηριστικά παράκτιας ζώνης .

Ανάλυση αεροφωτογραφίας του 2015 .

Στον χάρτη του 2015 (χάρτης 9.β.) σε σχέση με τον χάρτη του 2005 παρατηρούνται στην επέκταση του οικισμού Κολυμβαρίου μεγάλης κλίμακας ξενοδοχειακές μονάδες και αθλητικές εγκαταστάσεις καθώς και μεσαίας κλίμακας υποδομές όπως συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών. Αρκετά στρέμματα αδόμητης έκτασης καλύπτονται από τις μεγάλης κλίμακας υποδομές συνεπώς το φυσικό περιβάλλον μεταβάλλεται. Οι μεγάλης κλίμακας υποδομές επηρεάζουν και τα δίκτυα κυκλοφορίας καθώς υπάρχει αύξηση της κυκλοφοριακής συμφόρησης.

Χάρτης 9β. Κολυμβάρι 2015

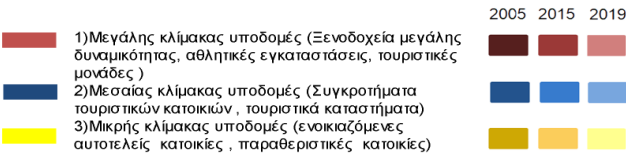

Ανάλυση αεροφωτογραφίας 2019 .

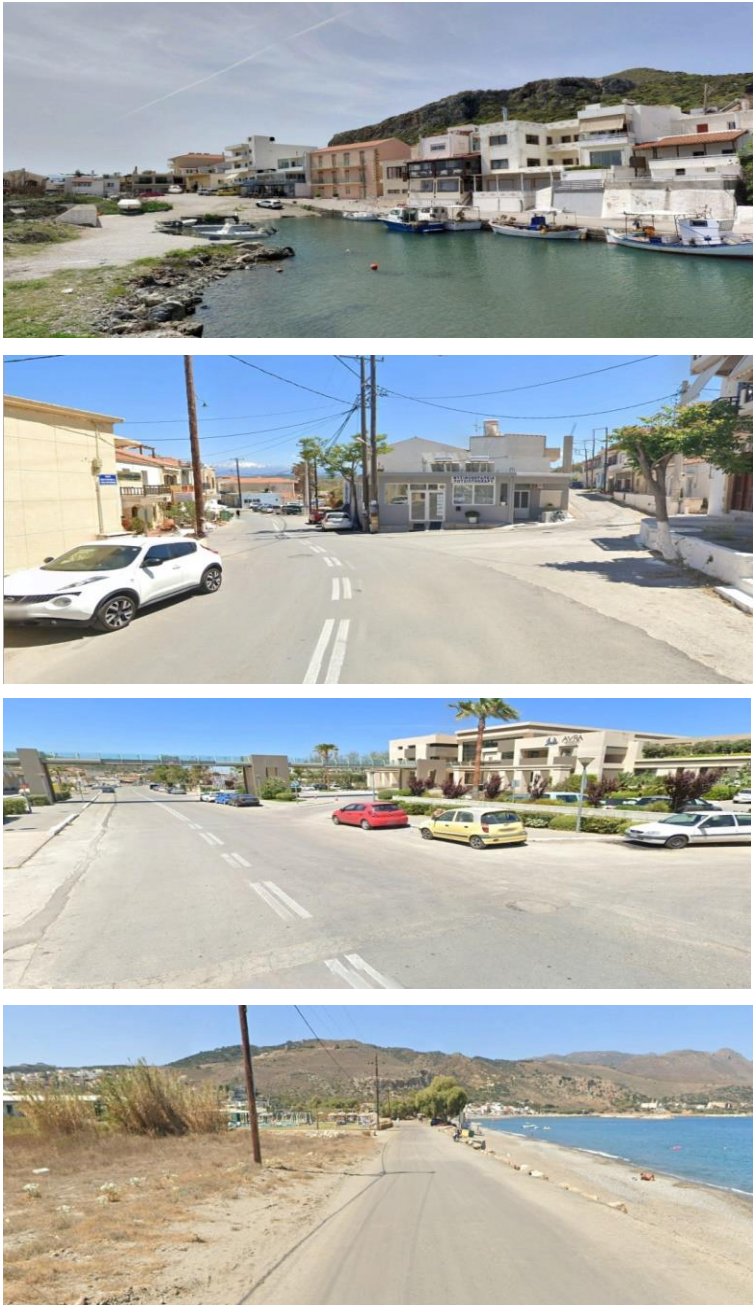
Στον χάρτη του 2019 ο οποίος είναι ο συγκεντρωτικός χάρτης ανάλυσης των μεταβολών σε σχέση με τον χάρτη του 2015 (χάρτης 9.γ.) απεικονίζονται οι νέες μεγάλης κλίμακας ξενοδοχειακές μονάδες και αθλητικές εγκαταστάσεις καθώς και μεσαίας κλίμακας υποδομές στο μέτωπο της παράκτιας ζώνης του Κολυμβαρίου. Σημειώνεται αύξηση των κτιριακών όγκων και τα ύψη των κτιρίων αλλάζουν, συνεπώς αλλάζει αισθητά η όψη της περιοχής.

Συμπερασματικά η παράκτια περιοχή του Κολυμβαρίου από το 2005- 2019 έχει δεχτεί αρκετές μεταβολές ως προς την κάλυψη των αδόμητων εκτάσεων γεγονός που επηρέασε ιδιαίτερα το τοπίο και την ποιότητα ζωής της περιοχής. Σύμφωνα με το ΠΠΧΣΑΑ του 2017 η περιοχή του Κολυμβαρίου βρίσκεται στη ζώνη με τις παράκτιες περιοχές υψηλής επισκεψιμότητας με σημαντική ανατροπή του τοπίου, συνεπώς οδηγούμαστε στο συμπέρασμα ότι η περιοχή ήδη από το 2015 αναπτύσσεται τουριστικά με γρήγορους ρυθμούς σε σχέση με τις προηγούμενες εξεταζόμενες περιόδους.

Χάρτης 9γ. Κολυμβάρι 2019

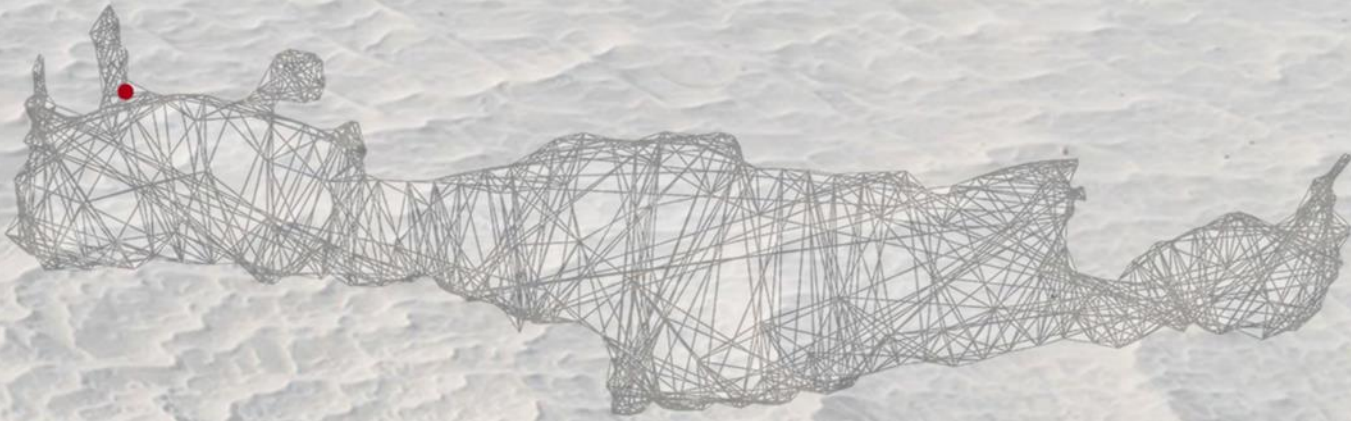

Εικόνα 15. Φωτογραφίες από την περιοχή Κολυμβάρι. 2023

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

2. Παραλία Κολυμβάρι Χανιά

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Κολυμβάρι
ΘΕΣΗ:	Δήμος Πλατανιά
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Χανίων
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	-Το χωριό απογράφεται πρώτη φορά το 1900 -Το Κολυμβάρι είναι πολύ γνωστό για την ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης και το μοναστήρι της γωνιάς που χρονολογείται από το 1662.
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	Μόνιμες κατοικίες / Ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις θερινής λειτουργίας
ΕΤΟΣ 2005:	Μικρής κλίμακας υποδομές πυρηνικής συγκέντρωσης κοντά στο λιμάνι
ΕΤΟΣ 2015:	Μεγάλης κλίμακας υποδομές κοντά στην παλιά εθνική οδό.
ΕΤΟΣ 2019:	Μεγάλης κλίμακας υποδομές με πρόσωπο στην παλιά εθνική οδό.
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	-Οι τουριστικές υποδομές δεν έχουν αναπτυχθεί στο μέτωπο της ακτής -Σημαντικό ποσοστό της περιοχής παραμένει αδόμητο - Το οδικό δίκτυο των υποδομών μεγάλης κλίμακας συνδέεται με λιμάνι.

1

2

3

- 1)Μεγάλης κλίμακας υποδομές (Ξενοδοχεία μεγάλης δυναμικότητας, αθλητικές εγκαταστάσεις, τουριστικές μονάδες)
- 2)Μεσαίας κλίμακας υποδομές (Συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών , τουριστικά καταστήματα)
- 3)Μικρής κλίμακας υποδομές (ενοικιαζόμενες αυτοτελείς κατοικίες , παραθεριστικές κατοικίες)

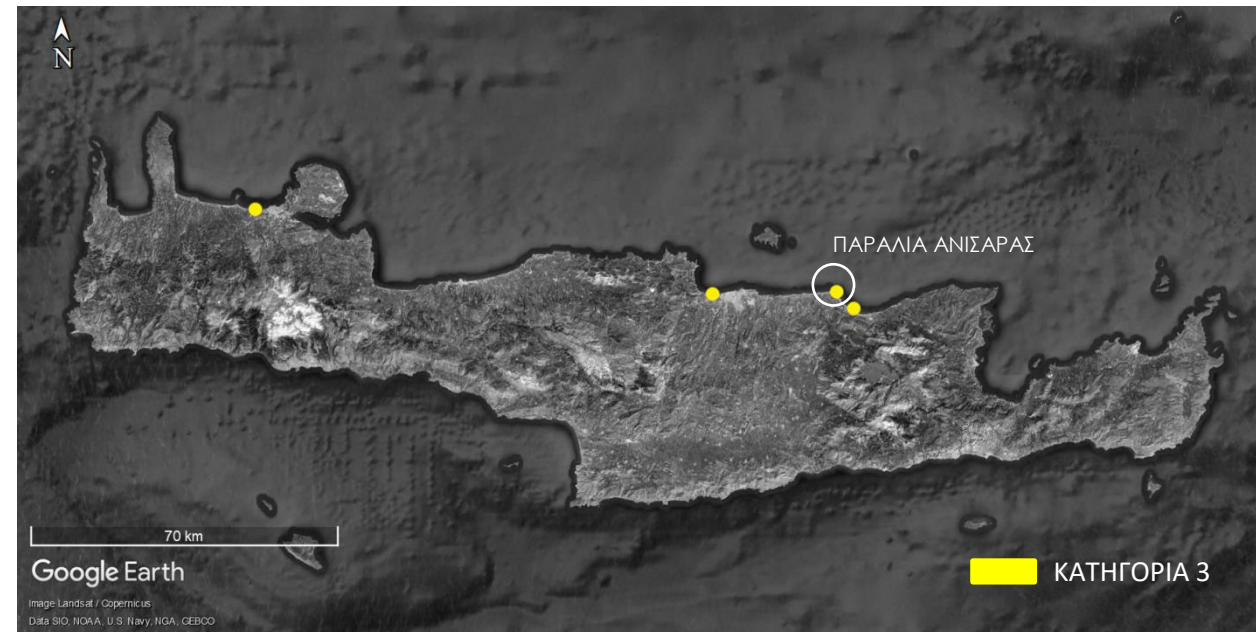
ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΟΜΗΣΗΣ

Η ανάπτυξη της δόμησης μπορεί να έχει θετικές οικονομικές επιπτώσεις, όπως τη δημιουργία θέσεων εργασίας και την αύξηση του τουρισμού και των επενδύσεων. Ωστόσο, μπορεί επίσης να αυξήσει το κόστος ζωής και να δημιουργήσει ανισορροπίες στην οικονομία της περιοχής. Η αύξηση της δόμησης έχει αρνητικές επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον. Αυτό περιλαμβάνει την απώλεια φυσικών εκτάσεων, όπως δασικές περιοχές, υγροτόπους και άλλες οικολογικά σημαντικές περιοχές. Επίσης, υπάρχει αυξημένη ζήτηση των φυσικών πόρων, όπως το νερό και η ενέργεια. Η αλλαγή της τυπολογίας της δόμησης οδηγεί την αύξηση της πυκνότητας της περιοχής καθώς και την αύξηση της κυκλοφοριακής συμφόρησης και της ζήτησης για υπηρεσίες. Η σωστή διαχείριση τουριστικής δόμησης είναι κρίσιμη για την εξισορρόπηση των οικονομικών οφελών του τουρισμού με τον σεβασμό προς το περιβάλλον και την πολιτιστική κληρονομιά της περιοχής.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 3 ΠΥΚΝΗ ΔΟΜΗΣΗ ΚΑΙ ΜΕΓΑΛΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ.

Όπως επισημαίνονται στον χάρτη 10 οι περιοχές της βόρειας Κρήτης που χαρακτηρίζονται από πυκνή δόμηση και μεγάλης κλίμακας υποδομές, διακρίνονται από υψηλή πυκνότητα τουριστικών υποδομών. Οι περιοχές αυτές χαρακτηρίζονται από υψηλές κατασκευές και πολυώροφα κτίρια στις οποίες έχουν αναπτυχθεί εστιατόρια, μπαρ, νυχτερινά κέντρα, καταστήματα, θέρετρα πολιτιστικές και αθλητικές υποδομές και άλλες ψυχαγωγικές εγκαταστάσεις. Η πλειονότητα αυτών των περιοχών έχουν πρόσβαση στη θάλασσα. Οι περιοχές που εντάσσονται στη κατηγορία αυτή, βρίσκονται κοντά στα αστικά κέντρα της Κρήτης και αποτελούν τμήματα πόλης υπερδομημένα σε σχέση με την φέρουσα ικανότητα τους. Η πυκνή δόμηση και οι μεγάλης κλίμακας υποδομές συνήθως δείχνουν την πολύ ανεπτυγμένη φύση της περιοχής και τον υψηλό βαθμό αστικής ζωής. Αυτές οι περιοχές συχνά προσελκύουν πολλούς κατοίκους και τουρίστες λόγω της πληθώρας υπηρεσιών και ευκαιριών που προσφέρουν. Στην κατηγορία 3 εντάσσεται η εξεταζόμενη περιοχή της Ανισαράς στο Ηράκλειο. (βλέπε παράρτημα πινακίδα 22).

Χάρτης 10. Κατηγορία 3 Πυκνή δόμηση και μεγάλης κλίμακας υποδομές.

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΚΑΙ ΘΕΣΗ - ΠΑΡΑΛΙΑ ΑΝΙΣΑΡΑΣ ΗΡΑΚΛΕΙΟ

Η Ανισαρά βρίσκεται στην ευρύτερη τουριστική περιοχή της Χερσονήσου, και απέχει 25 χλμ. περίπου από την πόλη του Ηρακλείου.

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Οι πρώτες αναφορές για αποικισμό στην περιοχή της Ανισαράς προέρχονται από την εποχή της Τουρκοκρατίας, όταν αρκετές τουρκικές οικογένειες έχτισαν τα σπίτια τους και δημιούργησαν ένα χωριό. Μετά την αποχώρηση των Τούρκων από την Ελλάδα, τα σπίτια τους χρησιμοποιήθηκαν από τους κατοίκους του Οροπεδίου Λασιθίου που μετανάστευσαν στην ακτή τους χειμερινούς μήνες. Η περιοχή Ανισαρά λέγεται ότι έλαβε την ονομασία της πιθανότατα από το γλυκάνισο ή άνυσον ωστόσο στην περιοχή δεν υπήρχε ποτέ γλυκάνισο αλλά το όνομα προέρχεται από παραφθορά του Αγκισαράς, που σημαίνει περιοχή με πολλούς αγκίσсарους.

Παλαιότερα εκεί βρίσκονταν δυο ανεμόμυλοι. Στο χωριό αυτό βρέθηκε από αρχαιολόγους μινωικός οικισμός, με πύλους και άλλα σημαντικά ευρήματα.⁶⁴

Σήμερα, ο οικισμός Ανισαρά αποτελεί δημοφιλή τουριστική περιοχή και έχει μήκος σχεδόν 6 χλμ και εκτείνεται κατά μήκος της βόρειας ακτής της Κρήτης.

⁶⁴ <https://www.hellenicaworld.com/Greece/Geo/gr/ChersonisosIrakleiou.html>

Η ΑΠΑΡΧΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Ο οικισμός αναγνωρίστηκε το 1991 και προσαρτήθηκε στην κοινότητα Λιμένος Χερσονήσου του νομού Ηρακλείου.⁶⁵ Ο τουρισμός στην Ανισαράς, Κρήτη, ξεκίνησε την ανοδική του πορεία τη δεκαετία του 1960 και 1970, όταν η περιοχή προσελκύει τους πρώτους τουρίστες με τις άγνωστες και αναλλοίωτες ακόμα ακτές και το φυσικό κάλος. Στη συνέχεια, η ανάπτυξη των υποδομών και των τουριστικών υπηρεσιών συνέβαλε στη διαμόρφωση της Ανισαράς ως σημαντικού προορισμού για τους επισκέπτες. Στις εικόνες 16α και 16β οι εγκαταστάσεις των τουριστικών υποδομών.

Εικόνα 16 α , 16β Φωτογραφίες από την περιοχή Ανισαράς . 2023

Πηγή:<https://www.cretanbeaches.com/el/%CE%B8%CE%B1%CE%BB%CE%AC%CF%83%CF%83%CE%B9%CE%BF%CF%82%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82/%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%B1%CE%BB%CE%AF%CE%B5%CF%82%CE%BA%CE%B5%CE%BD%CF%84%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82%CE%BA%CF%81%CE%AE%CF%84%CE%B7%CF%82%CE%B7%CF%81%CE%AC%CE%BA%CE%BB%CE%B5%CE%B9%CE%BF/%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%B1%CE%BB%CE%AF%CE%B1%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%B1%CF%81%CE%AC%CF%82>

ΟΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΣΗΜΕΡΑ

Ανάλυση αεροφωτογραφίας του 2005.

Το 2005, η παράκτια περιοχή της Ανισαράς (χάρτης 11.α.) χαρακτηρίζονταν από πυκνή δόμηση με σημαντικές τουριστικές υποδομές κατά μήκος της ανατολικής πλευράς της περιοχής. Παράλληλα, το μεγαλύτερο μέρος της δυτικής περιοχής παρέμενε αδόμητο. Τα κτίρια παρουσίαζαν πυκνή δόμηση.

Οι υπάρχουσες εγκαταστάσεις φαίνεται να αποτελούν ένα ενιαίο σύνολο και καταλαμβάνουν αρκετά στρέμματα. Επιπλέον, προς τα δυτικά και σε συνέχεια των τουριστικών εγκαταστάσεων εντοπίζονται διάσπαρτες μικρές κατοικίες μόνιμης κατοίκησης, καθώς και υποδομές μεσαίας κλίμακας με τουριστικά καταλύματα. Κατά κύριο λόγο, οι εγκαταστάσεις αυτές είχαν τουριστικό χαρακτήρα.

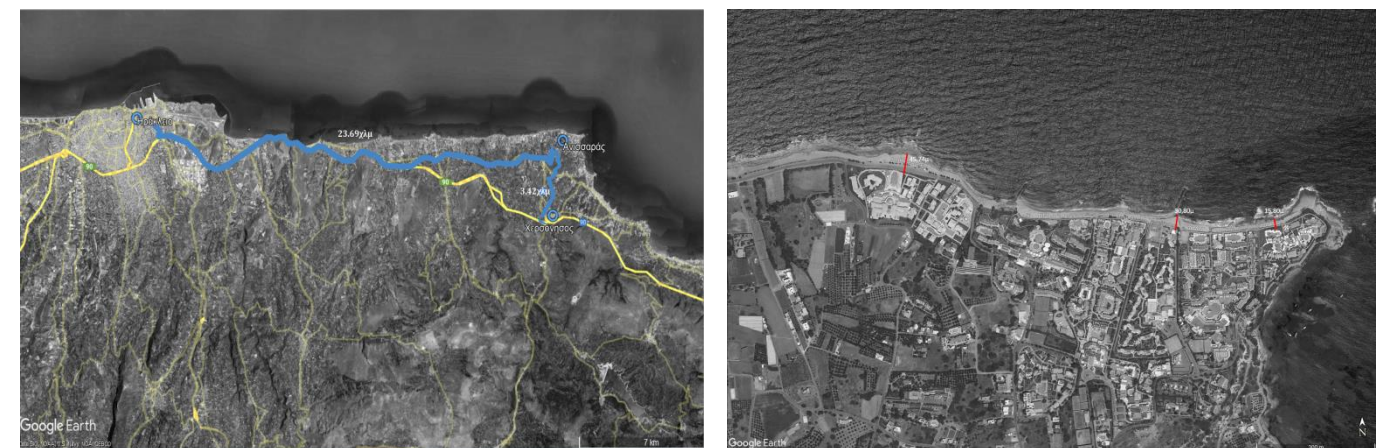
Τα κατά μέσο όρο τριώροφα κτίρια τοποθετούνται στην παράκτια ζώνη, με ελάχιστη απόσταση από τη θάλασσα 15,80 μέτρα και μέγιστη 45,74 μέτρα.

Η παλιά εθνική οδός Ηρακλείου - Αγίου Νικολάου απέχει 1.200 μέτρα από την περιοχή.

Χάρτης 11 α , Ανισαρά . 2005

Εικόνα 17 α , 17β Απόσταση Ανισαρά – Χερσόνησο & Χαρακτηριστικά παράκτιας ζώνης Ανισαράς.

⁶⁵ <https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%BD%CE%B9%CF%83%CF%83%CE%B1%CF%81%CE%AC%CF%82%CE%97%CF%81%CE%B1%CE%BA%CE%BB%CE%B5%CE%AF%CE%BF%CF%85>

Στον χάρτη του 2015 (χάρτης 11.β) παρατηρείται ότι σε σχέση με τον χάρτη του 2005 αναπτύσσονται στην επέκταση των υφιστάμενων τουριστικών υποδομών, μεγάλης κλίμακας ξενοδοχειακές μονάδες και αθλητικές εγκαταστάσεις αντίστοιχης τυπολογίας, καθώς και μεσαίας κλίμακας υποδομές όπως συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών, στο δυτικό τμήμα της περιοχής που μέχρι το 2015 ήταν αδόμητο. Οι μεγάλης κλίμακας υποδομές επηρεάζουν και δίκτυα κυκλοφορίας καθώς υπάρχει αύξηση της κυκλοφοριακής συμφόρησης.

Χάρτης 11 β , Ανισαράς . 2005

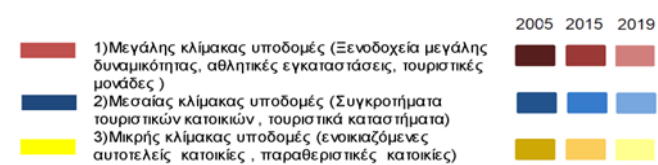

Ανάλυση αεροφωτογραφίας 2019 .

Στον χάρτη του 2019 (χάρτης 11.γ) ο οποίος είναι ο συγκεντρωτικός χάρτης ανάλυσης των μεταβολών διαπιστώνεται ότι δεν υπάρχουν μεταβολές από το 2015 και έπειτα .

Συμπερασματικά διαπιστώνεται ότι η παράκτια περιοχή του Ανισαράς από το 2005- 2019 έχει υποστεί αρκετές μεταβολές ως προς την κάλυψη των αδόμητων εκτάσεων οι οποίες επηρέασαν ιδιαίτερα το τοπίο της περιοχής. Σύμφωνα όμως με το ΠΠΧΣΑΑ του 2017 η περιοχή της Ανισαράς βρίσκεται στη ζώνη με τις παράκτιες περιοχές υψηλής επισκεψιμότητας με σημαντική ανατροπή του τοπίου.

Χάρτης 11 γ , Ανισαράς . 2019

Εικόνα 18. Φωτογραφίες από την περιοχή Ανισαρά. 2023

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

22. Παραλία Ανισαρά Ηράκλειο

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Παραλία Ανισαρά
ΘΕΣΗ:	Δημοτική Ενότητα Χερσονήσου
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Ηρακλείου
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	Η Ανισαρά λένε κάποιοι ότι έλαβε την ονομασία του από το γλυκάνισο ή άνυσον. Ωστόσο στην περιοχή δεν υπήρχε ποτέ γλυκάνισος αλλά το όνομα προέρχεται από παραφθορά του Αγκισαράς, που σημαίνει περιοχή με πολλούς αγκίσσαρους.
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	Ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις θερινής λειτουργίας
ΕΤΟΣ 2005:	Μεγάλης και μεσαίας κλίμακας υποδομές
ΕΤΟΣ 2015:	Μεγάλης κλίμακας υποδομές
ΕΤΟΣ 2019:	Δεν υπάρχει μεταβολή
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	- Δέκα χιλιόμετρα από την Ανισαρά βρίσκεται ο αρχαιολογικός χώρος στα Μάλια με το τρίτο σε μέγεθος Μινωικό Ανάκτορο στην Κρήτη. -Το μεγαλύτερο τμήμα της περιοχής είναι δομημένο με ξενοδοχεία μεγάλης έκτασης. - Η περιοχή διαθέτει λιμανάκι.

- 1)Μεγάλης κλίμακας υποδομές (Ξενοδοχεία μεγάλης δυναμικότητας, αθλητικές εγκαταστάσεις, τουριστικές μονάδες)
- 2)Μεσαίας κλίμακας υποδομές (Συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών , τουριστικά καταστήματα)
- 3)Μικρής κλίμακας υποδομές (ενοικιαζόμενες αυτοτελείς κατοικίες , παραθεριστικές κατοικίες)

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΟΜΗΣΗΣ

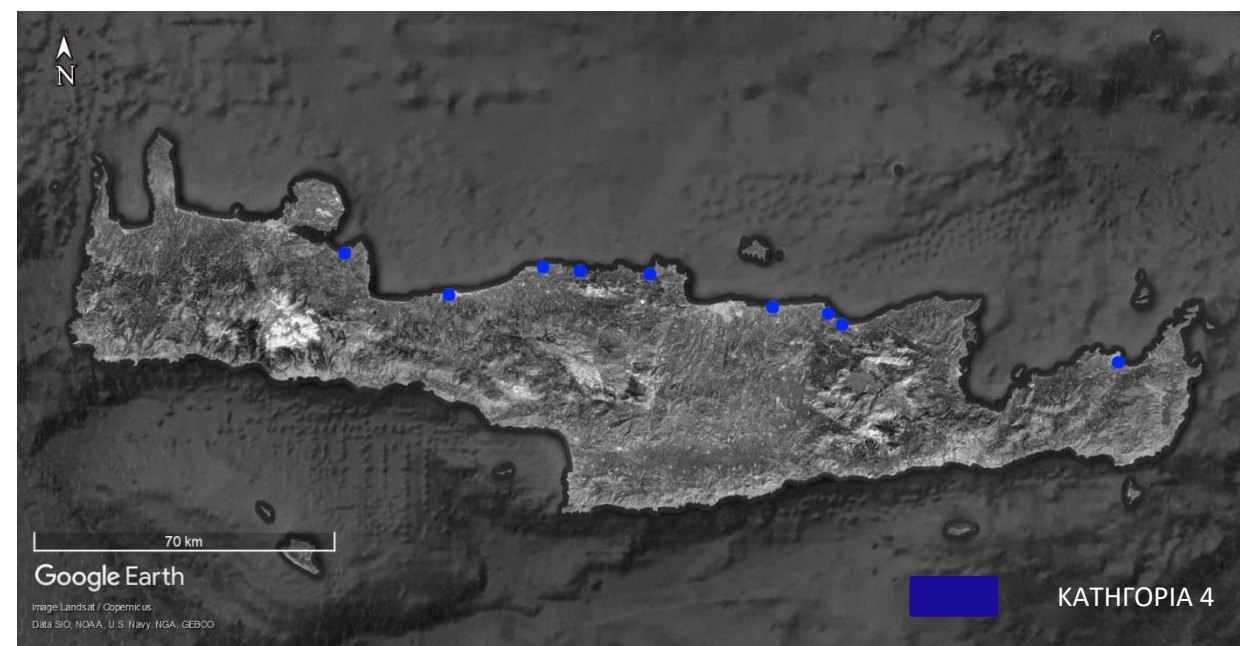
Η τουριστική δόμηση στην περιοχή της Ανισαράς με πυκνή δόμηση και μεγάλες υποδομές έχει σοβαρές επιπτώσεις. Ο αυξημένος τουρισμός οδηγεί σε κορεσμό των υποδομών, ενώ η κατασκευή κτιρίων κοντά στη θάλασσα επηρεάζει την αισθητική του παρακτίου μετώπου. Η αυξημένη κυκλοφορία και η παραγωγή αποβλήτων επηρεάζουν αρνητικά το περιβάλλον, προκαλώντας ρύπανση. Η αλλαγή της χρήσης της γης και η απόρριψη αντικειμένων στις παραλίες αλλοιώνουν το περιβάλλον και απειλούν τη βιοποικιλότητα. Τέλος, η χρήση ξαπλώστρων και ομπρελών καταναλώνουν χώρο και να επηρεάζει την αισθητική της παραλίας. Η ανάπτυξη τουριστικών υποδομών έχει ως συνέπεια περιορισμένη διαθεσιμότητα χώρου και αυξημένο πληθυσμό, με αντίκτυπο στην ποιότητα ζωής των κατοίκων. Επίσης η περιβαλλοντική υποβάθμιση και η ρύπανση αποτελούν κοινές επιπτώσεις, που απαιτούν προσεκτική διαχείριση και βιώσιμη προσέγγιση στην τουριστική ανάπτυξη. Είναι αναγκαίο να δοθεί έμφαση στη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος, στην προστασία της τοπικής κοινότητας και στη διατήρηση του πολιτισμού και της ταυτότητας της περιοχής.

ΚΑΤΗΓΟΡΙΑ 4 ΠΥΚΝΗ ΔΟΜΗΣΗ ΚΑΙ ΜΕΣΑΙΑΣ Η ΚΑΙ ΜΙΚΡΗΣ ΚΛΙΜΑΚΑΣ ΥΠΟΔΟΜΕΣ

Όπως επισημαίνονται στον χάρτη 12 οι περιοχές της βόρειας Κρήτης που χαρακτηρίζονται από πυκνή δόμηση και μεσαίας ή και μικρής κλίμακας υποδομές, έχοντας συγκεκριμένα χαρακτηριστικά. Οι περιοχές με πυκνή δόμηση και μικρής κλίμακας υποδομές χαρακτηρίζονται από τη συγκέντρωση κατοικιών και κτιρίων σε σχετικά μικρή έκταση, χωρίς την ύπαρξη μεγάλων τουριστικών ή βιομηχανικών υποδομών. Αυτό δημιουργεί έναν ξεχωριστό χαρακτήρα για αυτές τις περιοχές, που μπορεί να περιγραφεί ως εξής:

Οι κατοικίες σε αυτήν την περιοχή είναι συχνά πυκνά κατοικημένες, με πολλές μικρές κατοικίες. Οι περιοχές βρίσκονται κοντά σε φυσικά α τοπία, όπως βουνά, θάλασσα, ή χωριά με παραδοσιακή αρχιτεκτονική. Οι κάτοικοι τις περιοχής πιθανότατα επωφελούνται από την κοντινή πρόσβαση σε φυσικά αξιοθέατα. Οι υποδομές είναι μικρής κλίμακας. Υπάρχουν βασικές υπηρεσίες όπως σούπερ μάρκετ, φαρμακεία, καφετέριες και εστιατόρια, αλλά λιγότερες μεγάλες επιχειρήσεις. Οι δραστηριότητες της κοινότητας είναι εξίσου μικρής κλίμακας, με τοπικές εκδηλώσεις και γειτονικές σχέσεις να διαδραματίζουν σημαντικό ρόλο. Οι περιοχές είναι ευάλωτές στην υπερβολική ανάπτυξη λόγω της πυκνής δόμησης, η διατήρηση του περιβάλλοντος και η βιώσιμη διαχείριση των φυσικών πόρων είναι σημαντικές. Σε γενικές γραμμές, αυτές οι περιοχές προσφέρουν τοπική εμπειρία στους κατοίκους τους, ενώ παράλληλα διατηρούν τη συνδεσιμότητα με τον κοσμοπολίτικο χώρο μέσω της κοντινής πρόσβασης σε μεγάλες πόλεις και τουριστικά κέντρα και έχουν χαρακτήρα αστικού τοπίου. Στην κατηγορία 4 εντάσσεται η εξεταζόμενη περιοχή της Αλμυρίδας στα Χανιά. (βλέπε παράρτημα πινακίδα 6).

Χάρτης 12. Κατηγορία 4 πυκνή δόμηση και μεσαίας η και μικρής κλίμακας υποδομές

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ ΠΕΡΙΠΤΩΣΗΣ ΚΑΙ ΘΕΣΗ - ΠΑΡΑΛΙΑ ΑΛΜΥΡΙΔΑ ΧΑΝΙΑ

Η Αλμυρίδα είναι χωριό της κοινότητας Πλάκας, της δημοτικής ενότητας του δήμου Αποκορώνου, της περιφερειακής ενότητας Χανίων. Είναι παράκτιος οικισμός στο βορειοανατολικό τμήμα του νομού Χανίων. Βρίσκεται στην έξοδο του κόλπου της Σούδας, ανάμεσα στα χωριά Πλάκα και Καλύβες.⁶⁶

ΙΣΤΟΡΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

Η Αλμυρίδα είναι ένας οικισμός με μια πλούσια ιστορία, που απλώνεται από την αρχαιότητα μέχρι τις μέρες μας. Το όνομα "Αλμυρίδα" προέρχεται, είτε από τον ποταμό Αλμυρό που ρέει στην περιοχή είτε από τα αλμυρίκια που βρίσκονται στην παραλία και πάνω από τον κεντρικό δρόμο του οικισμού.

Η περιοχή της Αλμυρίδας έχει ιστορικές ρίζες που χρονολογούνται από την προϊστορία, καθώς βρέθηκαν αρχαιολογικά ευρήματα από τη Μινωική περίοδο. Πιστεύεται ότι υπήρξε αποίκηση από τους Φοίνικες, που ήταν ναυτικός λαός και έμποροι από τη Μέση Ανατολή. Η περιοχή έχει επίσης αρχαιολογικά ευρήματα από την Ελληνορωμαϊκή περίοδο, καθώς και χριστιανικά ψηφιδωτά και ερείπια εκκλησιών.

⁶⁶https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%BB%CE%BC%CF%85%CF%81%CE%AF%CE%B4%CE%B1_%CE%A7%CE%B1%CE%BD%CE%AF%CF%89%CE%BD

Κατά την τουρκική κυριαρχία, η Αλμυρίδα συνέχισε να κατοικείται και στην περίοδο της τουρκικής κυριαρχίας.⁶⁷ Σήμερα, η Αλμυρίδα έχει εξελιχθεί σε έναν τουριστικό προορισμό που προσελκύει επισκέπτες από διάφορα μέρη του κόσμου.

Η ΑΠΑΡΧΗ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ

Ο οικισμός βρίσκεται σε πεδινή τοποθεσία, περικυκλωμένος από απότομες πλαγιές στα ανατολικά και δυτικά του. Λόγω του μικρού μεγέθους και πληθυσμού του, το χωριό δεν αναφέρεται σε έγγραφα της βενετικής ή της οθωμανικής διοίκησης της Κρήτης, αλλά θα πρέπει να υπήρχε σχεδόν συνεχής -ή έστω εποχιακή κατοίκηση- από κάποιες οικογένειες. Η Αλμυρίδα παρέμεινε ένας μικρός οικισμός, και οι κάτοικοί της ασχολούνταν κυρίως με την αλιεία και την ελαιοκαλλιέργεια. Ωστόσο, η περιοχή αναπτύχθηκε τουριστικά μετά τη δεκαετία του '80 και τώρα αποτελεί δημοφιλές θέρετρο για επισκέπτες. Ως συνέπεια της ανάπτυξης αυτής, στον οικισμό αναγέρθηκαν και λειτουργούν αρκετά ξενοδοχεία και εστιατόρια.⁶⁸ Στις εικόνες 19 α, 19 β και 20 αποτυπώνεται η παράκτια ζώνη της Αλμυρίδας από το 1980 μέχρι σήμερα. Στην εικόνα του 2023 αποτυπώνεται η πυκνή δόμηση της περιοχής σήμερα.

Εικόνα 19 α . Φωτογραφία Αλμυρίδα. 1980

Εικόνα 19 β . Φωτογραφία Αλμυρίδα. 1995

Πηγή: https://scontent.fath4-2.fna.fbcdn.net/v/t1.6435-9/94102166_2598150153768703_475583601291821056_n.jpg?stp=cp0_dst-jpg_e15_p240x240_q65&nc_cat=103&ccb=1-7&nc_sid=abdf32&nc_ohc=4meoR-0lbGwAX95z3O7&nc_ht=scontent.fath4-2.fna&oh=00_AfBiHCxHBtMjRWQWolqGhSti-hdpYKd07qnr6AleivNVsA&oe=654FACF1

Πηγή: Αρχείο Στρατή Προβιδάκη https://scontent.fath4-2.fna.fbcdn.net/v/t39.30808-6/271062436_3077749135808800_1807649446724356707_n.jpg?nc_cat=104&ccb=1-7&nc_sid=813123&nc_ohc=wDeqxXAYkK4AX-YdZsZ&nc_ht=scontent.fath4-2.fna&oh=00_AfBNLdWsXGgbuyTz2z3tyu9jIwUvxygA9y_Ur7kVDBDtw&oe=652D9662

Εικόνα 20. Φωτογραφία Αλμυρίδα 2023

Πηγή: <https://www.zarpanews.gr/wp-content/uploads/2023/04/almyrida.jpg>

⁶⁷ <https://www.explorecrete.com/crete-west/GR-almyrida-istoria.html>

⁶⁸ <https://apokoronas.gov.gr/index.php/78-sample-data-articles/former-communities?start=5>

ΟΙ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΕΣ ΕΓΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΗΝ ΠΕΡΙΟΧΗ ΣΗΜΕΡΑ

Ανάλυση αεροφωτογραφίας 2005 .

Η παράκτια περιοχή Αλμυρίδα το 2005 είχε αραιή δόμηση με μικρής κλίμακας υποδομές πυρηνικής συγκέντρωσης (χάρτης 13.α). Επί το πλείστον έχει κατοικίες μεσαίας κλίμακας παραθεριστικές, ενοικιαζόμενες, αυτοτελείς, συγκροτήματα κατοικιών τουριστικά καταστήματα, επιχειρήσεις εστίασης κτλ. Τα ύψη των κτιρίων δεν ξεπερνούν τους δύο ορόφους. Τα κτίρια διατάσσονται με πρόσωπο στην θάλασσα με ελάχιστα τμήματα παραλίας και η πυκνότητα δόμησης τους είναι αραιή δηλαδή παρουσιάζουν μεγάλα κενά και περιβάλλονται από αδόμητες εκτάσεις. Το οδικό δίκτυο είναι επαρχιακό η απόσταση του οικισμού από την παλιά εθνική οδό Χανίων – Ρεθύμνης είναι περίπου 3,7 χλμ. Η απόσταση του οικισμού από τα Χανιά είναι 22,85 χλμ (βλέπε εικόνα 21α) .Η περιοχή διαθέτει ένα μικρό εμπορικό λιμάνι Η κοντινότερη απόσταση κατοικίας από τη θάλασσα είναι σε επαφή με την θάλασσα και η πιο μακρινή 25μ και το μέσο πλάτος των τμημάτων των ακτών κυμαίνεται στα 21-27 μ. (βλέπε εικόνα 21β).

Χάρτης 13α , Αλμυρίδα . 2005

Εικόνα 21α - 21β Απόσταση Αλμυρίδα-Χανιά & Χαρακτηριστικά παράκτια ζώνης

Ανάλυση αεροφωτογραφίας 2015 .

Στον χάρτη του 2015 σε σχέση με τον χάρτη του 2005 απεικονίζονται στα ενδιάμεσα κενά στις αδόμητες εκτάσεις νέες αντίστοιχης τυπολογίας τουριστικές υποδομές κατοικίες, τουριστικά συγκροτήματα, τουριστικά καταστήματα και επιχειρήσεις εστίασης (χάρτης 13.β) , που αναπτύσσονται διάσπαρτα σε τμήματα της περιοχής που μέχρι το 2015 ήταν αδόμητα. Μετά από αυτές τις προσθήκες η πλέον πυκνοδομημένη περιοχή εμφανίζει αλλαγή στο φυσικό περιβάλλον καθώς και μεταβολή της παράκτιας όψης της περιοχής .

Χάρτης 13β , Αλμυρίδα . 2015

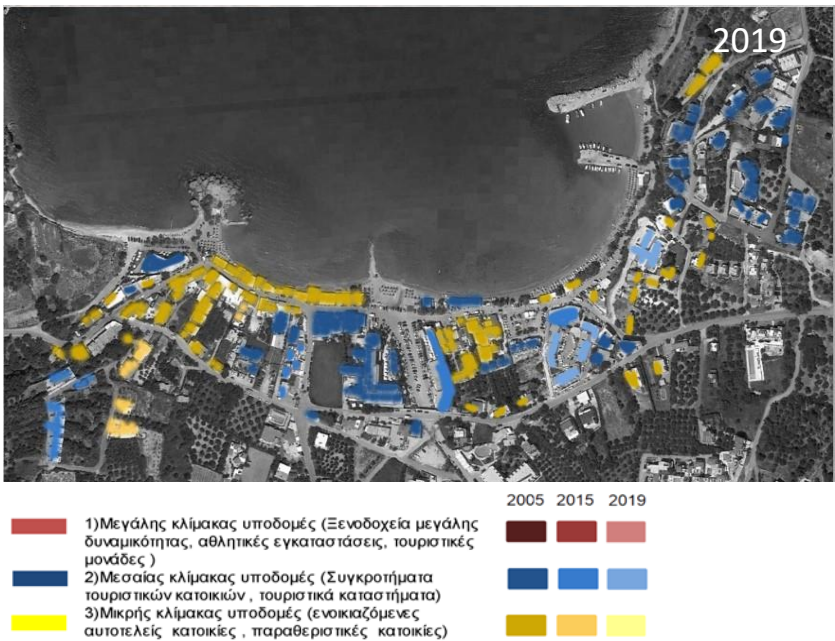

Ανάλυση αεροφωτογραφίας 2019 .

Στον χάρτη του 2019 ο οποίος είναι ο συγκεντρωτικός χάρτης ανάλυσης των μεταβολών σε σχέση με τον χάρτη του 2015 προστίθενται στην παράκτια ζώνη της Αλμυρίδας και κυρίως ανατολικά της εξεταζόμενης περιοχής, μεσαίας κλίμακας υποδομές. (χάρτης 13.γ).

Συμπεραίνεται ότι η παράκτια περιοχή της Αλμυρίδας από το 2005- 2019 έχει δεχτεί αρκετές μεταβολές ως προς την κάλυψη των αδόμητων εκτάσεων. Η ανάπτυξη των υποδομών σε σχέση με την έκταση της περιοχής, χαρακτηρίζει την περιοχή ως υπερδομημένη. Η συνεχής δόμηση της περιοχής επηρέασε ιδιαίτερα το τοπίο και την ποιότητα ζωής της περιοχής. Σύμφωνα με το ΠΠΧΣΑΑ του 2017 η περιοχή της Αλμυρίδας βρίσκεται στη ζώνη με τις παράκτιες περιοχές υψηλής επισκεψιμότητας με σημαντική ανατροπή του τοπίου.

Χάρτης 13 γ , Αλμυρίδα . 2019

Εικόνα 22. Φωτογραφίες Αλμυρίδα 2023

ΕΠΙΠΤΩΣΕΙΣ ΤΗΣ ΤΟΥΡΙΣΤΙΚΗΣ ΔΟΜΗΣΗΣ

Η περιοχή της Αλμυρίδας, όπως πολλές άλλες παραθαλάσσιες περιοχές, έχει βιώσει μια εκρηκτική αύξηση της τουριστικής δραστηριότητας. Αυτή η αύξηση στην τουριστική δόμηση, με πυκνή δόμηση και μικρής ή και μεσαίας κλίμακας υποδομές, έχει προκαλέσει σημαντικές επιπτώσεις στην περιοχή.

Η πυκνή δόμηση έχει οδηγήσει στην αποψίλωση των φυσικών περιβαλλόντων ενώ οι πυκνά δομημένες περιοχές μπορεί να αυξήσουν τον κίνδυνο πλημμυρών και υλικών ζημιών. Επιπροσθέτως τα τελευταία χρόνια και με την άνοδο της στάθμης της θάλασσας οι κατοικίες που είναι σε επαφή με την θάλασσα αντιμετωπίζουν τον μεγαλύτερο κίνδυνο. Η αυξημένη προσέλευση τουριστών μπορεί να οδηγήσει στην εξαθλίωση της τοπικής κουλτούρας και την υποβάθμιση της αυθεντικότητας της περιοχής . Η οικονομική εξάρτηση από τον τουρισμό καθιστά την περιοχή ευάλωτη σε αύξηση ποσοστών ανεργίας εκτός της τουριστικής περιόδου. Εν κατακλείδι η τουριστική δόμηση στην περιοχή της Αλμυρίδας έχει σοβαρές επιπτώσεις στο περιβάλλον, την κοινωνία και την οικονομία. Είναι σημαντικό να ληφθούν μέτρα για την αειφόρο ανάπτυξη της περιοχής, περιλαμβανομένης της προστασίας του περιβάλλοντος, της διατήρησης της τοπικής κουλτούρας και της διασφάλισης της οικονομικής ανεξαρτησίας.

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

6. Παραλία Αλμυρίδα Χανιά

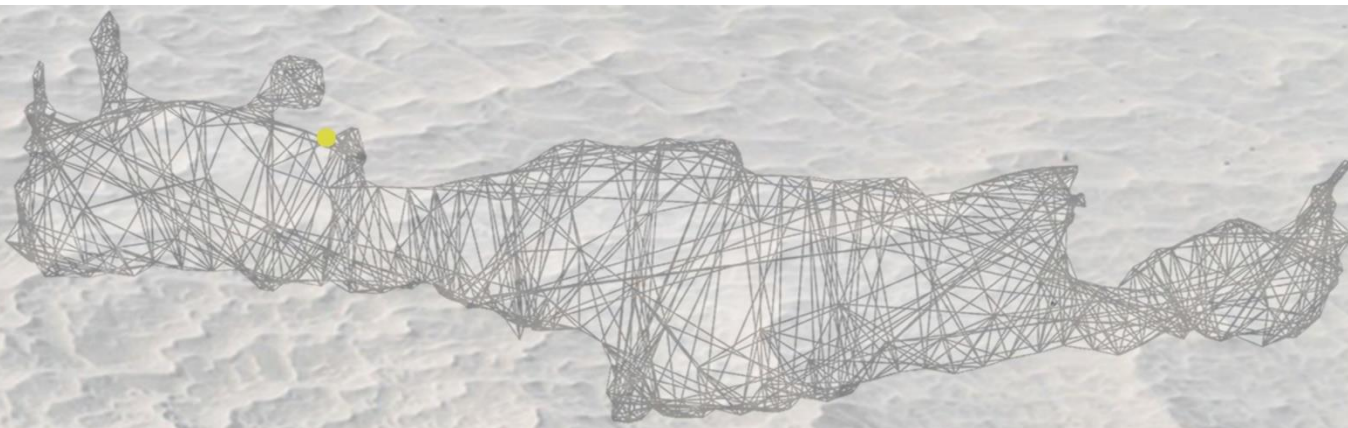
ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

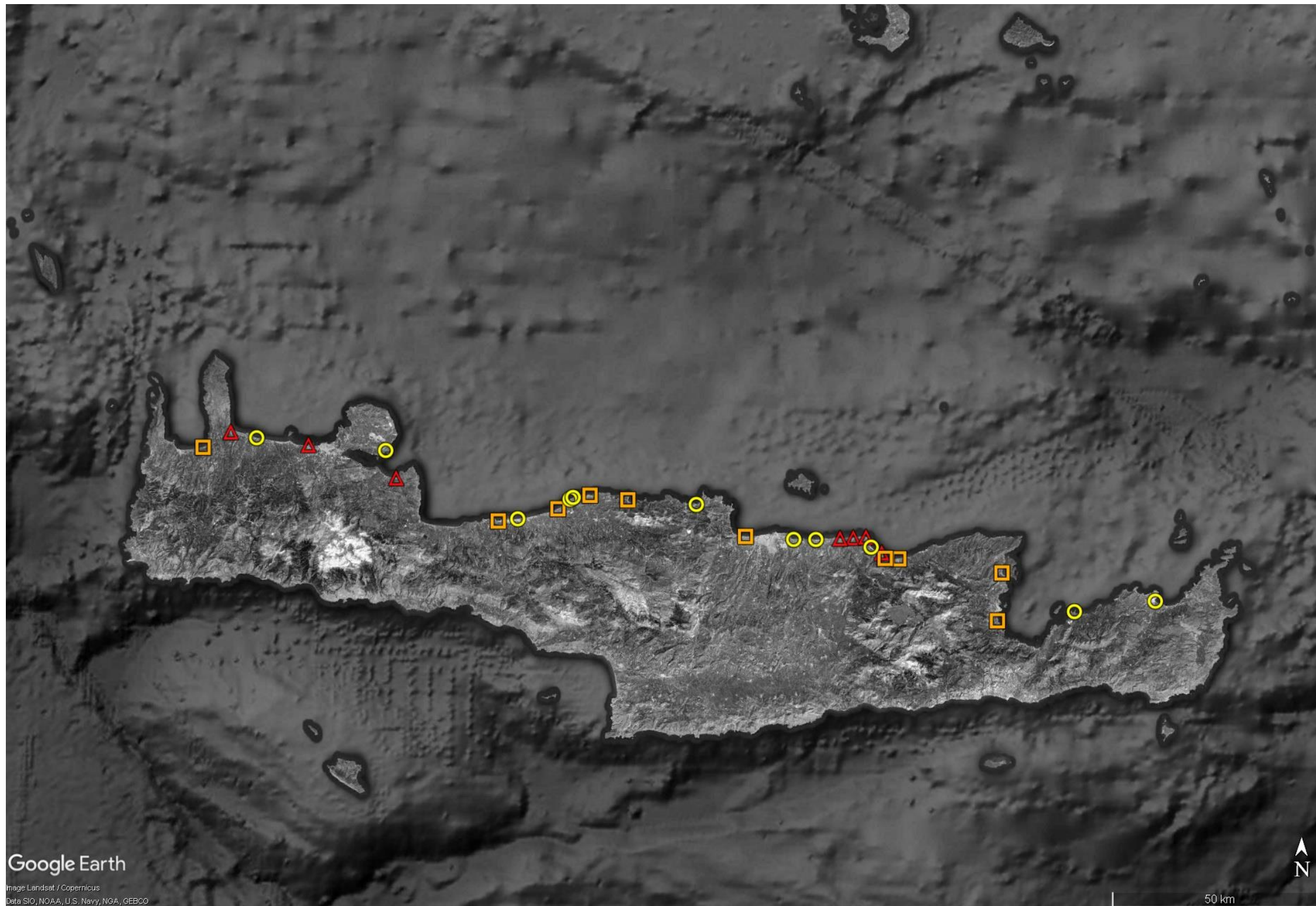
ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Αλμυρίδα
ΘΕΣΗ:	Δημοτική ενότητα Βάμου
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Χανίων
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	-Ο οικισμός αναγνωρίστηκε το 1925 και προσαρτήθηκε στην κοινότητα Πλάκας του νομού Χανίων. -Στον οικισμό αυτό υφίσταται παλαιοχριστιανική βασιλική του 6ου αιώνα, και το λιμανι όπου δένουν αλιευτικά και τουριστικά σκάφη.
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	Ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις θερινής λειτουργίας
ΕΤΟΣ 2005:	Μικρής και μεσαίας κλίμακας υποδομές σε όλη την έκταση της παράκτιας ζώνης.
ΕΤΟΣ 2015:	Μεσαίας κλίμακας υποδομές σε όλη την έκταση της παράκτιας ζώνης.
ΕΤΟΣ 2019:	Μεσαίας κλίμακας υποδομές σε όλη την έκταση της παράκτιας ζώνης.
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	-Η περιοχή βρίσκεται κοντά σε λιμάνι -Στο μεγαλύτερο ποσοστό της η περιοχή είναι πυκνοδομημένη η τουριστική ανάπτυξη συνεχής .

- 1)Μεγάλης κλίμακας υποδομές (Ξενοδοχεία μεγάλης δυναμικότητας, αθλητικές εγκαταστάσεις, τουριστικές μονάδες)
- 2)Μεσαίας κλίμακας υποδομές (Συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών , τουριστικά καταστήματα)
- 3)Μικρής κλίμακας υποδομές (ενοικιαζόμενες αυτοτελείς κατοικίες , παραθεριστικές κατοικίες)

ΧΑΡΤΗΣ ΧΩΡΙΚΩΝ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ 2005-2019

ΜΕΓΑΛΗ ΧΩΡΙΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

- Κολυμβάρι,
- παραλία Αγίων Αποστόλων,
- Αλμυρίδας,
- Γούβες,
- Ανάληψη Ηράκλειο
- Δράπανον,
- Ανισσαρά

ΜΕΣΑΙΑ ΧΩΡΙΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

- Κουμπές
- Μπαλί
- Σκαλέτα
- Πάνορμο
- Αμμουδάρα Ηρακλείου,
- Σταλίδα
- Μαλλιά
- Σχίσμα Ελούντας
- παραλία Αμμουδάρα Άγιος Νικόλαος

ΜΙΚΡΗ ΧΩΡΙΚΗ ΜΕΤΑΒΟΛΗ

- Μάλεμε
- Μαράθι
- Μισίρια
- Σπηλιές
- Γεροπόταμος
- Φόδελε
- Καρτερού
- Κοκκίνη Χάνι
- παραλία Χερσόνησος
- Μοχλού Σητείας
- παραλία Σητείας

ΕΡΕΥΝΗΤΙΚΑ ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Στην Ευρώπη, πάνω από το 50% του πληθυσμού ζει κοντά σε ακτές, και αυτό δημιουργεί μια σημαντική σχέση αλληλεπίδρασης μεταξύ του πληθυσμού, του περιβάλλοντος και των παράκτιων περιοχών. Η παράκτια ζώνη αποτελεί έναν χώρο που είναι χωρικά μεταβλητός και πολύπλοκος. Παρά την έλλειψη ενός καθολικού μοντέλου για τη βιώσιμη ανάπτυξη του παράκτιου τουρισμού, υπάρχει ανάγκη για τη θέσπιση καθολικών πλαισίων για τη διαχείριση αυτών των περιοχών. Ο τουρισμός παίζει σημαντικό ρόλο στην οικονομία, την πολιτική και την κοινωνική ευημερία, και για αυτόν τον λόγο, αυτή η ερευνητική εργασία έχει ως στόχο να κατανοήσει τον παράκτιο χώρο και τις αλληλεπιδράσεις που τον αφορούν, καθώς έχει κατανοηθεί πώς λειτουργεί ο παράκτιος χώρος μέσα από βασικές έννοιες και ορολογίες.

Στην εργασία αυτή, πραγματοποιήθηκε χρονολογική καταγραφή της χωρικής ανάπτυξης των παράκτιων περιοχών της Βόρειας Κρήτης. Αρχικά, μελετήθηκαν τα νομοθετικά πλαίσια που αφορούν τη διαχείριση του τουρισμού στην Ελλάδα, από εθνικό έως και τοπικό επίπεδο. Και πιο συγκεκριμένα στην Κρήτη, πραγματοποιήθηκε αξιολόγηση της εφαρμογής αυτών των πλαισίων σε σχέση με την καταγραφή της Βόρειας παράκτιας περιοχής της Κρήτης για τις χρονολογίες 2005, 2015 και 2019.

Κατά τη διάρκεια της καταγραφής, εντοπίστηκαν κοινά στοιχεία που έχουν καταγράψει και εντοπίσει σύμφωνα με το ΠΠΣΧΑΑ του 2017. Έπειτα από την καταγραφή 28 συνολικά παράκτιων περιοχών σε όλη τη βόρεια Κρήτη, πραγματοποιήθηκε κατηγοριοποίηση βάσει των κοινών χαρακτηριστικών που παρουσιάζουν οι περιοχές, και διερευνήθηκε η χωρική μεταβολή.

Ένα γενικό συμπέρασμα είναι ότι οι περισσότερες περιοχές μελέτης το 2005 ήταν ήδη τουριστικά ανεπτυγμένες. Οι κύριες μεταβολές που εντοπίστηκαν ήταν από την χρονική περίοδο 2005- 2015 και σε ελάχιστες περιοχές μεταβολή από το 2015- 2019.

Από το 2005 μέχρι το 2019, παρατηρήθηκε ότι οι περιοχές που εμφάνισαν **μεγάλη χωρική μεταβολή** είναι οι παραλίες Κολυμβάρι, παραλία Αγίων Αποστόλων, παραλία Αλμυρίδας, Γούβες, Ανάληψη Ηράκλειο, Δράπανον, και Ανισσαρά.

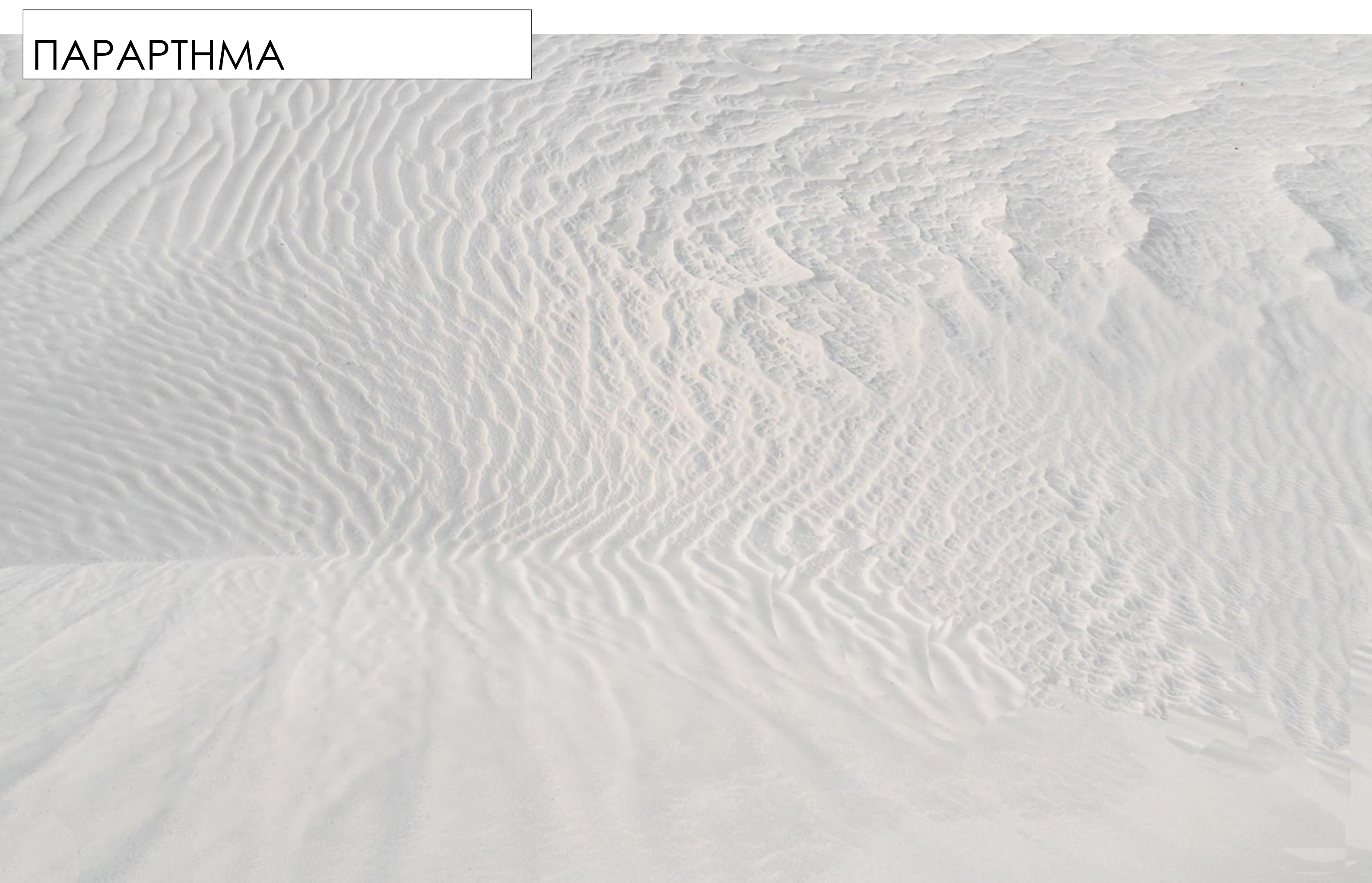
Εκείνες περιοχές με **μεσαία χωρική μεταβολή** περιλαμβάνουν τις παραλίες Νωπήγεια, παραλία Κουμπές, Μπαλί, Σκαλέτα, Πάνορμο, Αμμουδάρα Ηρακλείου, Σταλίδα, Μαλλιά, Σχίσμα, Ελούντας, και παραλία Αμμουδάρα Άγιος Νικόλαος.

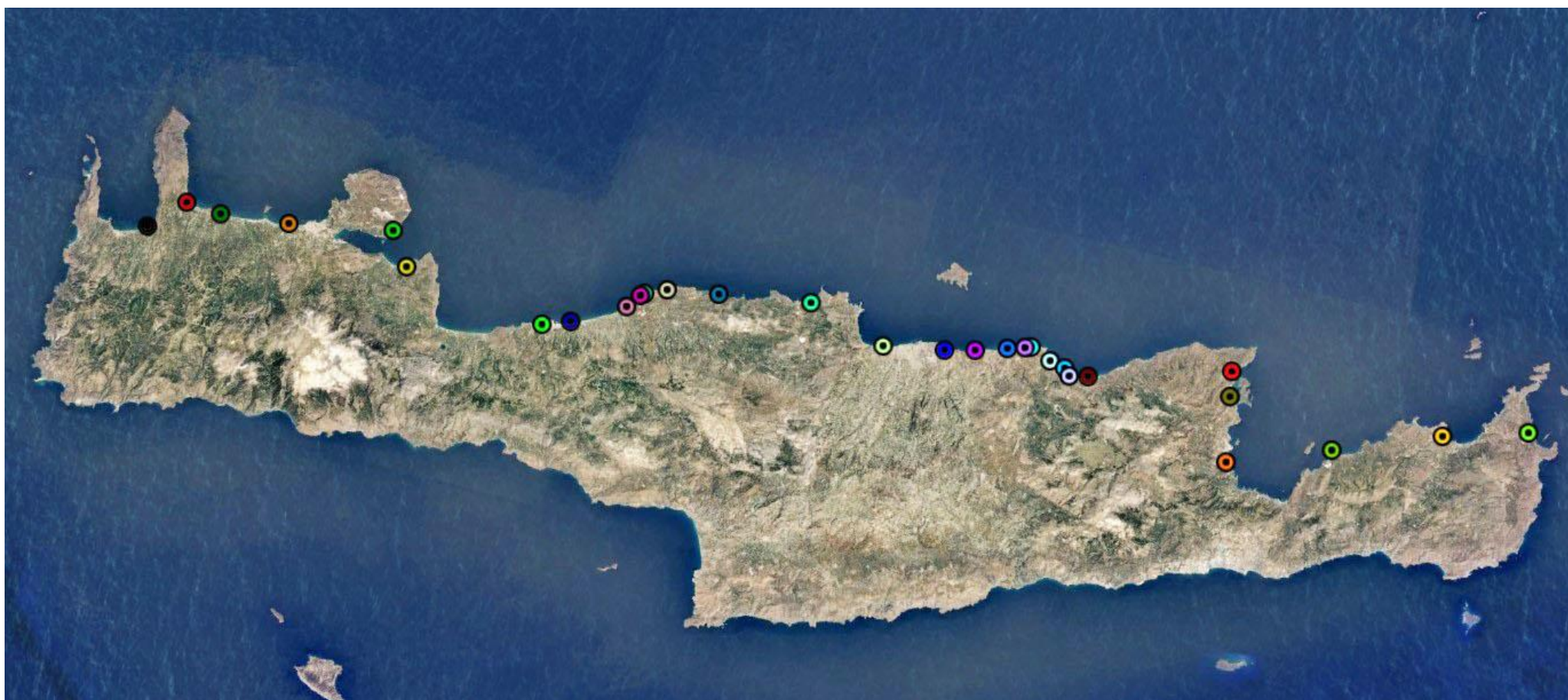
Μικρή χωρική μεταβολή δέχθηκαν η παραλία Μάλεμε, Μαράθι, Μισίρια, Σπηλιές, Γεροπόταμος, Φόδελε, Καρτερού, Κοκκίνη Χάνι, παραλία Χερσόνησος, Μοχλού Σητείας και η παραλία Σητείας.

Γενικά, η βόρεια παράκτια ζώνη έχει δομηθεί τουριστικά στο μέγιστο βαθμό, και αυτές οι μεταβολές είτε είναι μικρές είτε είναι μεγάλες, πλέον έχουν οδηγήσει στο αποτέλεσμα να μην έχει άλλα περιθώρια τουριστικής ανάπτυξης αυτή η παράκτια ζώνη.

Συμπερασματικά, ο τουρισμός στην παράκτια ζώνη της Κρήτης έχει επιφέρει σημαντικές αρνητικές επιπτώσεις. Περιβαλλοντικές επιπτώσεις οι οποίες περιλαμβάνουν την αποψίλωση των παραλιών και τη ρύπανση των παράκτιων υδάτων. Η υπερβολική κυκλοφορία οδηγεί σε αντιπαραγωγικότητα και αύξηση της ζήτησης για υποδομές. Κοινωνικά, ο μαζικός τουρισμός επηρεάζει τον τοπικό πληθυσμό με υψηλό κόστος διαβίωσης και αντιπροσωπεύει απειλή για την τοπική κοινότητα. Επιπλέον, ο μαζικός τουρισμός μπορεί να απειλήσει τον τοπικό πολιτισμό και την ταυτότητα. Τέλος, η υπερβολική χρήση πόρων έχει αρνητικές επιπτώσεις στο φυσικό περιβάλλον. Αυτές οι επιπτώσεις απαιτούν μια πιο βιώσιμη προσέγγιση στον τουρισμό και τη διαχείριση των παράκτιων περιοχών, με έμφαση στη διατήρηση του φυσικού περιβάλλοντος και τη βελτίωση της ποιότητας ζωής των ντόπιων κατοίκων. Για να αντιμετωπιστούν τα προβλήματα που προκαλεί ο μαζικός τουρισμός στην παράκτια ζώνη της Κρήτης, απαιτείται μια ολοκληρωμένη προσέγγιση. Πρώτον, απαιτείται η διαφοροποίηση του τουριστικού προϊόντος με την ανάπτυξη εναλλακτικών μορφών τουρισμού, όπως ο ορεινός τουρισμός, προκειμένου να μειωθεί η πίεση στις παράκτιες περιοχές κατά τους καλοκαιρινούς μήνες. Δεύτερον, απαιτείται η εφαρμογή πολιτικών που θα προάγουν τη βιώσιμη διαχείριση των παράκτιων περιοχών, περιλαμβανομένης της προστασίας του περιβάλλοντος και της διατήρησης της τοπικής κοινότητας. Επίσης, η ενεργή συμμετοχή των ντόπιων κατοίκων στη λήψη αποφάσεων και η υιοθέτηση οικολογικών πρακτικών αποτελούν βασικά στοιχεία για τη διατήρηση της παράκτιας ζώνης. Τέλος, η αναπτυξιακή στρατηγική πρέπει να περιλαμβάνει την ανάπτυξη των υποδομών, την ευαισθητοποίηση τόσο των τουριστών όσο και των ντόπιων κατοίκων για την προστασία του περιβάλλοντος και τη διατήρηση της ταυτότητας της τοπικής κοινότητας.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

- Παραλία Νωπήγια Κισσαμου Χανιά
- Παραλία Κολυμβάρι Χανιά
- Παραλία Μάλεμε Χανιά
- Παραλία Αγίων Αποστόλων Χανιά
- Παραλία Μαράθι Χανιά
- Παραλία Αλμυρίδα Χανιά
- Παραλία Κουμπές Ρέθυμνο
- Παραλία Μισίρια Ρέθυμνο
- Παραλία Σπηλιές Ρέθυμνο
- Παραλία Μπάλι Ρέθυμνο
- Παραλία Σκαλέτα Ρέθυμνο
- Παραλία –περιοχη Γεροπόταμος Ρέθυμνο
- Παραλία Πάνορμου Ρέθυμνο

- Παραλία Φόδελε Ηράκλειο
- Παραλία Αμμουδάρα Ηράκλειο
- Παραλία Καρτερού Ηράκλειο
- Παραλία Κοκκίνη Ηράκλειο
- Παραλία Γούβες Ηράκλειο
- Παραλία Ανάληψη Ηράκλειο
- Παραλία Σταλίδας Ηράκλειο
- Παραλία Δράπανον Ηράκλειο
- Παραλία Ανισαρά Ηράκλειο
- Παραλία Χερσόνησος
- Παραλία Μάλια Ηράκλειο
- Παραλία Πλάκας Άγιος Νικόλαος
- Παραλία Σχίσμα Ελούντας Άγιος Νικόλαος
- Παραλία Αμμουδάρα Άγιος Νικόλαος
- Παραλία Μόχλου Σητεία
- Παραλία Σητείας

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

1. Παραλία Νωπήγεια Κισσάμου Χανιά

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Νωπήγεια
ΘΕΣΗ:	Δήμος Κισσάμου
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Χανίων
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	- Στοιχεία έχουν βρεθεί για την ύπαρξη οργανωμένων οικισμών κατά την Μινωική εποχή στα Νωπήγεια.
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	Παραθεριστικές κατοικίες
ΕΤΟΣ 2005:	Μικρής κλίμακας υποδομές συγκέντρωσης κοντά στο παράκτιο μέτωπο
ΕΤΟΣ 2015:	Μεσαίας κλίμακας υποδομές στο παράκτιο μέτωπο
ΕΤΟΣ 2019:	Δεν υπάρχει μεταβολή
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	-Δεν παρατηρείται μεταβολή στις υπάρχουσες υποδομές από το 2015-2019 δεν έχει αναπτυχθεί τουριστικά η περιοχή. -Το μεγαλύτερο τμήμα της περιοχής παραμένει αδόμητο.

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

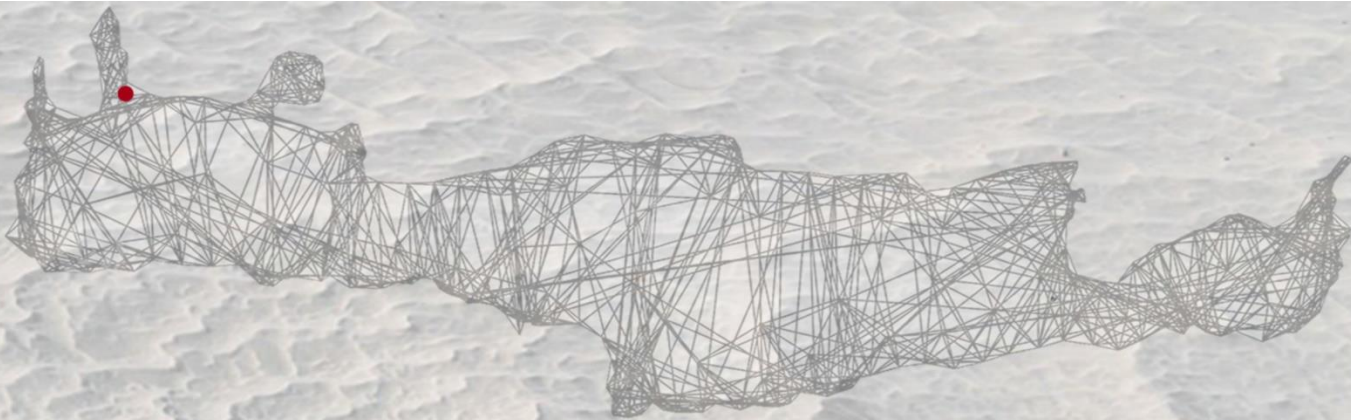

- 1)Μεγάλης κλίμακας υποδομές (Ξενοδοχεία μεγάλης δυναμικότητας, αθλητικές εγκαταστάσεις, τουριστικές μονάδες)
- 2)Μεσαίας κλίμακας υποδομές (Συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών , τουριστικά καταστήματα)
- 3)Μικρής κλίμακας υποδομές (ενοικιαζόμενες αυτοτελείς κατοικίες , παραθεριστικές κατοικίες)

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

2. Παραλία Κολυμβάρι Χανιά

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Κολυμβάρι
ΘΕΣΗ:	Δήμος Πλατανιά
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Χανίων
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	-Το χωριό απογράφεται πρώτη φορά το 1900 -Το Κολυμβάρι είναι πολύ γνωστό για την ορθόδοξη Ακαδημία Κρήτης και το μοναστήρι της γωνιάς που χρονολογείται από το 1662.
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	Μόνιμες κατοικίες / Ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις θερινής λειτουργίας
ΕΤΟΣ 2005:	Μικρής κλίμακας υποδομές πυρηνικής συγκέντρωσης κοντά στο λιμάνι
ΕΤΟΣ 2015:	Μεγάλης κλίμακας υποδομές κοντά στην παλιά εθνική οδό.
ΕΤΟΣ 2019:	Μεγάλης κλίμακας υποδομές με πρόσωπο στην παλιά εθνική οδό.
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	-Οι τουριστικές υποδομές δεν έχουν αναπτυχθεί στο μέτωπο της ακτής -Σημαντικό ποσοστό της περιοχής παραμένει αδόμητο - Το οδικό δίκτυο των υποδομών μεγάλης κλίμακας συνδέεται με λιμάνι.

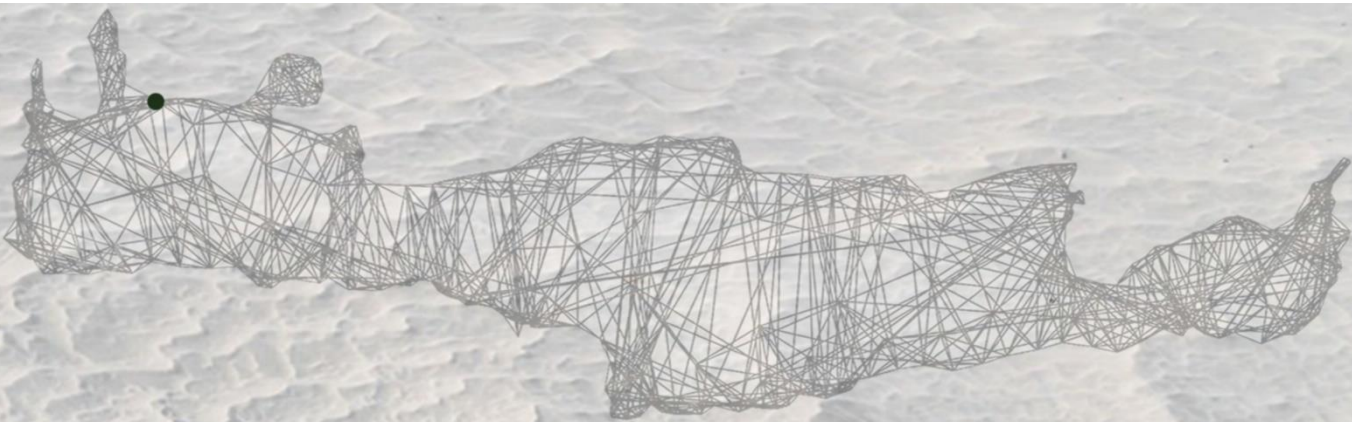

- 1)Μεγάλης κλίμακας υποδομές (Ξενοδοχεία μεγάλης δυναμικότητας, αθλητικές εγκαταστάσεις, τουριστικές μονάδες)
- 2)Μεσαίας κλίμακας υποδομές (Συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών , τουριστικά καταστήματα)
- 3)Μικρής κλίμακας υποδομές (ενοικιαζόμενες αυτοτελείς κατοικίες , παραθεριστικές κατοικίες)

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

3. Παραλία Μάλεμε Χανιά

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Μάλεμε
ΘΕΣΗ:	Δήμος Πλατανιά
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Χανίων
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	-Η περιοχή που τώρα λέγεται Μάλεμε αναφέρεται πρώτη φορά στην επαρχία Κυδωνίας το 1577 από το Fr. Barozzi. -Στη θέση Καυκάλες βόρεια του χωριού, έχει ανακαλυφθεί θολωτός τάφος υστερομινωικής εποχής
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις θερινής λειτουργίας
ΕΤΟΣ 2005:	Μεγάλης και μεσαίας κλίμακας υποδομές σε απόσταση <100μ από την θάλασσα.
ΕΤΟΣ 2015:	Καμία μεταβολή
ΕΤΟΣ 2019:	Μεσαίας κλίμακας υποδομές σε απόσταση από την θάλασσα. Μικρής κλίμακας υποδομές με διάσπαρτη τοποθέτηση
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	-Η περιοχή παρουσιάζει συνεχή ανάπτυξη -Σημαντικό ποσοστό της περιοχής παραμένει αδόμητο -Το οδικό δίκτυο των υποδομών μεγάλης κλίμακας συνδέεται με λιμάνι.

- 1)Μεγάλης κλίμακας υποδομές (Ξενοδοχεία μεγάλης δυναμικότητας, αθλητικές εγκαταστάσεις, τουριστικές μονάδες)
- 2)Μεσαίας κλίμακας υποδομές (Συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών , τουριστικά καταστήματα)
- 3)Μικρής κλίμακας υποδομές (ενοικιαζόμενες αυτοτελείς κατοικίες , παραθεριστικές κατοικίες)

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

4. Παραλία Αγίων Αποστόλων Χανιά

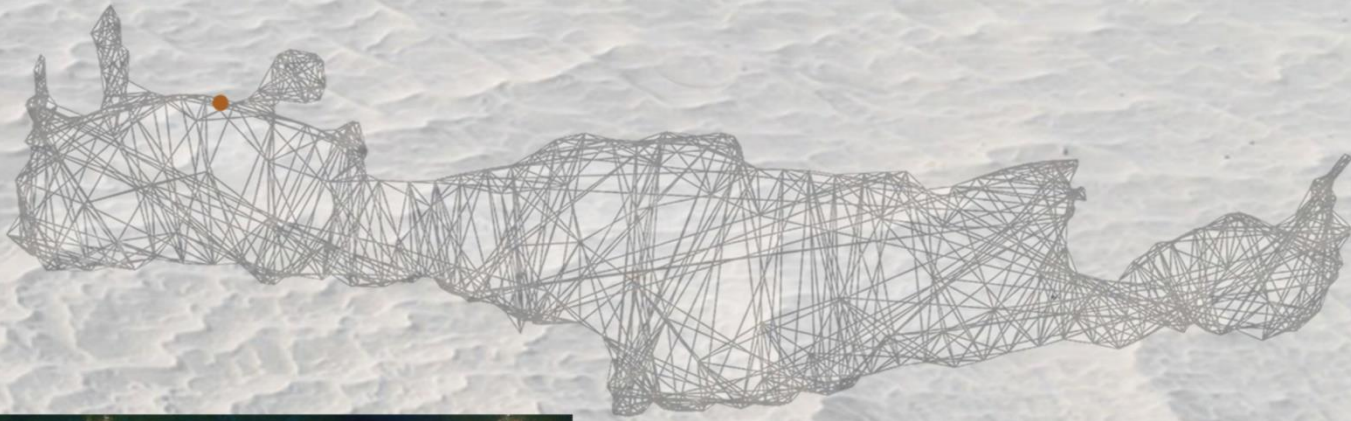
ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

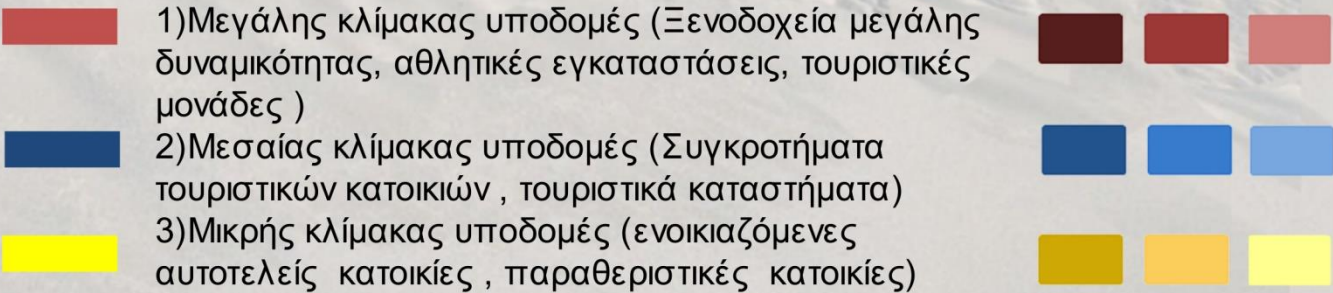
ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Παραλία Αγίων Αποστόλων
ΘΕΣΗ:	Δημοτική ενότητα Νέας Κυδωνίας
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Χανίων
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	-Η παραλία κληρονόμησε το όνομα της από το εκκλησάκι των Αγίων Αποστόλων, το οποίο βρίσκεται στη βορειοανατολική μεριά της παραλίας, πάνω σε μια μικρή χερσόνησο.
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις θερινής λειτουργίας
ΕΤΟΣ 2005:	Μεσαίας κλίμακας υποδομές στο παράκτιο μέτωπο .
ΕΤΟΣ 2015:	Μεγάλης κλίμακας υποδομές στο παράκτιο μέτωπο και με πρόσωπο στην παλιά εθνική οδό . Ανέγερση μικρής κλίμακας υποδομών σε διάσπαρτη διάταξη .
ΕΤΟΣ 2019:	Μεγάλης κλίμακας υποδομές στο παράκτιο μέτωπο.
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	-Η περιοχή παρουσιάζει συνεχή ανάπτυξη -Σημαντικό ποσοστό της περιοχής έχει δομηθεί ιδιαιτέρως στην παράκτια ζώνη -Η περιοχή βρίσκεται κοντά στο κέντρο της πόλης.

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

5. Παραλία Μαράθι Χανιά

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Μαράθι
ΘΕΣΗ:	Δημοτική ενότητα Ακρωτηρίου
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Χανίων
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	-Το Μαράθι ήταν χτισμένο πάνω στα ερείπια της αρχαίας Μίνωας που ήταν το λιμάνι της αρχαίας πόλης της Απτέρας που βρίσκεται στην άλλη πλευρά του κόλπου της Σούδας.
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	Παραθεριστικές κατοικίες
ΕΤΟΣ 2005:	Μικρής κλίμακας υποδομές σε απόσταση μικρότερη των 50μ από την θάλασσα.
ΕΤΟΣ 2015:	Μικρής κλίμακας υποδομές σε απόσταση μικρότερη των 50μ από την θάλασσα.
ΕΤΟΣ 2019:	Μικρής κλίμακας υποδομές σε απόσταση μικρότερη των 50μ από την θάλασσα.
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	-Η περιοχή αναπτύσσεται κοντά σε λιμάνι και κοντά σε στρατιωτική βάση.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

- 1)Μεγάλης κλίμακας υποδομές (Ξενοδοχεία μεγάλης δυναμικότητας, αθλητικές εγκαταστάσεις, τουριστικές μονάδες)
- 2)Μεσαίας κλίμακας υποδομές (Συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών , τουριστικά καταστήματα)
- 3)Μικρής κλίμακας υποδομές (ενοικιαζόμενες αυτοτελείς κατοικίες , παραθεριστικές κατοικίες)

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

6. παραλία Αλμυρίδα Χανιά

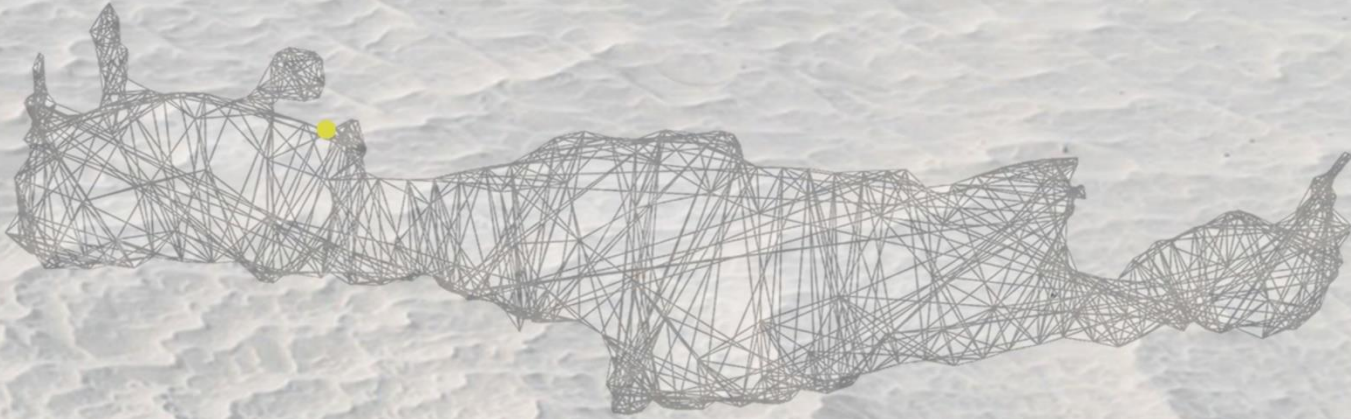
ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Αλμυρίδα
ΘΕΣΗ:	Δημοτική ενότητα Βάμου
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Χανίων
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	-Ο οικισμός αναγνωρίστηκε το 1925 και προσαρτήθηκε στην κοινότητα Πλάκας του νομού Χανίων. -Στον οικισμό αυτό υφίσταται παλαιοχριστιανική βασιλική του βου αιώνα, και το λιμανι όπου δένουν αλιευτικά και τουριστικά σκάφη.
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	Ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις θερινής λειτουργίας
ΕΤΟΣ 2005:	Μικρής και μεσαίας κλίμακας υποδομές σε όλη την έκταση της παράκτιας ζώνης.
ΕΤΟΣ 2015:	Μεσαίας κλίμακας υποδομές σε όλη την έκταση της παράκτιας ζώνης.
ΕΤΟΣ 2019:	Μεσαίας κλίμακας υποδομές σε όλη την έκταση της παράκτιας ζώνης.
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	-Η περιοχή βρίσκεται κοντά σε λιμάνι -Στο μεγαλύτερο ποσοστό της η περιοχή είναι πυκνοδομημένη η τουριστική ανάπτυξη συνεχής .

- 1)Μεγάλης κλίμακας υποδομές (Ξενοδοχεία μεγάλης δυναμικότητας, αθλητικές εγκαταστάσεις, τουριστικές μονάδες)
- 2)Μεσαίας κλίμακας υποδομές (Συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών , τουριστικά καταστήματα)
- 3)Μικρής κλίμακας υποδομές (ενοικιαζόμενες αυτοτελείς κατοικίες , παραθεριστικές κατοικίες)

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

7. Παραλία Κουμπές Ρέθυμνο

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Κουμπές
ΘΕΣΗ:	Δήμος Ρεθύμνης
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Ρέθυμνο
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	-
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	Παραθεριστικές κατοικίες
ΕΤΟΣ 2005:	Μικρής κλίμακας υποδομές με μέτωπο σε κεντρική οδική αρτηρία
ΕΤΟΣ 2015:	Μεσαίας κλίμακας υποδομές με μέτωπο σε κεντρική οδική αρτηρία
ΕΤΟΣ 2019:	-Καμία μεταβολή
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	-Η περιοχή βρίσκεται κοντά στην πόλη του Ρεθύμνου

- 1)Μεγάλης κλίμακας υποδομές (Ξενοδοχεία μεγάλης δυναμικότητας, αθλητικές εγκαταστάσεις, τουριστικές μονάδες)
- 2)Μεσαίας κλίμακας υποδομές (Συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών , τουριστικά καταστήματα)
- 3)Μικρής κλίμακας υποδομές (ενοικιαζόμενες αυτοτελείς κατοικίες , παραθεριστικές κατοικίες)

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

8. παραλία Μισίρια Ρέθυμνο :

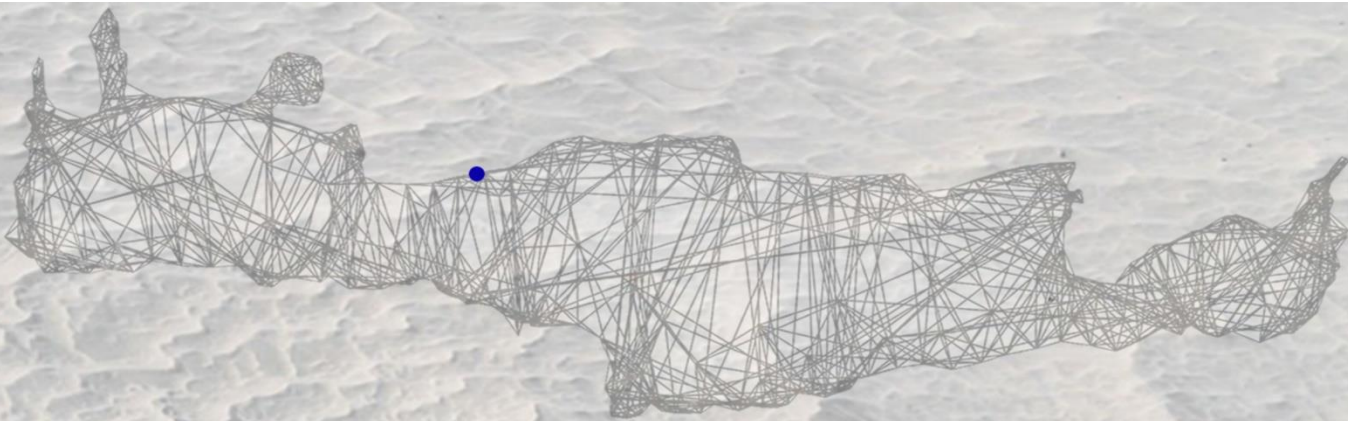
ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

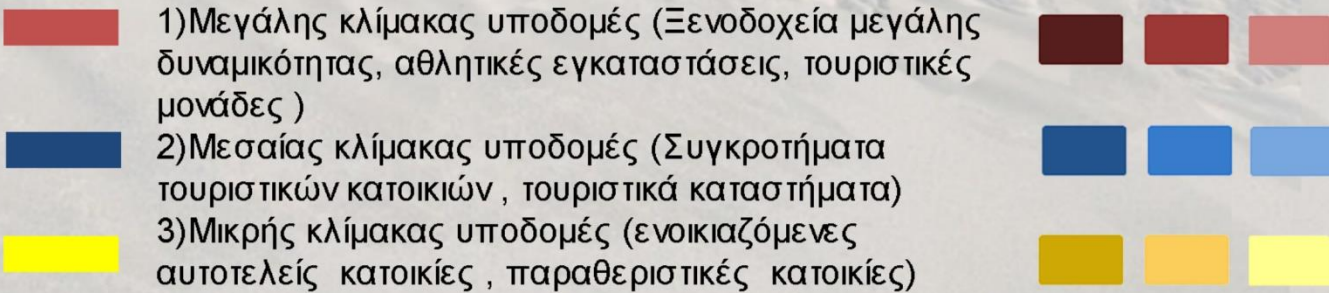
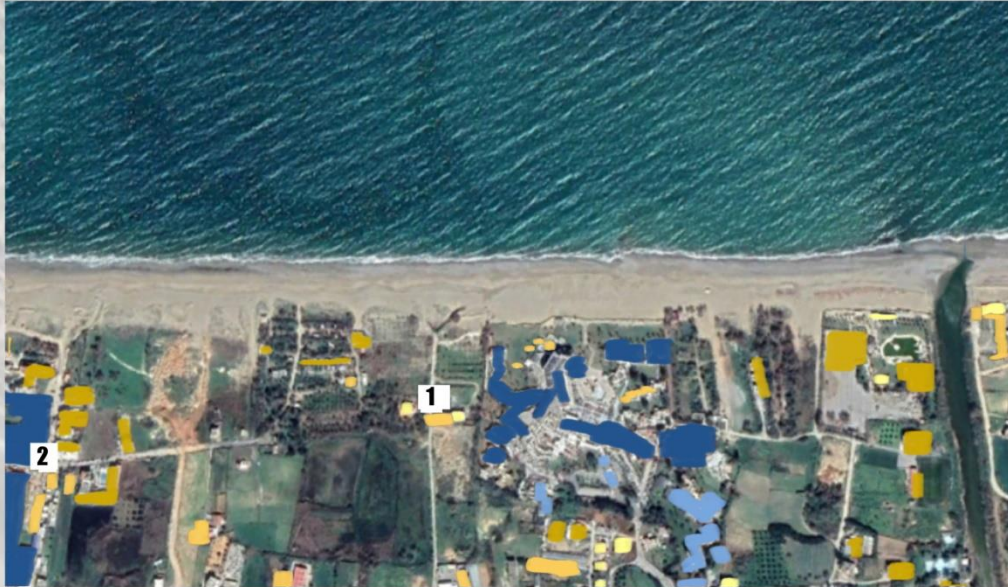

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Μισίρια
ΘΕΣΗ:	Δήμος Ρεθυμνης
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Ρέθυμνο
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	Χρονικά το τοπωνύμιο προσδιορίζεται στην περίοδο της τουρκοκρατίας και πιθανότατα της Αιγυπτιοκρατίας στην Κρήτη (1830-1840). Τα Μισίρια προέρχονται από την αραβική λέξη «Mesr» = Αίγυπτος-Κάιρο
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	Ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις θερινής λειτουργίας
ΕΤΟΣ 2005:	Μεσαίας κλίμακας υποδομές κοντά στο παράκτιο μέτωπο
ΕΤΟΣ 2015:	Μικρής κλίμακας υποδομές σε διάσπαρτη διάταξη εντός της περιοχής.
ΕΤΟΣ 2019:	Μεσαίας κλίμακας υποδομές κατ επέκταση με τις υφιστάμενες υπάρχουσες υποδομές
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	-Αποτελεί επέκταση της μεγάλης παραλίας της πόλης που ξεκινάει δυτικά του λιμανιού -Κοντά στην κεντρική οδό υπάρχουν κατοικίες μόνιμης κατοίκησης. - Μεγάλο ποσοστό της περιοχής παραμένει αδόμητο.

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

9. Παραλία Σπηλιές Ρέθυμνο :

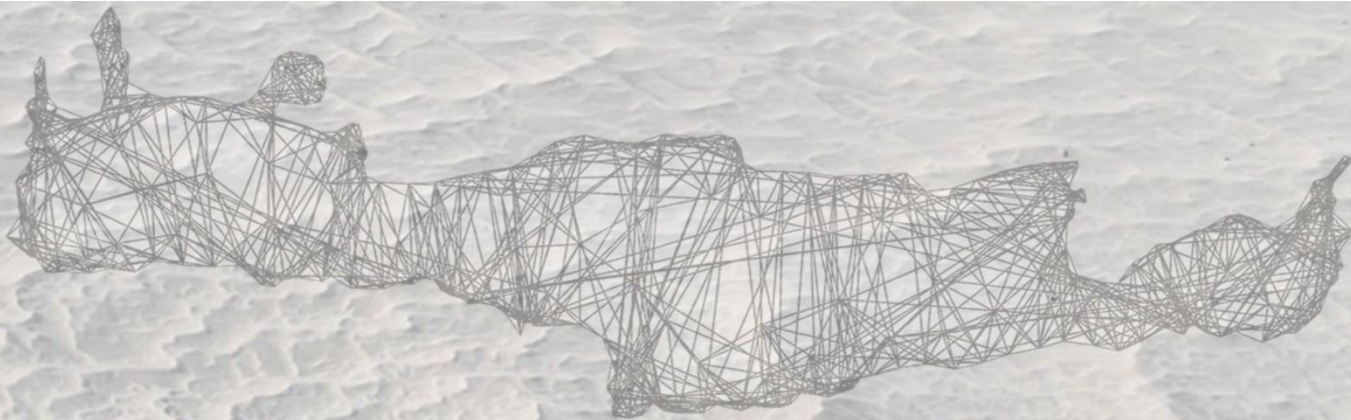
ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

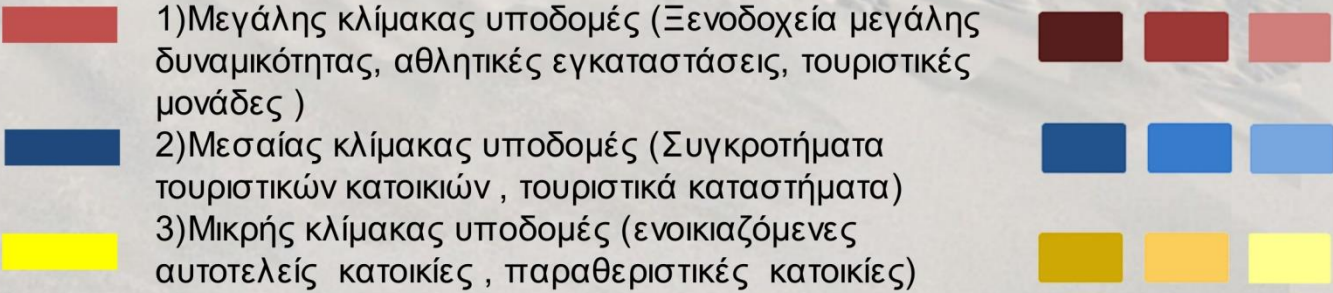

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Σπηλιές
ΘΕΣΗ:	Ρέθυμνο –περιοχή Λατσιμά
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Ρεθύμνου
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	-
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	-
ΕΤΟΣ 2005:	Μικρής κλίμακας υποδομη
ΕΤΟΣ 2015:	Καμία μεταβολή
ΕΤΟΣ 2019:	Καμία μεταβολή
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	-Βρίσκεται πολύ κοντά στην εθνική οδό Ηρακλείου-Ρεθύμνου. -Στην περιοχή τα τελευταία χρόνια παρατηρείται αύξηση των τουριστών και του παραθαλάσσιου εξοπλισμού (ομπρέλες και ξαπλώστρες)

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

10. παραλία Μπάλι Ρέθυμνο :

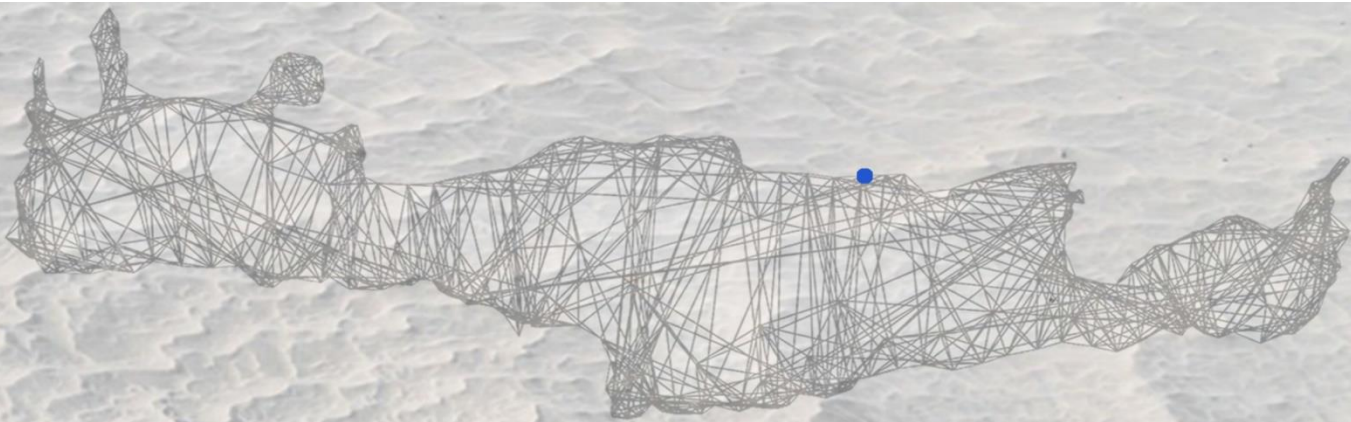
ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

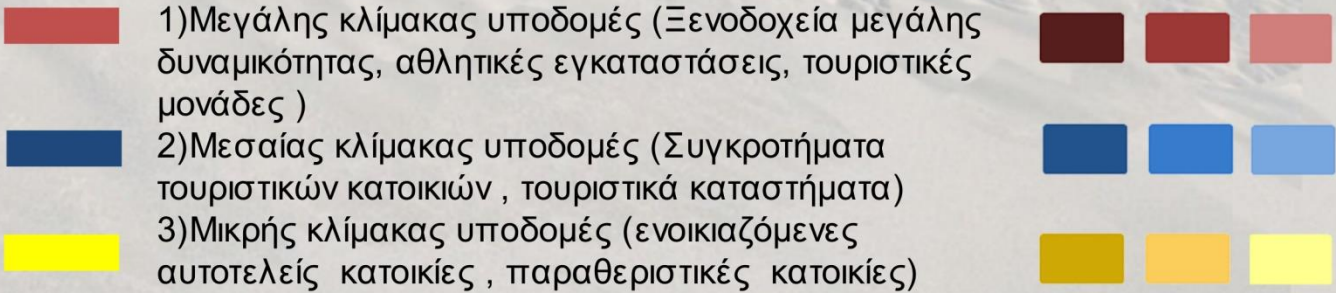

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Μπαλί
ΘΕΣΗ:	Δημος Μυλοποτάμου
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Ρέθυμνο
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	Οι Βενετσιάνοι το ονόμαζαν Ατάλη, από το αρχαίο του όνομα που ήταν Αστάλη. Υπάρχει και η Μονή Ατάλης εκεί κοντά, που διατηρεί τη μεσαιωνική ονομασία του τόπου. Είναι κτισμένο σε μία υπερυψωμένη μικρή χερσόνησο, έτσι έχει θέα στον όρμο και τη θάλασσα
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	Ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις θερινής λειτουργίας
ΕΤΟΣ 2005:	Μικρής και μεσαίας κλίμακας υποδομές σε όλη την έκταση της παράκτιας ζώνης.
ΕΤΟΣ 2015:	Μεσαίας κλίμακας υποδομές σε όλη την έκταση της παράκτιας ζώνης.
ΕΤΟΣ 2019:	Μεσαίας κλίμακας υποδομές σε όλη την έκταση της παράκτιας ζώνης.
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	-Η περιοχή βρίσκεται κοντά σε λιμάνι -Στο μεγαλύτερο ποσοστό της η περιοχή είναι πυκνοδομημένη η τουριστική ανάπτυξη συνεχής .

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

11. παραλία Σκαλέτα Ρέθυμνο

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Σκαλέτα
ΘΕΣΗ:	Δημοτική ενότητα Αρκαδίου
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Ρέθυμνο
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	Ως ξεχωριστός οικισμός αναφέρεται επίσημα για πρώτη φορά το 1981 να απογράφεται στην τότε κοινότητα Πρίνου.
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	Ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις θερινής λειτουργιάς
ΕΤΟΣ 2005:	Μεγάλης κλίμακας υποδομές κεντρικά της περιοχής.
ΕΤΟΣ 2015:	Μεσαίας κλίμακας υποδομές σε όλη την έκταση της παράκτιας ζώνης.
ΕΤΟΣ 2019:	Μεσαίας κλίμακας υποδομές κοντά στην εθνική οδό.
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	-Μέσα από το χωριό περνάει Βόρειος Οδικός Άξονας Κρήτης (Β.Ο.Α.Κ.) -Στο μεγαλύτερο ποσοστό της η περιοχή είναι αδόμητη .

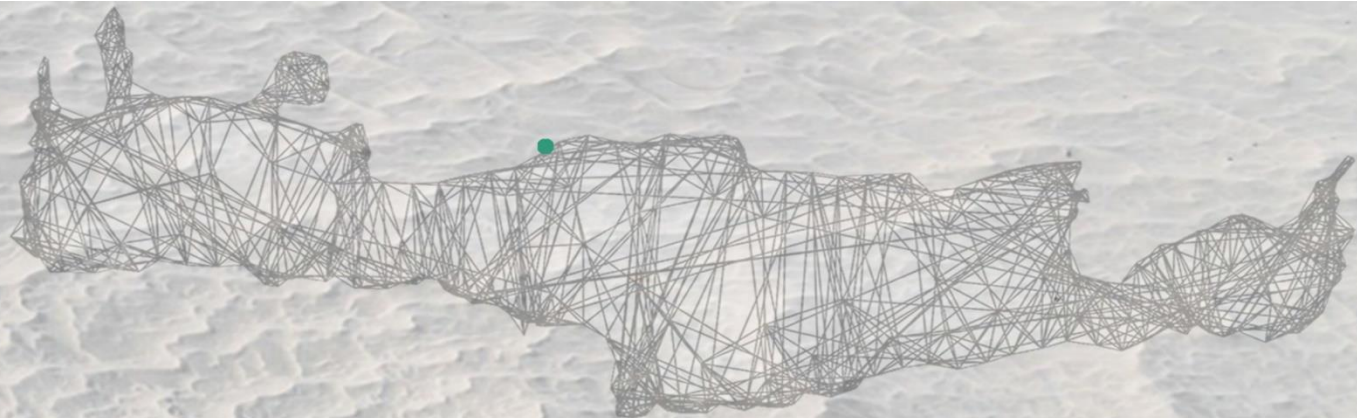

- 1)Μεγάλης κλίμακας υποδομές (Ξενοδοχεία μεγάλης δυναμικότητας, αθλητικές εγκαταστάσεις, τουριστικές μονάδες)
- 2)Μεσαίας κλίμακας υποδομές (Συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών , τουριστικά καταστήματα)
- 3)Μικρής κλίμακας υποδομές (ενοικιαζόμενες αυτοτελείς κατοικίες , παραθεριστικές κατοικίες)

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

12. Παραλία –περιοχη Γεροπόταμος Ρέθυμνο

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Γεροπόταμος
ΘΕΣΗ:	Δήμος Μυλοποτάμου
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Ρέθυμνο
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	Ο Γεροπόταμος (Γεροπόταμος ή Ιερός Ποταμός) είναι ένα υδάτινο ρεύμα στη νότια Κρήτη. Η αποχετευτική του έκταση είναι 214 τετραγωνικά μίλια. Το ποτάμι αυτό ήταν πηγή ύδρευσης για τον αρχαίο μινωικό οικισμό της Φαιστού. Ο Ιεροπόταμος προσελκύνθηκε πολύ από τους Μινωίτες λόγω της έντασης της γεωργίας, ακόμη και στην Εποχή του Χαλκού στη Φαιστό. Οι επιστήμονες έχουν διαπιστώσει ότι η λεκάνη των υπόγειων υδάτων μπορεί να είχε υπερανασυρθεί κάποια στιγμή στην Εποχή του Χαλκού, γεγονός που συνέβαλε στη μυστηριώδη ερήμωση της Φαιστού.
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	Ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις θερινής λειτουργίας
ΕΤΟΣ 2005:	Μεγάλης κλίμακας υποδομές με μέτωπο στην θάλασσα.
ΕΤΟΣ 2015:	-
ΕΤΟΣ 2019:	-
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	- Οι ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις βρίσκονται με πρόσωπο στην ΕΟ Ρεθύμνου- Ηρακλείου και σε ύψωμα σε σχέση με την στάθμη της θάλασσας η πρόσβαση στην θάλασσα από τις ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις δεν είναι άμεση . -Στο μεγαλύτερο ποσοστό της η περιοχή είναι δομημένη .

- 1)Μεγάλης κλίμακας υποδομές (Ξενοδοχεία μεγάλης δυναμικότητας, αθλητικές εγκαταστάσεις, τουριστικές μονάδες)
- 2)Μεσαίας κλίμακας υποδομές (Συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών , τουριστικά καταστήματα)
- 3)Μικρής κλίμακας υποδομές (ενοικιαζόμενες αυτοτελείς κατοικίες , παραθεριστικές κατοικίες)

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

13. παραλία Πάνορμου Ρέθυμνο

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

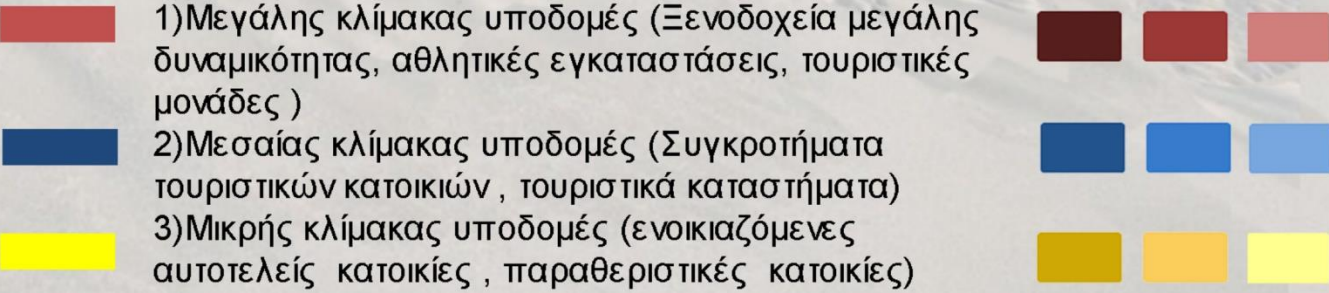
ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Πάνορμος
ΘΕΣΗ:	Δημος Μυλοποτάμου
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Ρέθυμνο
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	<p>Το Πάνορμο είναι τοποθετημένο σε μια ιστορική περιοχή, καθώς εδώ τοποθετείται η αρχαία Panormus. Η ύπαρξη μιας αρχαίας πόλης επιβεβαιώνεται κι από την εύρεση της βασιλικής της Αγίας Σοφίας, του 6ου μ.Χ. αιώνα. Μάλιστα, η βασιλική θεωρείται ως μια από τις μεγαλύτερες παλαιοχριστιανικές στην Ελλάδα και ως η μεγαλύτερη στην Κρήτη. Επίσης, το Πάνορμο ονομάζεται και Καστέλι Μυλοποτάμου ή Ρουμελί Καστέλι, καθώς είχε κατασκευαστεί από τους Γενουάτες, οι οποίοι κατέλαβαν την Κρήτη το 1206. Ίχνη του φρουρίου σώζονται δίπλα στο λιμάνι.</p> <p>Στη σύγχρονη ιστορία της περιοχής, το Πάνορμο αποτέλεσε το σημαντικότερο λιμάνι για τη μεταφορά των αγροτικών προϊόντων του Μυλοποτάμου. Μετά την κατοχή, όταν και βομβαρδίστηκε, το μικρό ψαροχώρι και λιμάνι μετατράπηκε σταδιακά σε τουριστικό θέρετρο, καθώς κατασκευάστηκε η εθνική οδός, ενώ το 1980 κατασκευάστηκε το σημερινό λιμάνι της περιοχής.</p>
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	Ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις θερινής λειτουργίας
ΕΤΟΣ 2005:	Μεσαίας κλίμακας υποδομές σε όλη την έκταση της περιοχής και μικρής κλίμακας υποδομές με πυκνή δόμηση κοντά στο λιμάνι .
ΕΤΟΣ 2015:	Μεσαίας κλίμακας υποδομές στο βορειοδυτικό τμήμα της περιοχής
ΕΤΟΣ 2019:	Μεσαίας κλίμακας υποδομές σε διάσπαρτη χωροθέτηση.
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	<p>-Η περιοχή Πανόρμου βρίσκεται κοντά στην ΕΟ Ρεθύμνου- Ηρακλείου</p> <p>-Στο μεγαλύτερο ποσοστό της η περιοχή είναι πυκνοδομημένη.</p> <p>-Κοντά στην περιοχή βρίσκεται λιμάνι.</p>

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

14. Παραλία Φόδελε Ηράκλειο

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Παραλία Φόδελε
ΘΕΣΗ:	Δημος Μυλοποτάμου
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Ηρακλείου
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	Στην περιοχή του σημερινού χωριού διαπιστώθηκε τελευταία ότι βρισκόταν η αρχαία πόλη Παντομάτριον, της οποίας το όνομα διασώζεται στον ποταμό. Το σημερινό χωριό κτίστηκε σε μεταγενέστερη εποχή και πήρε το όνομά του από το επίθετο του πρώτου οικιστή (Φόδελε), που αναφέρεται στην Κρήτη το 1299. Στην απογραφή 1583 αναγράφεται ότι υπαγόταν στην επαρχία Μυλοποτάμου έως και τις αρχές του 20ου αιώνα. Το χωριό συνδέθηκε με το μεγάλο ζωγράφο Δομήνικο Θεοτοκόπουλο. Η διατήρηση του επωνύμου Θεοτοκάκης στο χωριό οδήγησε στο συμπέρασμα ότι ο Ελ Γκρέκο καταγόταν από εκεί .
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	Ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις θερινής λειτουργίας
ΕΤΟΣ 2005:	Μεσαίας κλίμακας υποδομές σε όλη την έκταση της περιοχής και μικρής κλίμακας υποδομές με πρόσωπο στην παραλία.
ΕΤΟΣ 2015:	-
ΕΤΟΣ 2019:	-
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	-Η περιοχή παραλία Φόδελε βρίσκεται κοντά στην ΕΟ Ρεθύμνου- Ηρακλείου -Στην περιοχή βρίσκεται ένα μικρής έκτασης λιμάνι.

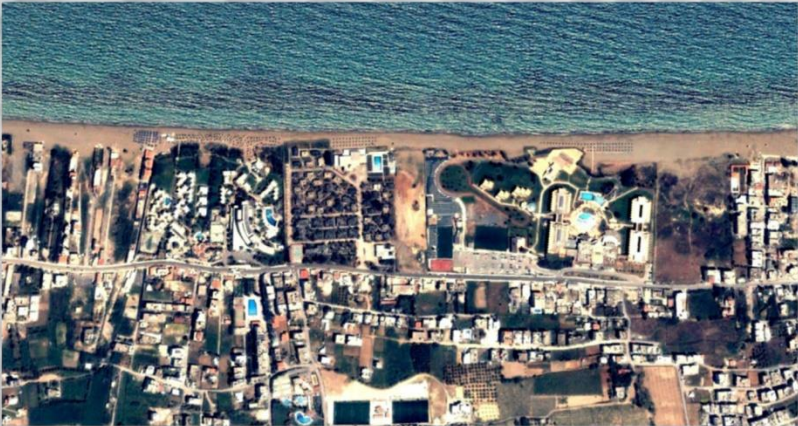

- 1)Μεγάλης κλίμακας υποδομές (Ξενοδοχεία μεγάλης δυναμικότητας, αθλητικές εγκαταστάσεις, τουριστικές μονάδες)
- 2)Μεσαίας κλίμακας υποδομές (Συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών , τουριστικά καταστήματα)
- 3)Μικρής κλίμακας υποδομές (ενοικιαζόμενες αυτοτελείς κατοικίες , παραθεριστικές κατοικίες)

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

15. παραλία Αμμουδάρα Ηράκλειο

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Παραλία Αμμουδάρα
ΘΕΣΗ:	Ηράκλειο
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Ηρακλείου
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	Η Αμμουδάρα είναι μια πολύ μεγάλη παραλία που ξεκινάει μπροστά από το Παγκρήτιο Στάδιο στις εκβολές του Γιόφυρου Ποταμού, 1 χλμ δυτικά από το κέντρο του Ηρακλείου, και φτάνει ως τις εκβολές του Αλμυρού ποταμού στην περιοχή των Ελληνοπεραμάτων. Ο κύριος οικισμός της Αμμουδάρας βρίσκεται στην περιφέρεια του Γαζίου, της έδρας του δήμου Μαλεβιζίου, που είναι κτισμένο σε χαμηλό λόφο σε απόσταση περίπου 2 χλμ από τη θάλασσα. Η παραλία της Αμμουδάρας, σχεδόν σε όλο το μήκος της και σε απόσταση περίπου 50μ από την παραλία υπάρχει βράχος που αποτελούσε στην αρχαιότητα το όριο της παραλίας.
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	Ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις θερινής λειτουργίας
ΕΤΟΣ 2005:	Μεσαίας κλίμακας υποδομές σε όλη την έκταση της περιοχής και μικρής κλίμακας υποδομές με πυκνή δόμηση και μεγάλης κλίμακας υποδομές .
ΕΤΟΣ 2015:	Μεσαίας κλίμακας υποδομές
ΕΤΟΣ 2019:	Μεσαίας κλίμακας υποδομές
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	-Η παραλία Αμμουδάρα βρίσκεται κοντά στην πόλη του Ηρακλείου, κοντά σε αθλητικές εγκαταστάσεις και κοντά στον υδροβιότοπο του Αλμυρού -Στο μεγαλύτερο ποσοστό της η περιοχή είναι πυκνοδομημένη.

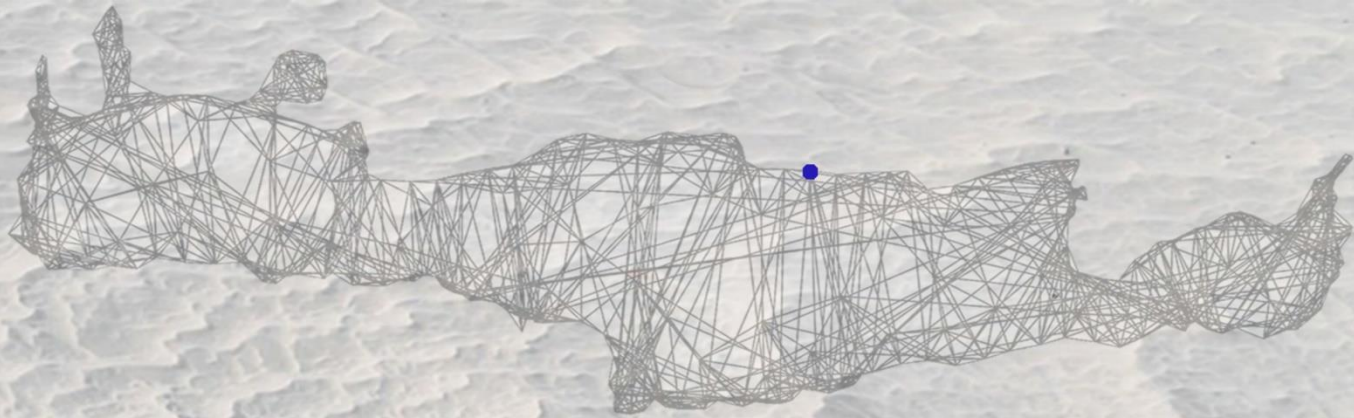

- 1)Μεγάλης κλίμακας υποδομές (Ξενοδοχεία μεγάλης δυναμικότητας, αθλητικές εγκαταστάσεις, τουριστικές μονάδες)
- 2)Μεσαίας κλίμακας υποδομές (Συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών , τουριστικά καταστήματα)
- 3)Μικρής κλίμακας υποδομές (ενοικιαζόμενες αυτοτελείς κατοικίες , παραθεριστικές κατοικίες)

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

16. παραλία Καρτερού Ηράκλειο

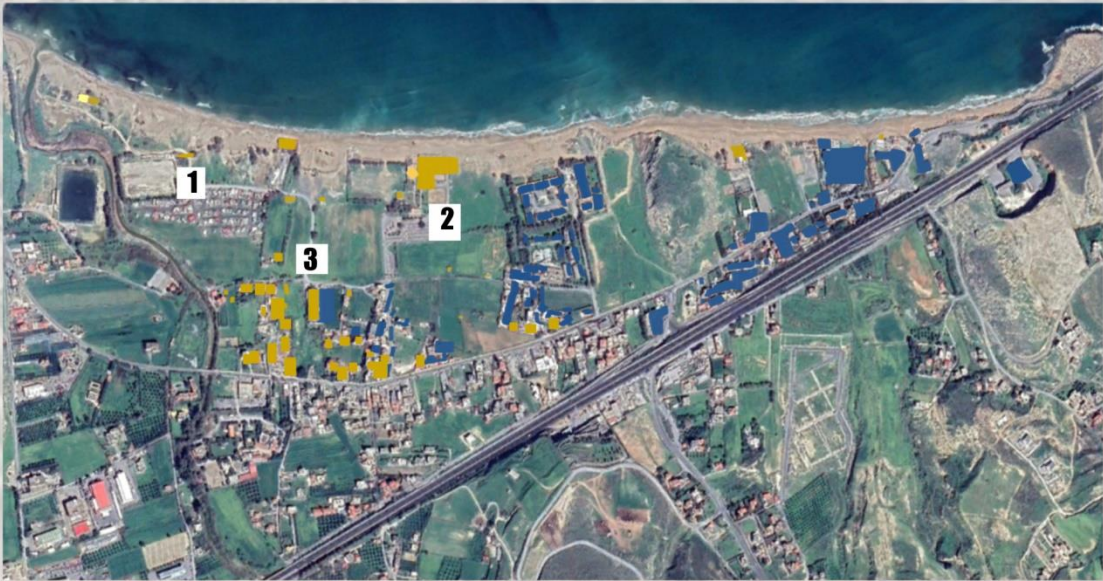
ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Παραλία Καρτερού
ΘΕΣΗ:	Δήμου Ηρακλείου.
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Ηρακλείου
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	Ο Καρτερός είναι ένας παραθαλάσσιος τουριστικός οικισμός. Στον κόλπο του Καρτερού υπάρχουν δύο οικισμοί, ο Καρτερός και η Αμνισός. Η αρχαία πόλη Αμνισός είχε συνεχή κατοίκηση από την Μεσομινωική περίοδο (19ος αιώνας π.Χ.) μέχρι τους Ρωμαϊκούς χρόνους.
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	Ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις θερινής λειτουργίας
ΕΤΟΣ 2005:	Μικρής και μεσαίας κλίμακας υποδομές σε όλη την έκταση της περιοχής.
ΕΤΟΣ 2015:	-
ΕΤΟΣ 2019:	-
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	- Απέναντι από την παραλία υπάρχει ένα μικρό νησί, το Μονοχάρακο στο οποίο ο η πρόσβαση γίνεται είτε κολυμπώντας είτε με ένα ποδήλατο θαλάσσης από την Αμνισό. -Ο Καρτερός είναι δίπλα στην Αμνισσό, φυσική συνέχεια της περιοχής όπου βρίσκεται ο Αρχαιολογικός Χώρος Αμνίσου -Στο μεγαλύτερο ποσοστό της η περιοχή είναι αδόμητη. - Κοντά στην παραλία και σε απόσταση μικρότερη από 150μ από την θάλασσα υπάρχει χώρος στάθμευσης τροχόσπιτων.

- 1)Μεγάλης κλίμακας υποδομές (Ξενοδοχεία μεγάλης δυναμικότητας, αθλητικές εγκαταστάσεις, τουριστικές μονάδες)
- 2)Μεσαίας κλίμακας υποδομές (Συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών , τουριστικά καταστήματα)
- 3)Μικρής κλίμακας υποδομές (ενοικιαζόμενες αυτοτελείς κατοικίες , παραθεριστικές κατοικίες)

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

17. Παραλία Κοκκίνη Χάνι Ηράκλειο

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Παραλία Κοκκίνη Χάνι
ΘΕΣΗ:	Δήμος Χερσονήσου
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Ηρακλείου
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	Η περιοχή παλιότερα λεγόταν Αρμιλίδες. Τη σημερινή του ονομασία ο οικισμός οφείλει στο πιο σημαντικό από τα παλιά χάνια της περιοχής, το Χάνι του Κοκκίνη. Ο οικισμός Κοκκίνη Χάνι έχει τις ρίζες του στα τέλη της τουρκοκρατίας όταν κάτοικοι από τα γύρω χωριά άρχισαν να καλλιεργούν τα κτήματα που είχαν στην ευρύτερη παραλιακή περιοχή. Η ενασχόληση τους αυτή αλλά και η ανάγκη να εξυπηρετηθούν οι οδοιπόροι από και προς την πόλη του Ηρακλείου. Κατά την Μάχη της Κρήτης σε ολόκληρο τον κάμπο του Κοκκίνη υπήρχαν μοναχά λιγιστά μικρά κτίσματα.
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	Μόνιμες κατοικίες / ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις θερινής λειτουργίας
ΕΤΟΣ 2005:	Μικρής κλίμακας υποδομές πυρηνικής συγκέντρωσης σε όλη την έκταση. Μεσαίας κλίμακας υποδομές.
ΕΤΟΣ 2015:	-
ΕΤΟΣ 2019:	-
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	-Οι τουριστικές υποδομές έχουν αναπτυχθεί σε όλη την έκταση της περιοχής -Το μεγαλύτερο ποσοστό της περιοχής παραμένει δομημένο. - Η παραλία βρίσκεται κοντά στην πόλη . - Στην περιοχή έχει ανακαλυφθεί αρχαιολογικός χώρος στο 14ο χιλιόμετρο της κεντρικής αρτηρίας Ηρακλείου-Μαλίων. Χρονολογικά συμπίπτει με τα νεότερα ανάκτορα της Κνωσού και της Φαιστού.

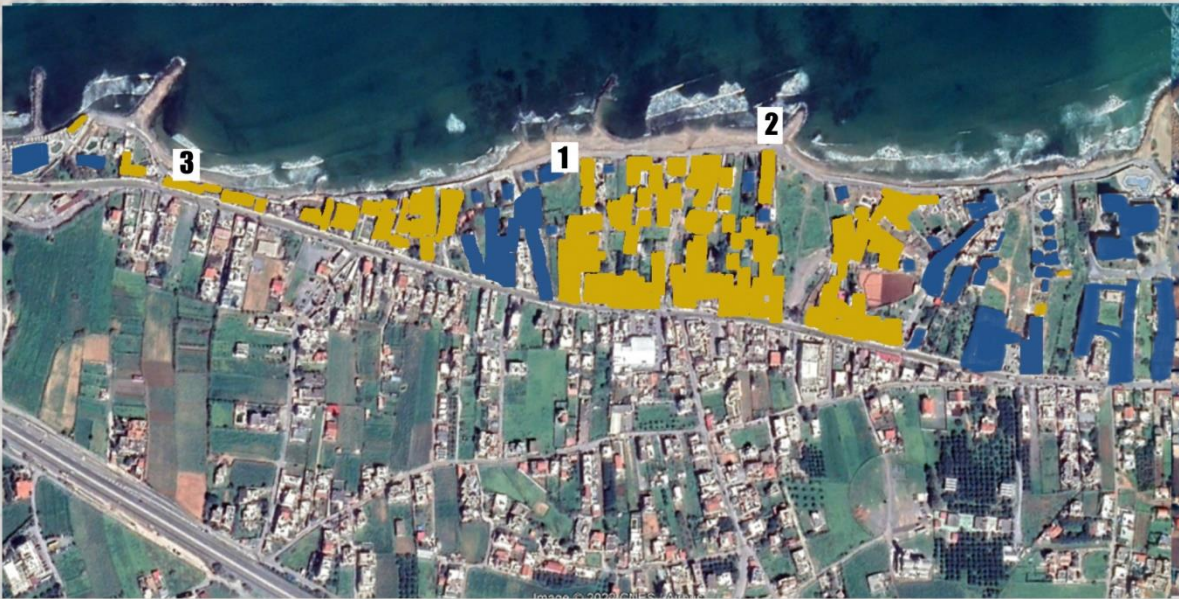
1

2

3

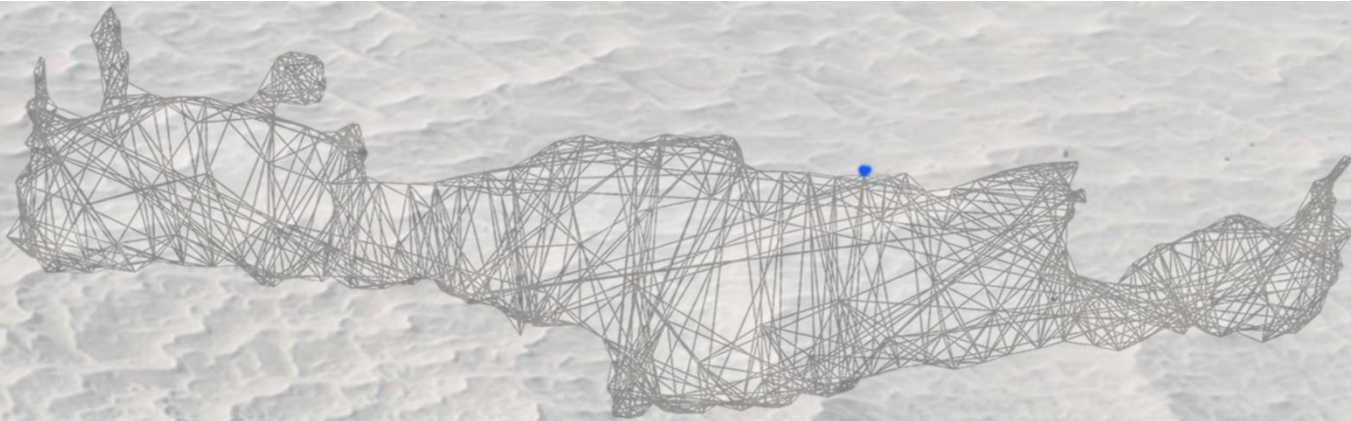
- 1)Μεγάλης κλίμακας υποδομές (Ξενοδοχεία μεγάλης δυναμικότητας, αθλητικές εγκαταστάσεις, τουριστικές μονάδες)
- 2)Μεσαίας κλίμακας υποδομές (Συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών , τουριστικά καταστήματα)
- 3)Μικρής κλίμακας υποδομές (ενοικιαζόμενες αυτοτελείς κατοικίες , παραθεριστικές κατοικίες)

2005 2015 2019

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

18. παραλία Γούβες Ηράκλειο

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Παραλία Γούβες
ΘΕΣΗ:	Δήμος Γουβών
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Ηρακλείου
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	-Στα νοτιοανατολικά των Άνω Γουβών βρίσκεται το μοναστήρι του Αγίου Ιωάννη του Θεολόγου. Όταν οι Οθωμανοί Τούρκοι κατέλαβαν την Κρήτη, το μοναστήρι ήταν τόπος συγκέντρωσης αγωνιστών της ελευθερίας και φιλοξένησε επίσης ένα κρυφό σχολειό. Το 1896 το μοναστήρι καταστράφηκε. -Στις Άνω Γούβες, υφίσταται μέχρι σήμερα οικία μινωικής εποχής και μινωικά ερείπια καθώς και ένα σπήλαιο.
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	Ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις θερινής λειτουργίας
ΕΤΟΣ 2005:	Μεγάλης κλίμακας υποδομές ξενοδοχεία μεγάλης δυναμικότητας κεντρικά της περιοχής / Μεσαίας κλίμακας υποδομές συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών/Μικρής κλίμακας υποδομές αυτοτελής κατοικίες
ΕΤΟΣ 2015:	Μεσαίας κλίμακας υποδομές
ΕΤΟΣ 2019:	Μεγάλης κλίμακας υποδομές σε συνέχεια με τις υπάρχουσες τις περιοχής
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	-Η πρόσβαση στο χωριό γίνεται μέσω της παλαιάς εθνικής οδού Ηρακλείου- Λασιθίου με ένα κάθετο δρόμο που καταλήγει στο παραλιακό του μέτωπο -Σημαντικό ποσοστό της περιοχής παραμένει αδόμητο

- 1)Μεγάλης κλίμακας υποδομές (Ξενοδοχεία μεγάλης δυναμικότητας, αθλητικές εγκαταστάσεις, τουριστικές μονάδες)
- 2)Μεσαίας κλίμακας υποδομές (Συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών , τουριστικά καταστήματα)
- 3)Μικρής κλίμακας υποδομές (ενοικιαζόμενες αυτοτελείς κατοικίες , παραθεριστικές κατοικίες)

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

19. Παραλία Ανάληψη Ηράκλειο

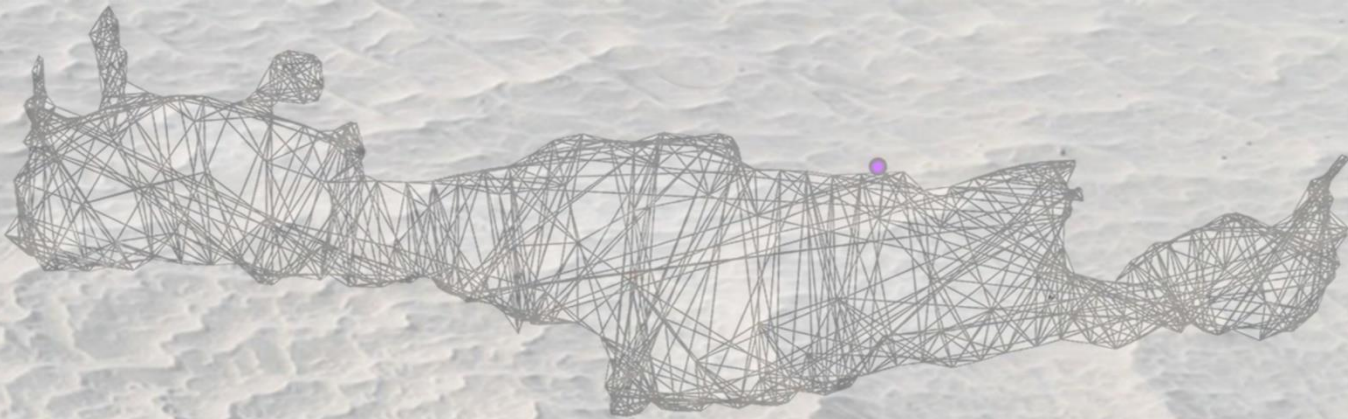
ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

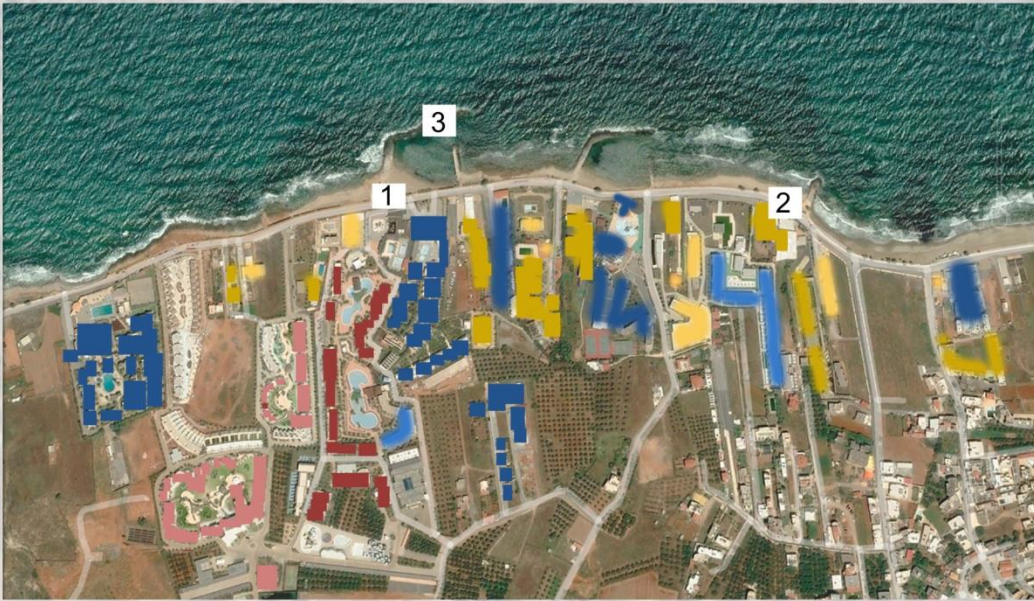

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Παραλία Ανάληψη
ΘΕΣΗ:	Δήμος Ηρακλείου
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Ηρακλείο
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	<p>- Ο οικισμός, μέχρι το 1981 ονομαζόταν Σβούρου Μετόχι, από τον πρώτο οικιστή του, τον Οθωμανό τσιφλικά Σβούρο. Μετά την αποχώρηση των Οθωμανών από την Κρήτη, η Ανάληψη καταλήφθηκε από τους κατοίκους του χωριού Άγιος Γεώργιος.</p> <p>-Μετά την κατοίκηση από χριστιανούς στην περιοχή χτίστηκε η πρώτη εκκλησία, που πάνω από το κατώφλι της υπάρχει σκαλισμένη η λέξη Ανάληψη.</p>
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	Μόνιμες κατοικίες / Ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις θερινής λειτουργίας
ΕΤΟΣ 2005:	Μικρής κλίμακας υποδομές και μεσαίας κλίμακας υποδομές στο παραλιακό μέτωπο.
ΕΤΟΣ 2015:	Μεγάλης κλίμακας υποδομές / Μεσαίας κλίμακας υποδομές/ Μικρής κλίμακας υποδομές.
ΕΤΟΣ 2019:	Μεγάλης κλίμακας υποδομές σε απόσταση από την θάλασσα
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	<p>-Οι τουριστικές υποδομές δεν έχουν αναπτυχθεί στο μέτωπο της ακτής</p> <p>-Σημαντικό ποσοστό της περιοχής παραμένει αδόμητο</p>

- 1)Μεγάλης κλίμακας υποδομές (Ξενοδοχεία μεγάλης δυναμικότητας, αθλητικές εγκαταστάσεις, τουριστικές μονάδες)
- 2)Μεσαίας κλίμακας υποδομές (Συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών , τουριστικά καταστήματα)
- 3)Μικρής κλίμακας υποδομές (ενοικιαζόμενες αυτοτελείς κατοικίες , παραθεριστικές κατοικίες)

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

20. Παραλια Σταλίδας Ηράκλειο

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Παραλία Σταλίδας
ΘΕΣΗ:	Δήμος Χερσονήσου
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Ηρακλείου
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	<p>- Η Σταλίδα, ξεκίνησε να κατοικείται από Μοχιανούς (κατοίκους του Μοχού - χωριό που βρίσκεται σε κοντινή απόσταση) . Πρώτη φορά αναφέρεται στην απογραφή του 1940 . Το όνομα “Σταλίζ” είναι αρχαίο ελληνικό τοπωνύμιο και προέρχεται απ’ το ρήμα σταλίζω (αναπαύομαι για σκιά) .</p> <p>-Τις πρώτες δεκαετίες του περασμένου αιώνα, στην περιοχή υπήρχαν μερικές αποθήκες εμπορών του Μοχού ενώ χρησιμοποιούνταν και ως λιμάνι για την εξαγωγή των προϊόντων της περιοχής και του Λασιθίου.</p>
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	Μόνιμες κατοικίες / ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις θερινής λειτουργίας
ΕΤΟΣ 2005:	Μικρής κλίμακας υποδομές
ΕΤΟΣ 2015:	Μικρής κλίμακας υποδομές.
ΕΤΟΣ 2019:	Μικρής κλίμακας υποδομές.
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	<p>-Η περιοχή στο μεγαλύτερο ποσοστό της είναι δομημένη</p> <p>-Περίπου στο μέσο της παραλίας βρίσκεται η βυζαντινή εκκλησία του Αγίου Ιωάννη, η οποία χτίστηκε πάνω στα βράχια το 1600.</p> <p>- Στη Σταλίδα ξεκινάει ένα μονοπάτι μήκους 5χλμ. περίπου που οδηγεί στο Μοχό ονομάζεται Βουλγάρικο Μονοπάτι, καθώς δημιουργήθηκε από Βούλγαρους αιχμαλώτους κατά τη διάρκεια του Β’ Παγκοσμίου Πολέμου.</p>

1

2

3

- 1)Μεγάλης κλίμακας υποδομές (Ξενοδοχεία μεγάλης δυναμικότητας, αθλητικές εγκαταστάσεις, τουριστικές μονάδες)
- 2)Μεσαίας κλίμακας υποδομές (Συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών , τουριστικά καταστήματα)
- 3)Μικρής κλίμακας υποδομές (ενοικιαζόμενες αυτοτελείς κατοικίες , παραθεριστικές κατοικίες)

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

21. Παραλία Δράπανον Ηράκλειο

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Παραλία Δράπανον
ΘΕΣΗ:	Χερσόνησος
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Ηρακλείου
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	-
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	Ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις θερινής λειτουργίας
ΕΤΟΣ 2005:	Μικρής κλίμακας υποδομές και μεσαίας κλίμακας υποδομές
ΕΤΟΣ 2015:	Μεσαίας κλίμακας υποδομές
ΕΤΟΣ 2019:	Μεγάλης κλίμακας υποδομές, μικρής κλίμακας υποδομές και μεσαίας κλίμακας υποδομές.
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	<ul style="list-style-type: none">- Οι τουριστικές υποδομές δεν έχουν αναπτυχθεί σε όλη την έκταση της περιοχής.- Σημαντικό ποσοστό της περιοχής είναι δομημένο- Η περιοχή εφάπτεται με την παλαιά εθνική οδό Ηρακλείου- Αγίου Νικολάου.- Η περιοχή συνδέεται με λιμάνι.

- 1)Μεγάλης κλίμακας υποδομές (Ξενοδοχεία μεγάλης δυναμικότητας, αθλητικές εγκαταστάσεις, τουριστικές μονάδες)
- 2)Μεσαίας κλίμακας υποδομές (Συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών , τουριστικά καταστήματα)
- 3)Μικρής κλίμακας υποδομές (ενοικιαζόμενες αυτοτελείς κατοικίες , παραθεριστικές κατοικίες)

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

22. Παραλία Ανισαρά Ηράκλειο

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Παραλία Ανισαρά
ΘΕΣΗ:	Δημοτική Ενότητα Χερσονήσου
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Ηρακλείου
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	Η Ανισαρά λένε κάποιοι ότι έλαβε την ονομασία του από το γλυκάνισο ή άνυσον. Ωστόσο στην περιοχή δεν υπήρχε ποτέ γλυκάνισος αλλά το όνομα προέρχεται από παραφθορά του Αγκισαράς, που σημαίνει περιοχή με πολλούς αγκίσσαρους.
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	Ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις θερινής λειτουργίας
ΕΤΟΣ 2005:	Μεγάλης και μεσαίας κλίμακας υποδομές
ΕΤΟΣ 2015:	Μεγάλης κλίμακας υποδομές
ΕΤΟΣ 2019:	Δεν υπάρχει μεταβολή
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	- Δέκα χιλιόμετρα από την Ανισαρά βρίσκεται ο αρχαιολογικός χώρος στα Μάλια με το τρίτο σε μέγεθος Μινωικό Ανάκτορο στην Κρήτη. -Το μεγαλύτερο τμήμα της περιοχής είναι δομημένο με ξενοδοχεία μεγάλης έκτασης. - Η περιοχή διαθέτει λιμανάκι.

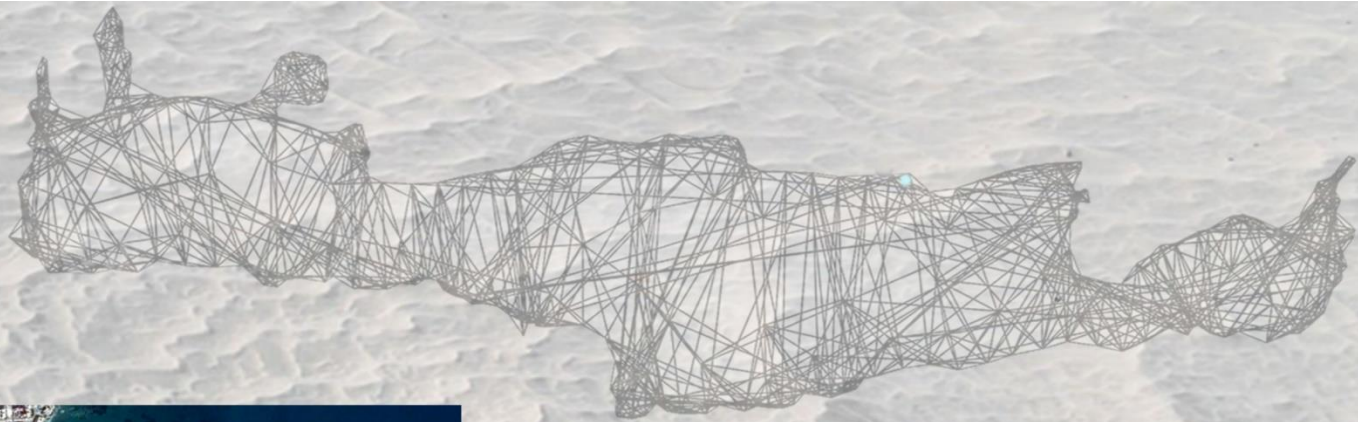

- 1)Μεγάλης κλίμακας υποδομές (Ξενοδοχεία μεγάλης δυναμικότητας, αθλητικές εγκαταστάσεις, τουριστικές μονάδες)
- 2)Μεσαίας κλίμακας υποδομές (Συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών , τουριστικά καταστήματα)
- 3)Μικρής κλίμακας υποδομές (ενοικιαζόμενες αυτοτελείς κατοικίες , παραθεριστικές κατοικίες)

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

23. Παραλία Χερσονήσου

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Παραλία Χερσονήσου
ΘΕΣΗ:	Δήμος Χερσονήσου
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Ηρακλείου
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	<p>Η ιστορία της Χερσονήσου ξεκινά στη Μινωική Κρήτη, όταν η πόλη της Χερρονήσου ή Χερσονήσου βρισκόταν στη θέση του σημερινού θερέτρου. Κεραμική και ίχνη κατοίκησης έχουν ανακαλυφθεί, τόσο στην ίδια τη Χερσονήσο και στον μικρό λόφο Καστρί πάνω από το λιμάνι.</p> <p>Μετά την καταστροφή του μινωικού πολιτισμού, η Χερσονήσος συνέχισε να κατοικείται. Στα ελληνιστικά χρόνια έγινε το λιμάνι της δωρικής πόλης Λύττου στην ενδοχώρα, η οποία είχε γίνει πολύ ισχυρή.</p> <p>Αργότερα, ο φόβος των πειρατικών επιδρομών ανάγκασε τους κατοίκους να μετακινηθούν μακριά στην ενδοχώρα και να ιδρύσουν το χωριό Άνω Χερσονήσο.</p> <p>Έτσι, για πολλούς αιώνες η παραθαλάσσια Χερσονήσος έπεσε στην αφάνεια και η απογραφή του 1900 κατέγραψε μόνο 133 κατοίκους.</p>
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	Παραθεριστικές κατοικίες
ΕΤΟΣ 2005:	Μικρής κλίμακας υποδομές και μεσαίας κλίμακας υποδομές
ΕΤΟΣ 2015:	Μικρής κλίμακας υποδομές
ΕΤΟΣ 2019:	Δεν υπάρχει μεταβολή
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	<p>- Η περιοχή διαθέτει λιμανάκι</p> <p>- Το μεγαλύτερο τμήμα της περιοχής είναι πυκνοδομημένο με κατοικίες και τουριστικές κατοικίες.</p> <p>- Εδώ βρισκόταν μια ιερή ακρόπολη με ιερό αφιερωμένο στην Αρτέμιδα Βριτομάρτυ</p>

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

- 1)Μεγάλης κλίμακας υποδομές (Ξενοδοχεία μεγάλης δυναμικότητας, αθλητικές εγκαταστάσεις, τουριστικές μονάδες)
- 2)Μεσαίας κλίμακας υποδομές (Συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών , τουριστικά καταστήματα)
- 3)Μικρής κλίμακας υποδομές (ενοικιαζόμενες αυτοτελείς κατοικίες , παραθεριστικές κατοικίες)

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

24. Παραλία Μάλια Ηράκλειο

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

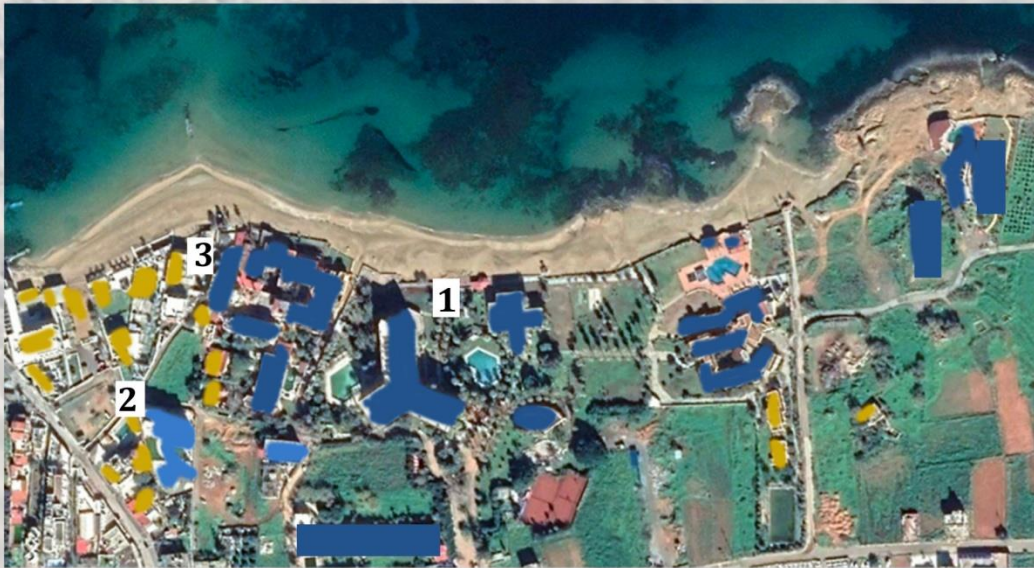
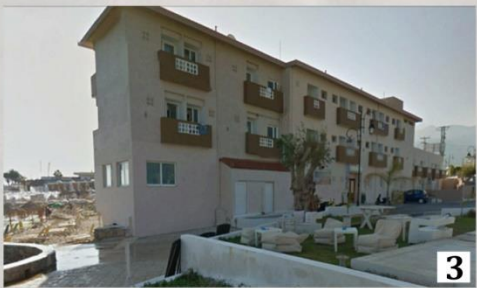
ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Παραλία Μάλια
ΘΕΣΗ:	Δήμος Χερσονήσου
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Ηρακλείου
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	- Σε ολόκληρη την περιοχή υπήρχε πόλη στην αρχαιότητα, με άγνωστη σήμερα ονομασία. Στα αρχαιολογικά συγγράμματα αναγράφεται ως ανάκτορο Μαλίων. Η περιοχή ονομάζεται σήμερα Τάρμαρος και πιστεύεται ότι η ονομασία αυτή σχετίζεται με το όνομα της αρχαίας πόλης. Το 1915 έπειτα από την ανακάλυψη και νέων ευρημάτων διαπιστώθηκε η ύπαρξη αρχαιοτήτων στο μέρος εκείνο. Όπως έδειξαν οι ανασκαφές, οι κάτοικοι των αρχαίων Μαλίων ασχολούνταν με την αλιεία και με τη γεωργία.
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις θερινής λειτουργίας
ΕΤΟΣ 2005:	Μεσαίας και μικρής κλίμακας υποδομές στο παράκτιο μέτωπο .
ΕΤΟΣ 2015:	Μεσαίας κλίμακας υποδομές.
ΕΤΟΣ 2019:	Καμία μεταβολή.
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	-Η περιοχή παρουσιάζει συνεχή ανάπτυξη -Σημαντικό ποσοστό της περιοχής έχει δομηθεί ιδιαιτέρως στην παράκτια ζώνη -Τα Μάλια βρίσκονται επί της παλιάς Εθνικής Οδού Ηρακλείου - Αγίου Νικολάου -Απέναντι από την παραλία βρίσκεται το χαρακτηριστικότερο τοπίο των Μαλίων, το νησάκι με την εκκλησία του Αφέντη Χριστού, το οποίο παλαιότερα ήταν ενωμένο με την ακτή.

- 1)Μεγάλης κλίμακας υποδομές (Ξενοδοχεία μεγάλης δυναμικότητας, αθλητικές εγκαταστάσεις, τουριστικές μονάδες)
- 2)Μεσαίας κλίμακας υποδομές (Συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών , τουριστικά καταστήματα)
- 3)Μικρής κλίμακας υποδομές (ενοικιαζόμενες αυτοτελείς κατοικίες , παραθεριστικές κατοικίες)

2005 2015 2019

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

25. Παραλία Σχίσμα Ελούντας Αγιος Νικόλαος

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

2005 2015 2019

- 1)Μεγάλης κλίμακας υποδομές (Ξενοδοχεία μεγάλης δυναμικότητας, αθλητικές εγκαταστάσεις, τουριστικές μονάδες)
- 2)Μεσαίας κλίμακας υποδομές (Συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών , τουριστικά καταστήματα)
- 3)Μικρής κλίμακας υποδομές (ενοικιαζόμενες αυτοτελείς κατοικίες , παραθεριστικές κατοικίες)

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Παραλία Σχίσμα Ελούντας
ΘΕΣΗ:	Δήμος Αγίου Νικολάου
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Λασιθίου
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	-Η περιοχή συμμετείχε ενεργά στην Μινωική Περίοδο ως η πόλη-κράτος της Ολούντας με ικανοποιητική ανάπτυξη και παραγωγή ιδιαίτερα στον πρωτογενή τομέα. -Η πρώτη γνωστή εγκατάσταση στην περιοχή ήταν η οργανωμένη πόλη-κράτος Ολούς, της οποίας οι κάτοικοι ήταν σε διαμάχη με τους κατοίκους της δωρικής Λατούς. Το μεγαλύτερο μέρος της Ολούντας είναι βυθισμένο στην θάλασσα από το τέλος της αρχαιότητας. Η αρχαία Ολούς χρονολογείται περίπου στα 3500 με 4000 χρόνια π.Χ. Κατά τη Μινωική Εποχή είχε μεγάλη ακμή . Σήμερα υπάρχουν τα ερείπια της αρχαίας αυτής πόλης σε αρκετά εμφανή βαθμό στην περιοχή "Κανάλι". Το μεγαλύτερο μέρος της πόλης κατέρρευσε από ένα ισχυρό σεισμό που έπληξε τον κόλπο του Μιραμπέλλου και την γύρω περιοχή.
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	Παραθεριστικές κατοικίες
ΕΤΟΣ 2005:	Μικρής κλίμακας και μεσαίας κλίμακας υποδομές με μέτωπο σε κεντρική οδική αρτηρία
ΕΤΟΣ 2015:	Μικρής κλίμακας υποδομές .
ΕΤΟΣ 2019:	-Καμία μεταβολή
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	- Βόρεια, στην είσοδο του κόλπου, βρίσκεται το μικρό νησί της Σπιναλόγκας, όπου από το 1903 μέχρι το 1957 ζούσαν απομονωμένοι οι λεπροί της Κρήτης -Η περιοχή διαθέτει λιμάνι το οποίο εξυπηρετεί ακτοπλοϊκά δρομολόγια από το λιμάνι της Ελούντας προς το νησί της Σπιναλόγκας

1

2

3

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

26. Παραλία Αμμουδάρα Άγιος Νικόλαος

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Παραλία Αμμουδάρα
ΘΕΣΗ:	Δήμος Αγίου Νικολάου
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Λασιθίου
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	-Η Αμμουδάρα βρίσκεται στην παραλιακή ζώνη της Κριτσάς εμφανίζονται πρώτη φορά στην απογραφή του 1981. Ο οικισμός αναγνωρίστηκε τότε και προσαρτήθηκε στην κοινότητα Κριτσάς του νομού Λασιθίου. Η περιοχή από τα υστερομινωικά χρόνια και μετά ακμάζει ιδιαίτερος στα Βυζαντινά χρόνια. Αν και ερημώθηκε από τους Άραβες (823), κατοικήθηκε ξανά το 961 και γνώρισε νέα άνθηση στα χρόνια της Φραγκοκρατίας (13ος και 14ος αιώνας).
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	Ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις θερινής λειτουργίας.
ΕΤΟΣ 2005:	Μικρής κλίμακας υποδομές και μεσαίας κλίμακας υποδομές
ΕΤΟΣ 2015:	Μικρής κλίμακας υποδομές και μεσαίας κλίμακας υποδομές
ΕΤΟΣ 2019:	Μεγάλης κλίμακας υποδομές
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	- Αξιοθέατα που συνδέονται με την περιοχή Η μικρή σπηλιά στη μικρή χερσόνησο που σχηματίζει ο Οικισμός Η εκκλησία του Αγίου Γεωργίου βορειοδυτικά του οικισμού -Αραιή δόμηση της περιοχής. -Η παλαιά εθνική οδός Αγίου Νικολάου- Σητείας είναι σε επαφή με την παραλία Αμμουδάρα

1

2

3

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

- 1)Μεγάλης κλίμακας υποδομές (Ξενοδοχεία μεγάλης δυναμικότητας, αθλητικές εγκαταστάσεις, τουριστικές μονάδες)
- 2)Μεσαίας κλίμακας υποδομές (Συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών , τουριστικά καταστήματα)
- 3)Μικρής κλίμακας υποδομές (ενοικιαζόμενες αυτοτελείς κατοικίες , παραθεριστικές κατοικίες)

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

27. Παραλία Μόχλου Σητεία

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

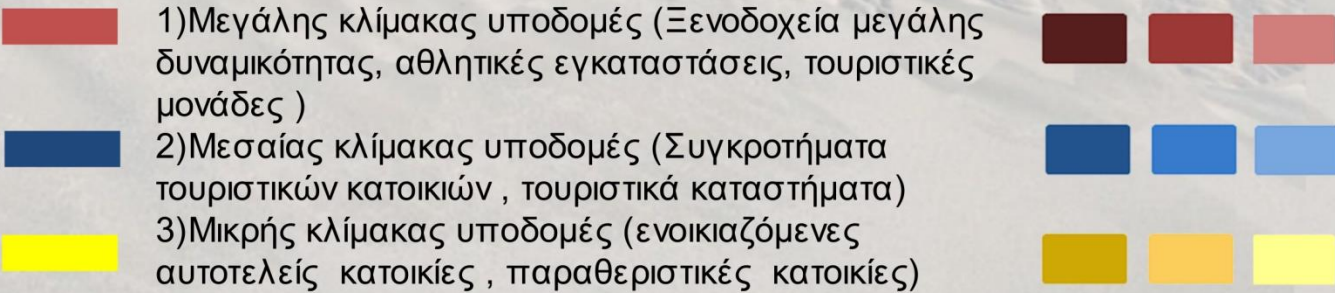

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

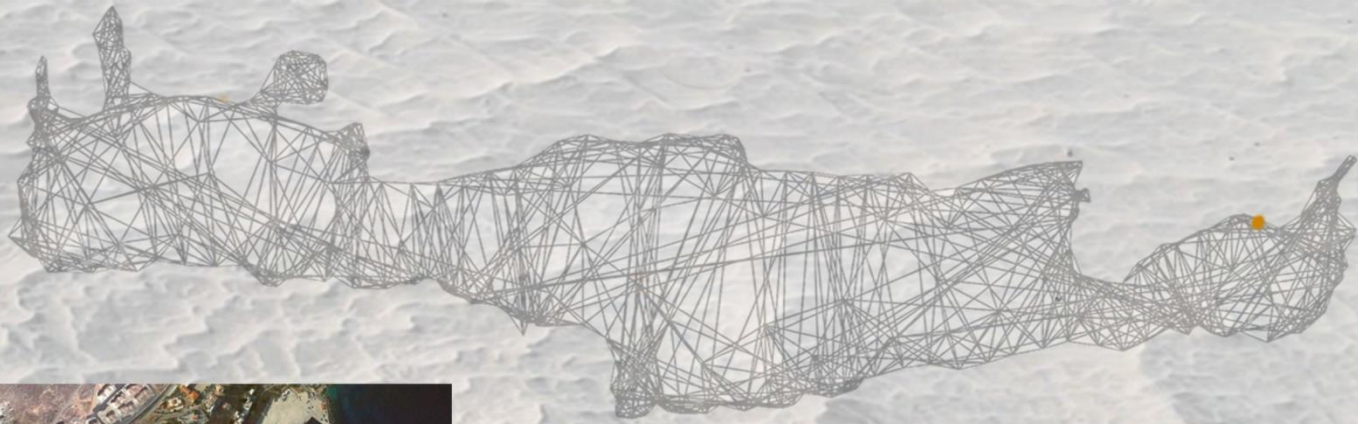

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Παραλία Μόχλος Σητείας
ΘΕΣΗ:	Δήμος Σητείας
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Λασιθίου
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	Ο κύριος οικισμός βρίσκεται στη νότια πλευρά του νησιού. Υπάρχουν ενδείξεις ότι η περιοχή εγκαταστάθηκε για πρώτη φορά στην τελική περίοδο της Μινωικής. Η μινωική πολιτεία εδώ άκμασε κατά τη μεσομινωική περίοδο και ήταν ένα από τα σπουδαιότερα λιμάνια της ανατολικής Κρήτης.
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	Μόνιμες κατοικίες και παραθεριστικές κατοικίες
ΕΤΟΣ 2005:	Μικρής κλίμακας υποδομές και μεσαίας κλίμακας υποδομές
ΕΤΟΣ 2015:	Μικρής κλίμακας υποδομές
ΕΤΟΣ 2019:	Καμία μεταβολή
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	-Σημαντικό ποσοστό της περιοχής παραμένει αδόμητο - Απέναντι από την παραλία Μόχλος υπάρχει το νησάκι Μόχλος το οποίο είναι αρχαιολογικός χώρος και η πρόσβαση γίνεται με βάρκα -Η περιοχή διαθέτει μικρό λιμάνι

ΠΕΡΙΟΧΕΣ ΒΟΡΕΙΑΣ ΠΑΡΑΚΤΙΑΣ ΖΩΝΗΣ ΚΡΗΤΗΣ

28. Παραλία Σητείας

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2005)

ΠΕΡΙΟΧΗ ΜΕΛΕΤΗΣ:	Παραλία Σητείας
ΘΕΣΗ:	Δήμος Σητείας
ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΑΚΗ ΕΝΟΤΗΤΑ:	Λασιθίου
ΙΣΤΟΡΙΚΟ:	Η πόλη πιθανώς ταυτίζεται την κλασική και ελληνιστική Ητεία ή Ήτιδα. Κατά τον Μεσαίωνα, αποτελούσε σημαντικό εμπορικό λιμάνι του Βυζαντίου. Κατά την Ενετοκρατία Για να σταθεροποιήσουν την κυριαρχία τους, οι Βενετοί έκτισαν σε διάφορα σημεία στρατηγικής σημασίας της επαρχίας πολλά φρούρια που σώζονται και σήμερα .Η πόλη καταστράφηκε από σεισμό το 1508 και από επιδρομή πειρατών το 1538. Το 1651, οι Βενετοί κατέστρεψαν την πόλη για να μην την παραδώσουν στους Οθωμανούς. Η Σητεία ξαναχτίστηκε το 1870, με την ονομασία Αβνιέ, η οποία όμως δεν επικράτησε.
ΕΙΔΟΣ ΚΑΤΟΙΚΗΣΗΣ ΠΕΡΙΟΧΗΣ:	Μόνιμες κατοικίες / ξενοδοχειακές εγκαταστάσεις θερινής λειτουργίας
ΕΤΟΣ 2005:	Μικρής κλίμακας υποδομές πυρηνικής συγκέντρωσης κοντά στο λιμάνι και μεσαίας κλίμακας υποδομές
ΕΤΟΣ 2015:	Καμία μεταβολή
ΕΤΟΣ 2019:	Καμία μεταβολή
ΠΑΡΑΤΗΡΗΣΕΙΣ:	-Σημαντικό ποσοστό της περιοχής παραμένει πυκνοδομημένο - Το οδικό δίκτυο συνδέεται με λιμάνι. - Η περιοχή διαθέτει αρχαιολογικό μουσείο στο περιλαμβάνονται εκθέματα από το 3500 π.Χ. μέχρι τα 500 μ.Χ. που προέρχονται από την ευρύτερη περιοχή της Σητείας.

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2015)

ΧΡΟΝΟΛΟΓΙΑ ΛΗΨΗΣ (2019)

ΧΑΡΤΗΣ -ΔΙΑΓΡΑΜΜΑ ΜΕΤΑΒΟΛΗΣ 2005-2019

- 1)Μεγάλης κλίμακας υποδομές (Ξενοδοχεία μεγάλης δυναμικότητας, αθλητικές εγκαταστάσεις, τουριστικές μονάδες)
- 2)Μεσαίας κλίμακας υποδομές (Συγκροτήματα τουριστικών κατοικιών , τουριστικά καταστήματα)
- 3)Μικρής κλίμακας υποδομές (ενοικιαζόμενες αυτοτελείς κατοικίες , παραθεριστικές κατοικίες)

BIBΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

Ελληνόγλωσση – Ξενόγλωσση

- King G. (1999). Participation in the ICZM processes: mechanisms and procedures needed. European demonstration programme on integrated coastal zone management, Hyder Consulting, Swansea.
- Billé R. (2007b). A dual-level framework for evaluating Integrated Coastal Management beyond labels. Ocean and Coastal Management, doi:10.1016/j.ocecoaman.(2007).01.002
- noaa.gov, (2020) Oceanic and atmospheric administration National Coastal Zone Management Program Coastal Management Program Guidance <https://coast.noaa.gov/czm/guidance/>
- World Tourism Organization (UNWTO) (2015), Tourism in the Mediterranean <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284416929>
- Bhattacharyya, J. Pethick, K. Sarma (2013) Managerial response to sea level rise in the tidal estuaries of the Indian Sundarbans: a geomorphological approach. Environmental Science 2013
- Acti.org.cy, (2020) <https://www.akti.org.cy/publications/%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%B1%CE%BA%CF%84%CE%B9%CE%B1-%CE%B6%CF%89%CE%BD%CE%B7-sos/>
- Lal Mukherjee, Abir (2021): Impact of tourism in coastal areas: Need of sustainable tourism strategy. Available from [accessed on 2021]
- UNWTO, (2021), Tourism <https://www.e-unwto.org>
- Butler, 2003, Bhattacharyya, J. Pethick, K. Sarma (2013) Managerial response to sea level rise in the tidal estuaries of the Indian Sundarbans: a geomorphological approach. Environmental Science 2013
- Carić, H. and Mackelworth, P, (2014) Cruise tourism environmental impacts – The perspective from the Adriatic Sea. Ocean & Coastal Management. 102: 350-363
- World Tourism Organization (2011), Policy and Practice for Global Tourism, UNWTO, Madrid, DOI:
- Η μελέτη «Ελληνικός Τουρισμός 2030 | Σχέδια Δράσης» Αύγουστο του 2021
- HNTO (1998) Hellenic National Tourism Organization.
- EOT, (2003) Μελέτη Τουριστικής Ανάπτυξης Περιφέρειας Κρήτης,
- Elounda (2011) : Agios Nikolaos, Spinalonga; their history / Manolis Makrakis

Διαδικτυακές πηγές

- Ν. Κεφαλογιάννης (2020) : Η δυναμική του Δημόσιου Χώρου στις παράκτιες περιοχές <https://www.teetkm.gr/%CE%B7%CE%B4%CF%85%CE%BD%CE%B1%CE%BC%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%84%CE%BF%CF%85%CE%B4%CE%B7%CE%BC%CF%8C%CF%83%CE%B9%CE%BF%CF%85%CF%87%CF%8E%CF%81%CE%BF%CF%85%CF%83%CF%84%CE%B9%CF%82%CF%80%CE%B1%CF%81/>
- <https://eur-lex.europa.eu/EL/legal-content/glossary/schengen-agreement-and-convention.html>
- Ευρωπαϊκό θεματολόγιο για τον τουρισμό με ορίζοντα το 2030 Συμπεράσματα του Συμβουλίου (εκδόθηκαν στις 1/12/2022) <https://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-15441-2022-INIT/el/pdf>
- <https://www.enterprisegreece.gov.gr/ependyste-sthn-ellada/kladoi-aixmhs/toyrismos#top>
- <https://insete.gr/greektourism2030/perifereia-kritis/>
- Ελληνικός Οργανισμός Τουρισμού (ΕΟΤ) (2003), Μελέτη Τουριστικής Ανάπτυξης Περιφέρειας Κρήτης, <http://www.gnto.gov.gr/sites/default/files/filesbasicpages/meletiBfasikriti>.
- World Tourism Organization (UNWTO) (2015), Tourism in the Mediterranean <https://www.e-unwto.org/doi/pdf/10.18111/9789284416929>
- ΕΛ.ΣΤΑΤ- Επεξεργασία INSETE (2021)
- UNWTO, (2021), Tourism <https://www.e-unwto.org>
- [https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2008/397260/IPO_LREGI_ET\(2008\)397260_EL.pdf](https://www.europarl.europa.eu/RegData/etudes/etudes/join/2008/397260/IPO_LREGI_ET(2008)397260_EL.pdf)
- <https://www.eloundageorgestudios.gr/el/i-istoria-tis-elounda/>
- <https://en.wikipedia.org/wiki/Kolymvari>
- <http://www.chania-holidays.gr/kolymbari-kania-crete/>
- <https://www.hellenicaworld.com/Greece/Geo/gr/ChersonisosIrakleiou.html>
- https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%BD%CE%B9%CF%83%CF%83%CE%B1%CF%81%CE%AC%CF%82_%CE%97%CF%81%CE%B1%CE%BA%CE%BB%CE%B5%CE%AF%CE%BF%CF%85
- https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%91%CE%BB%CE%BC%CF%85%CF%81%CE%AF%CE%B4%CE%B1_%CE%A7%CE%B1%CE%BD%CE%AF%CF%89%CE%BD
- <https://www.explorecrete.com/crete-west/GR-almyrida-istoria.html>
- <https://apokoronas.gov.gr/index.php/78-sample-data-articles/former-communities?start=5>

Νομοθεσία

- ΦΕΚ (1486/Β/2003) Περιφερειακό Πλαίσιο Χωροταξικού Σχεδιασμού Και Αειφόρου Ανάπτυξης Περιφέρειας Κρήτης
- ΦΕΚ (1138/Β/2009) Στο Ειδικό Πλαίσιο για τον τουρισμό
- ΦΕΚ 260 Α.Α.Π./08.11.2017 Αναθεώρηση του Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου της Περιφέρειας Κρήτης και έγκριση της Στρατηγικής Μελέτης Περιβαλλοντικών Επιπτώσεων αυτού

Πηγές εικόνων -χαρτών- πινάκων

Εικόνες

0. Leonardo Da Vinci - Pen - 272 x 400 cm - 1515 - (Royal Library (Windsor, United Kingdom))
https://upload.wikimedia.org/wikipedia/commons/3/34/Leonardo_da_Vinci_Bird%27seyeview_of_sea_coast__WGA12871.jpg?20110613113429
1. Τροποποιημένη από Briggs et al., 1997 από Καρύμπαλης, 2010
2. https://amenitiz.com/en/blog/importance-of-responsible-and-sustainable-tourism/?p_a=false
3. <https://insete.gr/wp-content/uploads/pdf/proorismoi/proorismos-kriti.pdf>
4. 4 α. HNTO (1998) Hellenic National Tourism Organization.
4 β. ΕΟΤ, (2003) Μελέτη Τουριστικής Ανάπτυξης Περιφέρειας Κρήτης,
5. 5 α. <https://money-tourism.gr/wp-content/uploads/2018/10/elounda-beach-1973.jpg>
5 β. <https://dynamic-media-cdn.tripadvisor.com/media/photo-o/27/2b/83/74/panoramic-view.jpg?w=1100&h=-1&s=1>
6. https://scontent.fath42.fna.fbcdn.net/v/t39.308086/326197875_1376721419806749_6359128474702015978_n.jpg?_nc_cat=101&ccb=17&_nc_sid=4c1e7d&_nc_ohc=hCU3Klb74R4AX8VsO4E&_nc_oc=AQmJboP5rKc0a7Hcx8EH9d39JbglcTdlplGapJEWp6vIUUfEBiu3v7g1vRubrd12ec&_nc_ht=scontent.fath42.fna&oh=00_AfAMJakze8Gml-nlQXHd5SuMKuY9-5RKeWWnlXZ3w5oAkw&oe=65207523
7. https://scontent.fath42.fna.fbcdn.net/v/t39.308086/363850749_10230381324019031_6226934504998313456_n.jpg?_nc_cat=107&ccb=17&_nc_sid=4c1e7d&_nc_ohc=s60S8qVGLbYAX_8od7G&_nc_ht=scontent.fath42.fna&oh=00_AfCGErtsq102pldr1_uCjDvkrp9CTmTiKMMptrLMA7gB5Ng&oe=65210369
8. https://scontent.fath42.fna.fbcdn.net/v/t39.308086/363976166_10230393659927421_4319907856156706806_n.jpg?stp=dst-jpg_p960x960&_nc_cat=103&ccb=17&_nc_sid=4c1e7d&_nc_ohc=Yx7z464xEeAAX-oU0hM&_nc_ht=scontent.fath42.fna&oh=00_AfBOW_Vf7h9EQBpX2-PsOHgv6lugE6zGg_FLIT4XCAi4JA&oe=65217D36
9. <https://money-tourism.gr/deite-to-elounda-beach-to-1973-xekinise-o-ellinikos-toyrismos/>
10. <https://www.athensvoice.gr/life/taxidia/810947/elouda-o-thrulos-tou-ellinikou-tourismou-poluteleias/>
11. Google earth
12. <https://www.alamy.com/italian-infantry-on-crete-image66069303.html?imageid=68CC42B5-C1B04331A6475CAD80FAC45C&p=181734&pn=1&searchId=4eb55eb91f0c76c6a51f00fbef7fb93b&searchtype=0>
13. <https://www.chaniacitizenguide.gr/wpcontent/uploads/2019/09/kolumpari.jpg>
14. 14.α , 14.β Απόσταση Κολυμβάρι- Κίσσαμο- Χανιά & χαρακτηριστικά παράκτιας ζώνης . google earth
15. Φωτογραφίες από την περιοχή Κολυμβάρι. 2023 , google earth
16. <https://www.cretanbeaches.com/el/%CE%B8%CE%B1%CE%BB%CE%AC%CF%83%CF%83%CE%B9%CE%BF%CF%82%CF%84%CE%BF%CF%85%CF%81%CE%B9%CF%83%CE%BC%CF%8C%CF%82/%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%B1%CE%BB%CE%AF%CE%B5%CF%82%CE%BA%CE%B5%CE%BD%CF%84%CF%81%CE%B9%CE%BA%CE%AE%CF%82%CE%BA%CF%81%CE%AE%CF%84%CE%B7%CF%82%CE%B7%CF%81%CE%AC%CE%BA%CE%BB%CE%B5%CE%B9%CE%BF/%CF%80%CE%B1%CF%81%CE%B1%CE%BB%CE%AF%CE%B1%CE%B1%CE%BD%CE%B9%CF%83%CE%B1%CF%81%CE%AC%CF%82>
17. 17 α , 17β Απόσταση Ανισάρα – Χερσόνησο & Χαρακτηριστικά παράκτιας ζώνης Ανισαράς. , google earth
18. Φωτογραφίες από την περιοχή Ανισάρα. 2023 google earth
19. 19 α.
https://scontent.fath42.fna.fbcdn.net/v/t1.64359/94102166_2598150153768703_475583601291475583_n.jpg?stp=cp0_dstjpg_e15_p240x240_q65&_nc_cat=103&ccb=17&_nc_sid=abdf32&_nc_ohc=4meoR0lbGwAX95z3O7&_nc_ht=scontent.fath42.fna&oh=00_AfBiHCxHBtMjRWQWoIAfBiHC-hdpYKd07qnr6AleiVNVsA&oe=654FACF1
19β. Αρχείο Στρατή Προβιδάκη
https://scontent.fath42.fna.fbcdn.net/v/t39.308086/271062436_3077749135808800_1807649446724356707_n.jpg?_nc_cat=104&ccb=17&_nc_sid=813123&_nc_ohc=wDeqxXAYkK4AXYdZsZ&_nc_ht=scontent.fath42.fna&oh=00_AfBNLdWsXGGbuyTz2z3tyu9jlwlUvxygA9y_Ur7kVDBDtw&oe=652D9662
20. <https://www.zarpanews.gr/wp-content/uploads/2023/04/almyridaaa.jpg>
21. 21 α, β Απόσταση Αλμυρίδα-Χανιά & Χαρακτηριστικά παράκτιας ζώνης, google earth
22. Φωτογραφίες Αλμυρίδα 2023, google earth

Χάρτες

1. <https://www.amak.gr/index.php/apopseis/2029-i-anatheorisi-tou-xorotaksikoy-sxediasmoy-tisvannas-sfakianaki>
2. HNTTO (1998) Hellenic National Tourism Organization.
3. <https://ypen.gov.gr/chorikos-schediasmos/chorotaxia/ethniki-politiki/>
4. <https://ypen.gov.gr/chorikos-schediasmos/chorotaxia/ethniki-politiki/>
5. Κατηγορίες- θέση περιοχών αεροφωτογραφία google earth
6. Κατηγορία 1 περιοχές με αραιή δόμηση και μεσαίας και μικρής κλίμακας υποδομές. google earth
7. 7α ,β ,γ Σχίσμα Ελούντας 2005 | 2015 | 2019. google earth
8. Κατηγορία 2 περιοχές με αραιή δόμηση και μεσαίας και μικρής κλίμακας υποδομές. Google earth
9. 9 α , β , γ . Κολυμβάρι 2005, 2015, 2019 google earth
10. Κατηγορία 3 Πυκνή δόμηση και μεγάλης κλίμακας υποδομές , google earth.
11. 11α , β , γ Ανισαράς . 2005 | 2015 | 2019 google earth
12. Κατηγορία 4 πυκνή δόμηση και μεσαίας η και μικρής κλίμακας υποδομές, google earth
13. 13 α , β , γ Αλμυρίδα . 2005 | 2015 | 2019 google earth
14. Χάρτης μεταβολών , google earth

Πίνακες

1. HNTTO (1998) Hellenic National Tourism Organization.Πηγή: HNTTO (1998).
2. HNTTO (1998) Hellenic National Tourism Organization
3. ΕΛ.ΣΤΑΤ- Επεξεργασία INSETE (2021)
4. Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας - Επεξεργασία INSETE Intelligence (2021)
5. Ξενοδοχειακό Επιμελητήριο Ελλάδας - Επεξεργασία INSETE Intelligence (2021)